

Lat. 3. 9. 1956.

Y L Ä N E E N A N I V E H M A A N M Ä E N V I I K I N K I A I K A I S E N
R U U M I S K A L M I S T O N K A I V A U S K E R T O M U S A J A L T A 15.6.-23.7.
1955.

Y L Ä N E E N A N I V E H M A A N M Ä E N V I I K I N K I A I K A I S E N

R U U M I S K A L M I S T O N K A I V A U S K E R T O M U S A J A L T A 15.6.-23.7.

1955.

Anna-Liisa Hirviluoto.

Yläneen Anivehmaanmäen viikinkiaikaisen ruumiskalmiston kaivauskertomus ajalta 15.6. - 23. 7. 1955. Paikalta saadut löydöt on luoteloitu seuraavasti: KM 13277:1-9; KM 13462:1-2; KM 13839:1-385. Oheessa on mukana 8 valokuvaliitettä (f. 20211-20238) sekä 17 karttaliitettä.

Yläneen Anivehmaanmäki sijaitsee 4,800 m Pyhäjärvestä ~~koilliseen~~^{kaakkois-} koilliseen, siihen laskevan Ylänejoen lounaisrannalla, Yläneen Vanhasta ^m kartanon päärakennuksen läheisyydessä, Yläneen sahan luoteispuolella. Kalmistoalueen omistaa isännöitsijä Aarne Nuoranne, os. Yläne, kk., Saha.

Anivehmaanmäki on Ylänejoen alavasta, viljellystä joki-laaksosta 4 metriä korkeammalle kohoava, metsäinen kumpare. Kalmisto sijaitsee sen etelä-idänpuoleisessa rinteessä, kallion kupeessa. Maanlaatu on karkearakenteista hiekkaa, joka 60-70 cm:n syvyydessä muuttuu savensekaiseksi.

Ensimmäiset todisteet kalmiston olemassaolosta tulivat tietoon keväällä 1953. Tällöin löytyi hiekanajossa yhdeksän rautaesineitä (KM 13277:1-9). Paikalla kävi tri Salmo, joka totesi alueen viikinkiaikaiseksi ruumiskalmistoksi. Ks. Salmo tark. kertomus 1953. Seuraavana kesänä tehtiin paikalle tarkistuskaivaus intendentti Jorma Leppäahon toimesta. Tällöin saatiin paikalta löydöt KM 13462:1-2. Ks. Leppäaho, kaiv. kert. 1954.

Kalmiston järjestelmällinen tutkiminen aloitettiin kesällä 1955 allekirjoittaneen johdolla. Kartanpiirtäjinä toimivat ylioppilaat Lahja-Irene Räsänen ja Paavo Huovari. Työvoimakustannusten peittämiseksi saatiin seuraavasti lahjoitusvaroja: maanvi-

jelysneuvos Onni Rantasalolta 20.000 mk ja Yläneen kunnalta 30.000 mk.

Kalmistoa peitti 10-20 cm:n vahvuinen turvekerros. Sen poiston jälkeen paljastui mäen itärinteessä kuusi pitkulaista, liedenkaltaista kiveystä, jotka olivat lounais-koillissuunnassa ja kohosivat jonkin verran maan pintaa korkeammalle. Myöhemmässä vaiheessa nämä todettiin ruumishautojen maanpäälisiksi merkeiksi. Edellisten lisäksi kaivettiin kalmistosta kahdeksan muuta hautaa, jotka olivat vailla kiveystä. Haudat olivat kalmistossa lounais-koillissuunnassa, muutamia poikkeuksia lukuunottamatta, jolloin suunta oli joko pohj.-eteläinen tai itälänsi. Löytökerros tuli esiin 50-90 cm:n syvyydeltä, nuoremmissa haudoissa syvemmältä ja vanhemmissa matalammalta. Maanlaatu oli senkaltaista, että organisen aineen häviäminen oli kehittynyt erittäin pitkälle. Niinpä ei vainajista ollut edes minkäänlaista kuviota jäljellä, hauta VIII:aa lukuunottamatta. Samoin olivat arkun jäännökset erittäin vähäiset. Maan pinnassa ei ollut havaittavissa erikoista arkunkuviota, vain muutamat pitkittäiset puun syyt ja rautanaulat eräissä tapauksissa olivat siitä jäljellä. Kaiken kaikkiaan tutkittiin 14 hautaa, joista kaksi oli täysin löydötöntä, kolme varmaa naisen ja kuusi miehen hautaa.

Hauta I

Filmi: 20211

N. 20 cm:n vahvuisen turpeen poiston jälkeen tuli esiin pitkulainen kivilatomus pohjois-eteläsuunnassa. Rauniossa oli isompaa ja pienempää kiveystä, pohjoispäässä harvempaan, eteläpäässä tiheämpään ladottuna. Haudassa esiintyi kaiken kaikkiaan kolme kivistä. Heti ensimmäisen kivikerroksen alta tuli

esiin noensekaista maata. Erittäin vahvana nokialue esiintyi haudan eteläpäässä. Toisen kivisterran alla maa alkoi muuttua punervaksi. Kuoppa-alue erottui nyt selvästi ympäröivästä raa'asta maasta, pohj.eteläsuunnassa. Kulttuurimaa jatkui aina 40 cm:n syvyyteen. Sen jälkeen se alkoi muuttua kellertäväksi soraksi. Savi tuli esiin 50 cm:n syvyydessä. Mitään viittauksia vainajasta tai arkusta ei paikalla havaittu.

Hauta II.

Turpeen poiston jälkeen tuli esiin pitkulainen kivi-raunio, pohjois-eteläsuunnassa. Kiveystä oli melko harvassa. N. 20 cm:n syvyydessä esiintyi epämääräisiä nokiläiskäalueita. Mitään haudan muotoa ei paikalla ollut. N. 30 cm:n syvyydessä nokialue hävisi ja maa alkoi muuttua koskemattomaksi hiekaksi. Mitään arkun, ruumiin tai esineiden jäännöksiä ei paikalla havaittu. Mahdollinen muinaisen ruumishaudan jäännös.

Hauta III.

Löydöt: 13839:1-2.

Heti turvekerroksen poiston jälkeen tuli esiin nokinen, soikea alue pohjois-eteläsuunnassa, jonka katkasi keskeltä poikki ojan reuna. Turvepinnasta luettuna 24 cm:n syvyydessä löytyi kukka kuvioin koristeltu, keltainen helmi (KM 13839:1, löytö 1). Samalta syvyydeltä tuli esiin, ojan reunan vierestä simpukan kuoren palasia (KM 13839:2, löytö 2). Maa oli löytökerroksessa erittäin tummaa ja haudan ääriverä erottui selvästi ympäröivästä keltaisesta maasta. Minkäänlaista arkun jäännöstä ei paikalla havaittu. N. 30 cm:n syvyydessä tumma kulttuurimaa hävisi ja maa alkoi muuttua koskemattomaksi soraksi. Savikerros alkoi 57 cm:n syvyydessä.

Hauta IV.

Löydöt: 13839:3-19.

Filmit: 20217-18; 20220.

Turvekerroksen poiston jälkeen tuli esiin lounais-koillis-suunnassa soikea kivilatomus. Reunoilla oli isohkoa ja keskellä pienempää kiveystä. Haudassa esiintyi kaikenkaikkiaan kaksi kivikerrostumaa. Alemman kerroksen latomus oli harvempaa kuin päälimmäisen. Jo aivan pinnassa, päälimmäisten kivien välissä esiintyi vahvalti nokea. Nokialue ylettyi aina toisen kivikerran alle, n. 20 cm:n syvyyteen. Sen jälkeen oli maan väri heikosti punertavaa aina löytökerrokseen asti, n. 57 cm:n syvyyteen. Melkein keskiviivan kohdalta, haudan lounaispäästä löytyi hevosenkenkä solki (KM 13839:3, löytö 1). Soljesta n. 10 cm lounaaseen tuli esiin samalta syvyydeltä meripihkariipus KM 13839:4, löytö 2). Haudan keskikohdalle vainajan oikealle sivulle oli asetettu saviastia (KM 13839:10, löytö 8). Se oli maassa vielä melko ehjässä hahmossa, mutta murtui pahoin ylös nostettaessa. Saviastian vieressä oli karhuhammasriipus (KM 13839:8, löytö 5) sekä kolme sinistä ja yksi keltainen helmi, jotka nähtävästi olivat riippuneet vyössä (KM 13839:5, 6, 15, 16, löydöt 3,3,13,15). Edelleen löytyi ruukun vierestä ohut nahan pala, jossa oli kiinni ohutta pronssiketjua (KM 13839:14, löytö 4). Haudan keskikohdalla, vainajan vasemmalla puolella oli pronssisormus (KM 13839:9, löytö 7). Paikalta saatiin seuraavat vähäiset tekstiililöydöt: aivan haudan lounaispäästä, hieman keskiviivasta vasemmalle pronssikierukkatähti (KM 13839:7, löytö 14); sen alapuolella oli täysin maatunut vihreä tekstiilijäänös, joka ei kestänyt liikuttelua; edellisestä runsas 10 cm, alempana oli pronssikierukkatähti (KM 13839:13, löytö 12); samalla korkeudella kuin löytö 14 vainajan vasemmalta puo-

lelta tuli esiin vihreä laikku (tekstiilijäännös?); haudan jalkopäässä, suunnilleen keskiviivan kohdalla löytyi pronssikierukkaa (KM 13839:11, löytö 9); edellisestä 25 cm alaspäin löytyi toinen pronssikierukan palanen (KM 13839:12; löytö 10).

Minkäänlaista jäännöstä vainajasta ei haudassa esiintynyt. Arkusta oli jäljellä vähäiset puiden syiden painaumat. Molemmilla reunoilla esiintyi pari tummaa laikkua rivissä. (Arkunnaulojen jälkiä?).

Varsinaista löytökerrosta 10 cm:iä syvempää löytyi keihäänkärki (KM 13839:19, löytö 18). Nähtävästi on kyseessä päällekkäishautaus.

Hauta V.

Löydöt: KM 13839:20-115.

Filmi: 20219.

Mäen itärinteessä paljastui heti turpeen poiston jälkeen kivilatomus länsi-itäsuunnassa. Raunion keskellä oli vajoama, joka oli syntynyt ajettaessa paikalta kiviä Nuoranteen tielle muutamia vuosia sitten. Kiveystä esiintyi kaiken kaikkiaan neljässä kerroksessa. Heti ensimmäisen kivikerroksen alta tuli esiin pitkulainen noensekainen alue. Se jatkui aina neljännen kerroksen alle, 40 cm:n syvyyteen. Tällä syvyydellä noki alkoi hävitä ja maa muuttui tummanpunervaksi. Nyt erottui haudan ääriiviiva selvästi lounais-koillissuuntaisena. Nähtävästi on paikalla ollut päällekkäishautauksia, sillä ensimmäinen löytö tuli esiin aivan pinnasta (KM 13839:23, löytö 4). Varsinaisen löytökerros alkoi kuitenkin vasta 43 cm:n syvyydessä. Se jatkui aina 96 cm:n syvyyteen. Löytökerroksen paksuus siis oli 53 cm.

Suurin osa löytömateriaalista oli sinisiä tai keltaisia lasihelmiä. Ne olivat löydettyäessä siellä täällä pitkin hau-

dan pintaa, täysin epäsäännöllisessä järjestyksessä. Kaiken kaikkiaan oli helmiä 72 kpl (KM 13839:22,23,25,27-32,35-36, 42, 44, 46, 48, 56-58, 60,67, 68-76, 85-103, 106-115).

Muut korulöydöt olivat vähäisiä. Haudan alapäästä löytyi karhunhammas riipus (KM 13839:47, löytö 28) sekä aivan alareunasta, ojan laidan vierestä pronssisormus (KM 13839:105, löytö 89).

Tekstiililöytöjä saatiin haudasta seuraavasti: Haudan keskikohdalta, vainajan vasemmalta puolelta tuli esiin 41 cm:n pituinen pronssikierukkaputki (KM 13839:33, löytö 14, 13839:34, löytö 15). Päähineen tai vaipan paltetta. Haudan lounaispäästä, keskiviivan kohdalta saatiin kaksi pronssikierukkaputken palaa (KM 13839:21, löytö 2, KM 13839:24, löytö 5). Keskiviivan kohdalta, haudan keskeltä löytyi pronssikierukkaputki (KM 13839:80, löytö 60). Aivan haudan alareunasta, läheltä ojan laittaa tuli esiin saven rajasta esiliinan pronssipalte (KM 13839:104, löytö 85). Ojan seinämästä oli pistetty haudan sisään puunrima, joka oli rikkonut melkoisesti heikkoa pronssiainesta.

Rautaa ei haudasta löytynyt muuta kuin vähäisiä muruja. Haudan keskivaiheilta tuli esiin pieniä murusia, joihin oli ruostunut kiinni pronssikierukan palasia (KM 13839:38-40, löydöt 19-21 sekä 13839:55, 56, löydöt 36 ja 40). Haudan vasemmalta reunalta saatiin rautaneula, jonka varsi oli päällystetty pronssilla (KM 13839:107, löytö 92).

Ruumiista ei haudassa ollut minkäänlaista hahmoa jäljellä, paria harmahtavaa laikkua lukuunottamatta. Myöskin olivat arkun jäännökset vähäiset. Pitkittäissuuntaan kulki haudan molemmilla sivuilla puunsyiden jätteitä sekä oikealla reunalla oli vahva hiiltynyt hirsi. (Koko 1,8 x 0,20 x 0,10 cm) Myöskään ei maan pinnassa erottunut mitään erikoisempaa arkunkuviota aivan haudan keskikohdalla olevaa tummaa aluetta lukuunottamatta. Muutamilta kohdin vainajan jalkopäästä saatiin tuohenpala-

sia, joilla hauta on nähtävästi katettu.

Hauta VI.

Löydöt: KM 13839:116-124.

Filmit: 20221-20222.

Mäenrinteen itäisessä alaliepeessä erottui maanpinnassa harva, pyöreä kivilatomus. Kiveystä oli erittäin harvassa, parissa kerroksessa. N. 40 cm:n syvyydessä alkoi maassa erottua pitkulainen tumma nokialue. Haudan suunta oli lounais-koillinen.

Varsinainen hautakalusto oli suhteellisen niukka. Vainajan pään kohdalla, oikealla puolella oli kaksi keihäänkärkeä päällekkäin, joista toinen oli lyhyempi, toinen pienempi (KM 13839:119; löytö 4, KM 13839:123, löytö 7). Edellisestä n. 10 cm:iä alaspäin, samalta puolelta vainajaa löytyi viikate, kärki suunnattuna jalkoja kohti (KM 13839:120; löytö 5). Aivan haudan keskikohdalta, keskiviivan paikkeilta tuli esiin hevosenkenkäsolki, nuput alaspäin (KM 13839:124; löytö 8). Soljen alapuolella esiintyi maassa punertava laikku (Nahan jäännöstä?) 10 cm soljesta ylöspäin löytyi vähäisiä pronssisirsuja ja nahanjätettä) (KM 13839:122; löytö 4).

Ruumiista haudassa ei ollut minkäänlaista jäännöstä. Löytösyvyydellä esiintyi maanpinnassa pitkulainen, tumma hahmo. Arkusta oli kummallakin sivulla jäännöksenä pitkittäisiä puidensyitä.

Hauta VII.

Löydöt: 13839:125-129.

Filmit: 20223-20224.

Turpeen poiston jälkeen maa oli tasainen ja kivetön. N. 20-30 cm:n syvyydellä maanpinnassa erottui pitkulainen nokialue lounais-koillissuunnassa. Sitä kehysti harva kiveys.

Löytökerros tuli esiin 70 cm:n syvyydessä. Haudan keskikohdalta löytyi vainajan vasemmalta puolelta laakea savivati, joka oli pahoin murtunut (KM 13839:129; löytö 5). Jonkin verran ylempää tuli esiin kolme saviastian palaa ja pieni raudan kappale (KM 13839:125-128; löydöt 1-4). Samalla syvyydellä oli maanpinnassa, haudan molemmilla sivuilla ulospäin kaareutuvat ja punertavat juovat ja toisella reunalla arkun pitkittäisiä syitä. Mitään jäännöksiä ruumiista ei haudassa ollut koillisreunalla olevia vähäisiä punaisia laikkuja lukuunottamatta.

Hauta VIII.

Löydöt: KM 13839:130.

Filmi: 20225.

Turpeen poiston jälkeen maan pinta oli täysin tasainen ja kivetön. N. 10 cm:n syvyydessä alkoi maassa erottua haudan kuopan ääriiviivoja. Samalla syvyydellä oli maa väriltään tumma, noensekainen. Hauta tuli esiin lounais-koillis-suunnassa. N. 30-40 cm:n syvyydessä erottui maan pinnassa keltaisia, pitkulaisia laikkuja, pitkittäisiä arkunsyitä ja hiilitäpliä. 30 cm:n syvyydessä nämä keltaiset laikut olivat selvimmillään. Ne muistuttivat ihmisen hahmoa. Keltaisen alueen sisällä oli pari luumassa laikkuja, jotka eivät kuitenkaan kestäneet liikkuttelua. Samalta syvyydeltä keskiviivan oikealta puolelta löytyi pieni pronssispiraalitähti (KM 13839:130; löytö 1). Kulttuurikerros jatkui aina 70 cm:n syvyyteen, jonka jälkeen tuli vastaan koskematon, raaka maa.

Hauta IX.

Löydöt: 13839:131-172

Filmit: 20226-30.

Haudan päällä oli erittäin komea kivilatomus, joka erottui selvästi maan pinnalla jo ennen turvekerroksen pois-

toa. Latomuksen keskellä ^{esiintyi} ~~oli~~ pienempää kiveystä ja sitä kehystivät isot reunakivet. Kaiken kaikkiaan tuli haudassa esiin kiviä kolmessa kerroksessa. Maa eri kerrostumien välissä oli tummaa, noensekaista.

Jo ensimmäisen kivikerroksen poiston jälkeen tuli esiin pitkulainen, tumma, noensekainen hauta-alue, joka oli lounaiskoillis-suunnassa. Myöskin ensimmäiset löydöt saatiin jo tältä syvyydeltä. Oikealta puolelta, varsinaisen haudan ulkopuolelta löytyi simpukankuori (KM 13839:131; löytö 1) sekä pronssilla päällystetty tulusrauta (KM 13839:132; löytö 2). Edelleen tuli esiin hauta-alueen ulkopuolelta, vasemmalta sivustalta raudanpalanen (KM 13839:133; löytö 3) ja lounaispäästä samoin raudanpalanen (KM 13839:135; löytö 5). Haudan sisältä löytyi rautainen kuparilla päällystetty punnus (KM 13839:134; löytö 4).

50 cm:n syvyydessä alkoi esiintyä keltaisia luomassalaukuja ja nokitäpliä. Hautaa kiersi nyt kaunis kiveys. Haudan vasemmalta reunalta tuli esiin kaksi ohutta pronssilevyn palaa (KM 13839:136-137; löydöt 6-7). Samanlaisia pronssilevyjä oli edellisestä n. 1 m alempana (KM 13839:140; löytö 11, 13839:145; löytö 17, 13839:142, löytö 14, 13839:147, löytö 19). Haudan ääriverran ulkopuolelta, oikealta reunalta löytyi pronssisormus (KM 13839:149, löytö 21). Tältä syvyydeltä löytyi kolme rautanaulaa, joista yksi oli haudan koillispäässä (KM 13839:148, löytö 20) sekä kaksi oikealla ulkoreunalla. (KM 13839:143-144, löydöt 15-16). Edelleen tuli samalta syvyydeltä esiin raudanpaloja: 13839:133-138, löytö 3, 13839:135, löytö 5, 13839:146, löytö 18, 13839:141, löytö 13 sekä savastian paloja: KM 13839:139b, löytö 9. ???

Tärkein löytökerrostuma alkoi 80-90 cm:n syvyydessä maan pinnasta luettuna. Haudan keskivaiheilta, keskiverran koh-

dalta löytyi pronssinen vyösolki (KM 13839:150, löytö 22). Sen vieressä oli pitkä vyönkaltainen, punainen kuvio sekä neliömäinen tumma laikku. Edelleen tuli esiin soljen vierestä pronssinpalanen sekä tekstiilin vihreä painauma, jota ei saatu talteen. Haudan yläpäästä löytyi muita puvuston jätteitä seuraavasti: pronssikierukkatähti KM 13839:152, löytö 24, pronssikierukkatähti KM 13839:169, löytö 43 sekä vihreä tekstiilin painauma (?), joka ei kestänyt liikuttelua.

Vainajan oikealla puolella osittain ison saviastian päällä oli putkellinen keihäänkärki (KM 13839:167, löytö 41). Keihäänkärjen vierestä, vainajan vasemmalta puolelta tuli esiin mahdollisesti kilvenkupuran jäännös (KM 13839:155, löytö 28). Muita aseita ei haudasta löytynytkään vähäisiä raudanpalasia lukuunottamatta, jotka saattavat olla jonkin aseiden tuhoutuneita jäännöksiä.

Hautakaluston käyttöesineistä on mainittava keihään alta löydetty korkea saviastia, joka oli maassa ehjässä hahmossa. Vainajan jalkopäästä tuli esiin vasemmalta reunalta työkirves (KM 13839:161, löytö 35).

Rautanauvoja löytyi tältäkin syvyydeltä melko runsaasti. Haudan alareunalta tuli esiin kaksi rautanaulaa (KM 13839:160, 168, löydöt 34 ja 42). Keskiosasta löydettiin rautanaula KM 13839:162, löytö 36 sekä yläpäästä seuraavat naulat: KM 13839:166, löytö 40; 13839:163, löytö 37; 13839:165, löytö 39 ja 13839:170, löytö 44.

Vainajasta ei paikalla ollut minkäänlaista jäännöstä, muutamia keltaisia pilkkuja lukuunottamatta. Arkusta oli kolmannella löytösyvyydellä jäljellä pitkittäisiä arkunsyitä haudan molemmilla sivuilla.

Hauta X.

Löydöt: KM 13839:173-188.

Filmi : 20230.

Kyseessä oli hauta, jonka koillispuolella oli tuhoutunut hiekan otossa. Maaleikkauksessa haudan profiili erottui heikkona va-joamana. Hautakuoppa tuli esiin 0,5-30 cm:n syvyydessä. Siinä oli kaksi erittäin harvaa kivikerrosta. 20 cm:n syvyydessä tuli näkyviin tumma hiekka-alue sekä nokilaikkuja. Löytökerros saatiin esiin 60-70 cm:n syvyydessä. Esimmäisenä löydettiin varsinaisen hauta-alueen ulkopuolelta keramiikkapalanen (KM 13839:173, löytö 1) sekä haudan keskeltä arabialainen hopearaha (KM 13839:174, löytö 2). Tärkeimmän osan haudan muusta kalustosta muodosti neljä nuolenkärkeä. Ne oli asetettu vainajan oikealle puolelle haudan keskivaiheille. Löydettäessä esineet olivat nipussa, aivan kuin niitä olisi säilytetty viinikotelossa (KM 13839:180-183, löytö 7₁₋₄). Vainajan oikealta puolelta tuli esiin kivihioin (KM 13839:175, löytö 3). Haudassa oli edelleen kolme rautaniit-
tiä, niistä kaksi nuolikotelon alapuolella (KM 13839:185, 13839:187, löydöt 10 ja 12) sekä yksi haudan oikeassa alareunassa (KM 13839:184 , löytö 9). Muista rautaesineistä on mainittava keskiosasta löydetty kolme rautapalloa (KM 13839:176, löytö 4; 13839:186, löytö 11; 13839:188, löytö 8) sekä vähäinen raudanpala (KM 13839:179, löytö 8). Haudan keskeltä saatiin seuraavat teksti-
löydöt: pronssispiraalitähtiä KM 13839:177, löytö 5; 13839:178, löytö 6.

Haudassa ei ollut minkäänlaisia jäännöksiä vainajasta. Haudan molemmilla sivuilla esiintyi pitkittäisiä arkunsyitä.

Hauta XI.

Löydöt: 13839:189-200.

Filmi : 20232.

Turpeen poiston jälkeen oli maan pinta tasainen ja

vailla minkäänlaista kiveystä. N. 20 cm:n syvyydessä tuli esiin harvaa kiveystä ja nokiläiskiiä. Hautakuoppa alkoi erottua maan pinnassa 30-50 cm:n syvyydessä lounais-koillis-suuntaisena. N. 55 cm:n syvyydessä oli haudan lounaispäässä tumma kaari, jonka ulkoreuna oli nokista ja sisäosa harmaata massaa. Tällä syvyydellä reunusti hautaa toinen kivikerta. Varsinainen löytökerros tuli esiin 95 cm:n syvyydessä pinnasta luettuna. Vainajan pääpuolella oli vasemmalla sivulla ruodollinen keihäänkärki (KM 13839:192, löytö 4). Haudan keskiviivan kohdalta löytyi suomalainen taisteluveitsi, hieman viistossa asennossa, kahva ylöspäin (KM 13838:193, löytö 5). Veitsestä n. 20 cm:iä alaspäin oli pronssinen vyösolki (KM 13839:195, löytö 7) sekä hihnan päte-hela (KM 13839:196, löytö 8). Edelleen löytyi edellämainittujen esineiden lähettyviltä kolme rautanappia (KM 13839:197-199, löydöt 9-11) sekä pari ruostunutta raudanpalaa (KM 13839:194, 200; löydöt 6 ja 12). Haudan vasemmalta sivulta tuli esiin kaksi rautanaulan kantaa ja yksi raudanpala. (KM 13839:189-191, löytö 123).

Vainajasta ei paikalla ollut minkäänlaista hahmoa jäljellä. Nähtävästi arkunjäännöksiä olivat edellämainittu puolipyöreä kaari haudan yläpäässä ja poikittaiset puunsyyt. Mahdollisesti kyseessä on ollut koverrettu ruuhi ?.

Hauta XII.

Löydöt: KM 13839:201-362

Filmit: 20233-34.

Jo ennen turpeen poistoa oli maan pinnassa havaittavissa vahva vajoama. Kun turve oli lapioitu pois, tuli esiin harvaa kiveystä, joka osittain reunusti hautaa. Kiveystä oli haudassa paikatellen kaksi kerrosta. Maa oli kivien välissä paikatellen noensekaista. 30-40 cm:n syvyydessä alkoi maassa erottaa hauta-

22

kuoppa-alue länsi-lounaissuunnassa. Tältä syvyydeltä tulivat myös ensimmäiset löydöt. Varsinainen löytökerros alkoi kuitenkin vasta 70-80 cm:n syvyydessä. Sen vahvuus oli 10-15 cm. Löytöesineistöstä on pidettävä tärkeimpänä rautamiekkaa, joka oli asetettu katkaistuna vainajan vasemmalle sivulle, hieman viistoon asentoon päänsivulle (KM 13839:253, löytö 45). Miekan vieressä oli hihnanjakaja ja pronssilyötteillä koristettua nahkahihnaa (KM 13839:280, löytö 76). Haudan muusta aseistuksesta on mainittava nuolenkärki (KM 13839:296, löytö 91), joka oli asetettu vainajan oikealle puolelle, suurin piirtein samalle korkeudelle kuin miekka. Mahdollisesti kilven (tai rautapadan) jäännöksiä olivat rautaesineet, jotka olivat haudassa sokin sokin, pieninä palasina. Mahdollisesti on haudaa joskus pöyhitty tai sitten on esine pantu vainajan mukaan särjettynä kuten miekkakin. Palat olivat usein suippokärkisiä, joskus kaarevareunaisiakin. Monasti niissä oli rautaniittejä.

Koruja oli vainajalla mukana kaksi sormusta. Niistä toinen löytyi vainajan vasemmalta sivulta, suunnilleen keskiruumiin kohdalta (KM 13839:214, löytö 14) sekä toinen edellisestä n. 60 cm:iä alemmalla, haudan keskiviivan kohdalta (mahd. on sormus ollut vainajan suoraan ojennetussa oikeassa kädessä) (KM 13839:268, löytö 66). Miehen asusteisiin kuuluvista löydöistä on mainittava pronssilyötteillä koristetut vyön osat sekä pronssinen vyönsolki (KM 13839:215, löytö 15; 13839:218, löytö 18; 13839:274, löytö 70; 13839:249, löytö 49; 13839:252, löytö 51). Varsinaiset tekstiililöydöt ovat vähäiset. Haudan keskiviivan kohdalta tuli esiin neljä pronssipuikelo (KM 13839:269, löytö 67; 13839:234, löytö 33; 13839:217, löytö 17; 13839:204, löytö 4). Miekan alta tuli esiin 20 x 15 cm:n suuruinen pronssikierukoilla koristettu vaate (KM 13839:288, löytö 83).

Haudan yläpäästä, vainajan oikealta puolelta löytyi kukkaro ja sen vierestä pronssivaaka koteloineen (KM 13839:361, löytö 104). Kukkarosta ei ollut paljoa muuta kuin pohja ehjänä. Löydettäessä se oli kuitenkin vielä hahmossaan. Kukkaron sisältö oli seuraava: 12 kuparilla päällystettyä rautapunnusta, 10 hiomatonta meripihkapalaa, yksi ehjä ja kolme rikottua hopearahan palaa, sekä muutamia raudan paloja. Kukkaron päällä oli muutamia pronssiheloja, jotka ovat olleet kannatinvälineinä. Soikean pussin toisessa, suipossa päässä oli ulkopinnalla pieni pronssihelmi, ikään kuin kukkaron koristeena. Sisältö on luetteloitu seuraavasti: KM 13839:323-360, löytö 103₁-28.

Samanlainen pitkulainen, soikea kukkaro löytyi vainajan vasemmalta puolelta, miekan vierestä. Varsinaisesta kukkarosta ei ollut enempää kuin edellisessäkin tapauksessa jäljellä. Kukkaron sisältö oli seuraava: seitsemän pronssilla päällystettyä rautapunnusta, meripihkahelmi, muutamia hopearahan paloja sekä raudanmuruja. Löydöt on luetteloitu seuraavasti: KM 13839:305-320. Kukkaron päältä löytyi rautalukko. Nähtävästi arvokas kukkaron sisältö on ollut jonkinlaisessa suljetussa puulippaassa (KM 13839:283, löytö 79).

Työvälineitä saatiin haudasta seuraavasti: vainajan jälkopäässä, vasemmalla puolella oli työkirves (KM 13839:362, löytö 105) sekä miekan lähettyviltä löytyi tulusrauta sekä pahoinruostuneita rautaesineitä (KM 13839:287, löytö 82; 13839:286, löytö 75₂; 13839:284, löytö 80; 13839:282, löytö 78; 13839:285, löytö 81).

Vainajasta ei haudassa ollut paljoakaan jäljellä. 70 cm:n syvyydessä näkyi haudassa pitkä tumma hahmo sekä tekstiili-löydön vieressä kolmessa kohdassa keltaista luumassaa.

Vainaja oli haudattu puiseen laudoista tehtyyn arkkuun,

mistä ovat todisteena muutamat pitkittäiset puusyyt. Nähtävästi arkkuun kuuluneita nauloja oli muutamia haudan reunoilla. Ne on luetteloitu seuraavasti: KM 13839:201, löytö 1; KM 13839:202, löytö 2; KM 13839:210, löytö 10; 13839:207, löytö 7.

Hauta XIII.

Löydöt: KM 13839:363-370

Filmit: 20235-20236.

Turvekerroksen poiston jälkeen paljastui harvahko, isoista kivistä tehty latomus. Hauta kuoppa-alue tuli näkyviin lounais-koillis-suuntaisena 20-30 cm:n syvyydessä. Löytökerros saatiin esiin 40 cm:n syvyydessä. Haudan keskiviivan kohdalla, vainajan jalkopäässä oli suullaan pieni savikuppi. Siitä oli lohjennut suusta pieni pala pois (KM 13839:363, löytö 1(22)). Haudan yläpäästä, keskiviivan vasemmalta puolelta löytyi palmikkoriipus, jossa oli palmikoituun nauhaan pujotettu pronssikierukoita (KM 13839:364, löytö 2). Edellisen vierestä tuli esiin hevosenkenkäsolki (KM 13839:369, löytö 4). Soljesta n. 15 cm:iä ylöspäin löytyi sormus ja sormuksen paloja (KM 13839:366, löytö 3₁). Hautakaluston sijainnista päätellen koru oli vainajan oikeassa kädessä. Sormuksesta n. 10 cm ylöspäin oli maassa pienikokoinen rannerengas (KM 13839:365, löytö 3₂), vainajan oikealla puolella. Suunnilleen keskiviivan kohdalta, rannerenkaasta 10 cm:iä ylöspäin tuli esiin hevosenkenkäsolki (KM 13839:367, löytö 3₃). Rannerenkaan vieressä, vainajan vasemmalla puolella oli pieni pronssi-riipus sekä pronssirenkaan palasia (KM 13839:368, löytö 3₄). Edelleen löytyi sormuksen korkeudelta vainajan vasemmalta puolelta pitkä raudanpala (KM 13839:370, löytö 5).

Pronssiesineiden päällä oli muutamia nahanpalasia ja sitkeää nahkamassaa, jonka perusteella voi olettaa haudan ol-

leen katetun nahalla. Pronssiesineiden alla oli pitkittäisiä, tummia puidensyitä. Samoin haudan reunoilla esiintyi tummia varjostumia. Mitään jäännöksiä vainajasta ei paikalla ollut. Haudan koko oli tavallista pienempi. Nähtävästi oli kyseessä pienen lapsen hauta.

Hauta XIV.

Löydöt: KM 13839:371-376

Filmit: 20237-20238.

Jo ennen turpeen poistoa saattoi erottaa maanpinnassa heikon vajoaman. Haudan lounaispäässä seiso i mahtava kivi. Hautakuoppa alkoi erottua 30-20 cm:n syvyydessä. Suunta oli EN-WS. Aluetta kiersi osittain suurista kivistä tehty ladelma. N. 30 cm:n syvyydessä erottui maan pinnassa, lounaispäässä hevosenkengäkalta i n pyöreä kaari, jonka ulkoreuna oli harmaata maata ja sisäreuna mustaa hiiltä. Samoin oli haudan koillis-päässä mustia hiilialueita. Löytökerros tuli esiin n. 50-60 cm:n syvyydessä. Haudan alapäässä, vainajan oikealla sivulla oli vierakkä i n kaksi keihäänkärkeä (KM 13839:375-376, löydöt 5 ja 6). Vainajan vasemmalta puolelta tuli esiin haudan yläpäästä ke-ritsimet (KM 13839:373, löytö 1) sekä sen vierestä arab. rahan palanen (KM 13839:372, löytö 2). Samalta puolelta vainajaa kuin edellämä i n n i t u t esineet, haudan alapäästä löytyi sormus (KM 13839:374, löytö 4).

Vainajasta ei haudassa ollut minkäänlaisia jäännöksiä. Myöskin arkusta oli vain vähäisiä hahmoja näkyvissä. Haudan päässä olleiden pyöreiden kaarien perusteella voisi olettaa vainajan haudatun ruuheen.

Edellämä i n n i t t u j e n hautalöytöjen lisäksi tuli kalmistosta aivan pinna l t a esille tavaraa mikä viittaa päällekkäishautauksi i n Turpeen alta saati i n seuraavat löydöt: KM 13839:377, lasi helmi,

ruudusta II:e , löytö 1; KM 13839:378, sininen lasihelmi,
ruudusta II:e, löytö 2; KM 13839:379, pronssia, ruudusta II:e,
löytö 3; KM 13839:380, lasihelmi, ruudusta II:e, löytö 4;
KM 13839:381, lasihelmi, ruudusta II:e, löytö 5; KM 13839:382,
arab.hopearaha, ruudusta III:e, löytö 1; KM 13839:383; lasihelmi,
ruudusta II:d, löytö 1; KM 13839:384; lasihelmi, ruudusta II:d,
löytö 2; KM 13839:385; arab. hopearaha, löytö 1, ruudusta III:d.

Kesällä 1955 suoritettujen kaivausten aikana tuli vain
osa kalmistosta tutkituksi. Anivehmaanmäen itärinteessä on vie-
lä ainakin toistakymmentä, tutkimatonta, ruumishaudalta vaikutta-
vaa syvännettä.

Yläne, Anivelmaanmäki,
f. 20211

Tapulin oikella puo-
lalla Anivelmaanmäen
loivan, itäistä rünnettä,
f. 20212.

Ylänejoen alavaan
jokirantaan, f. 20213.

Kalmistoalue turvekerrakseen
poiston jälkeen. Kivikatommusten
alle oli runnustamusta, f. 20214.

Hauta I, f. 20216.

Kalmistoaluetta turvekerrakseen
pönton jälkeen, f. 20215.

Hauta IV:n löytökuvasto. Huokella
saviastia, hevosenkenta-solli ja
meripihlariipus, f. 20218

Hauta IV. Kuvan oi-
kealla puolella savi-
astia ja karhunham-
masriipus, f. 20217.

Hauta V:n pinta-
kiveystä, f. 20219.

Hauta IV, keihäänkär-
ki, f. 10220.

Hauta VI:n läntöherraste. Kei-
häänkärki ja viilale, f. 20221

Hauta VII, massiivinen hirs-
kenkäsolkki, f. 20222.

Hauta VII, nokista
pintakerrosta, f. 20223.

Hauta VII, keskellä
saviastian jäännös, f.
20224.

Hauta VIII, nokista
pintakerrosta, f. 20225.

Hauta IX, f. 20226.

Hauta IX, tuhkaranta,
f. 20227

Hauta IX, syönsolki,
f. 20228.

Hauta IX, keihäänkärki ja sa-
riastia, f. 20229.

Hauta IX, lyökivies, f. 20230.

Hauta X, neljä nuolenkär-
keä yhdessä ripussa, f. 20231.

Hauta XI; n löytökerrosta, tais-
teluväiksi keihäänpäähä ja hih-
nan päätkehä, f. 20232.

Hauta XII:n pinta-
kiveyksi, f. 20233

Hauta XII, katkaistu miek-
ka ja kilnanjakaja, f. 20234.

Hauta XIII; saviastia, joka
oli löydettyhetkellä alas-suiin
haudassa, f. 20235.

Hauta XIV, hevosenkenkävaltti,
josta alla on hiltymyötä pui-
ta, f. 20236.

Hauta XIV, kaksi kei-
hämpärdien, f. 20237

Hauta XIV, keuhko-
mut, f. 20238.

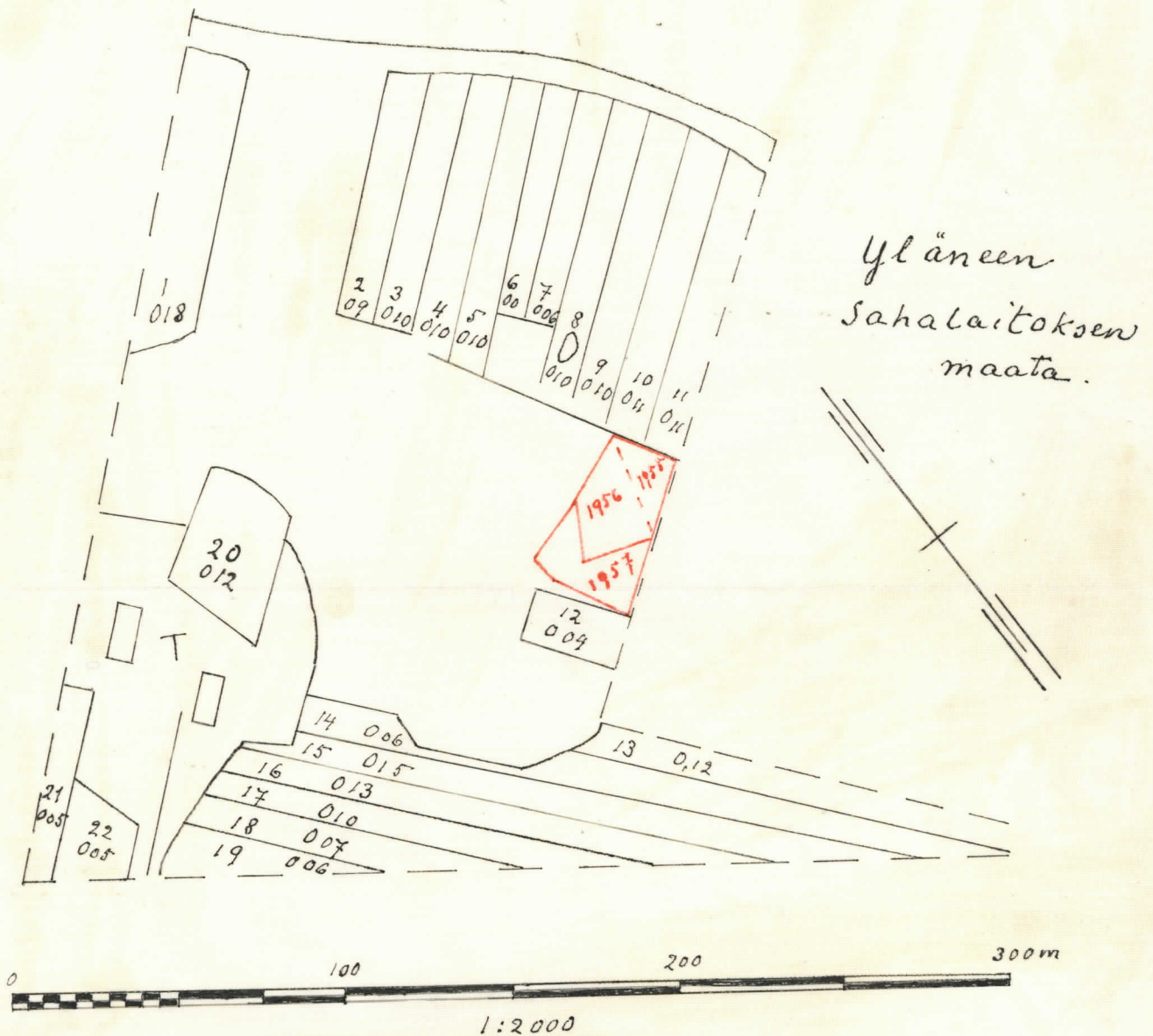
Karttal. 1

Kartta

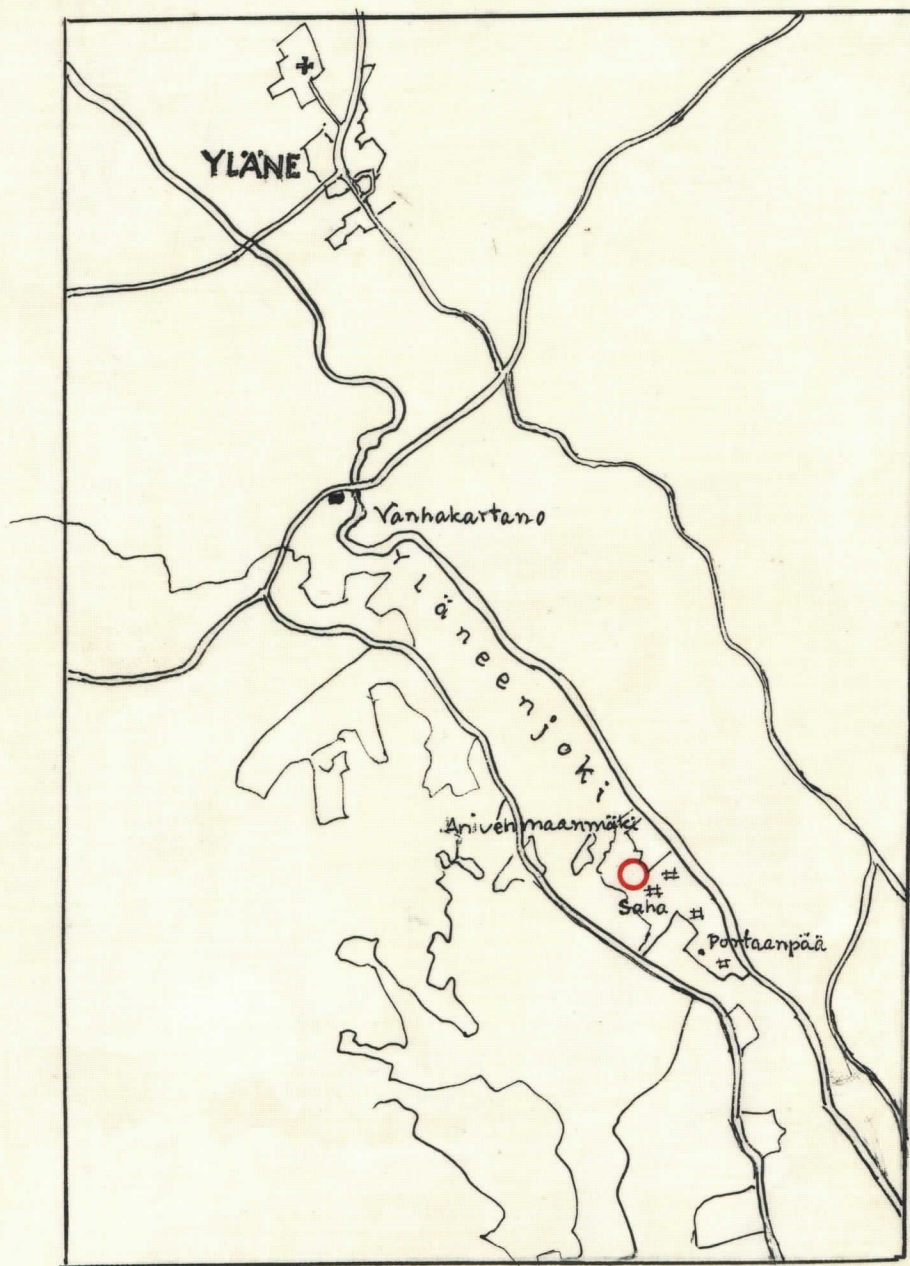
Anivehmaan tilan viljelyksistä

Tehnyt v:1954 Maat.tekn. Väinö Laine

1955 = 100 m²
1956 = 380 --
1957 = 368 --

YLÄNE, ANIVEHMAANMÄKI
Ote topogr. kartasta N:113311
1 : 20,000

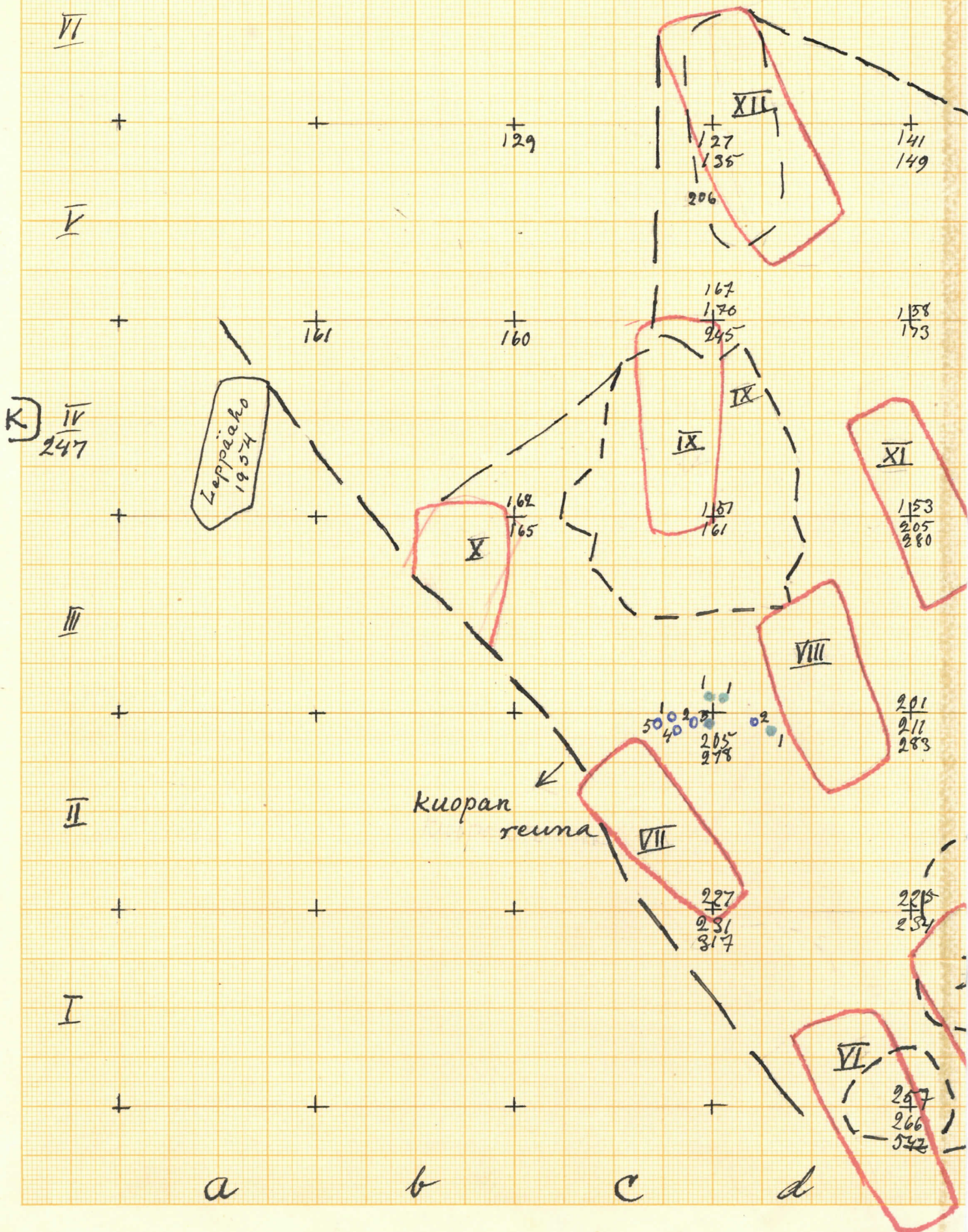
Kartta 1. 2.

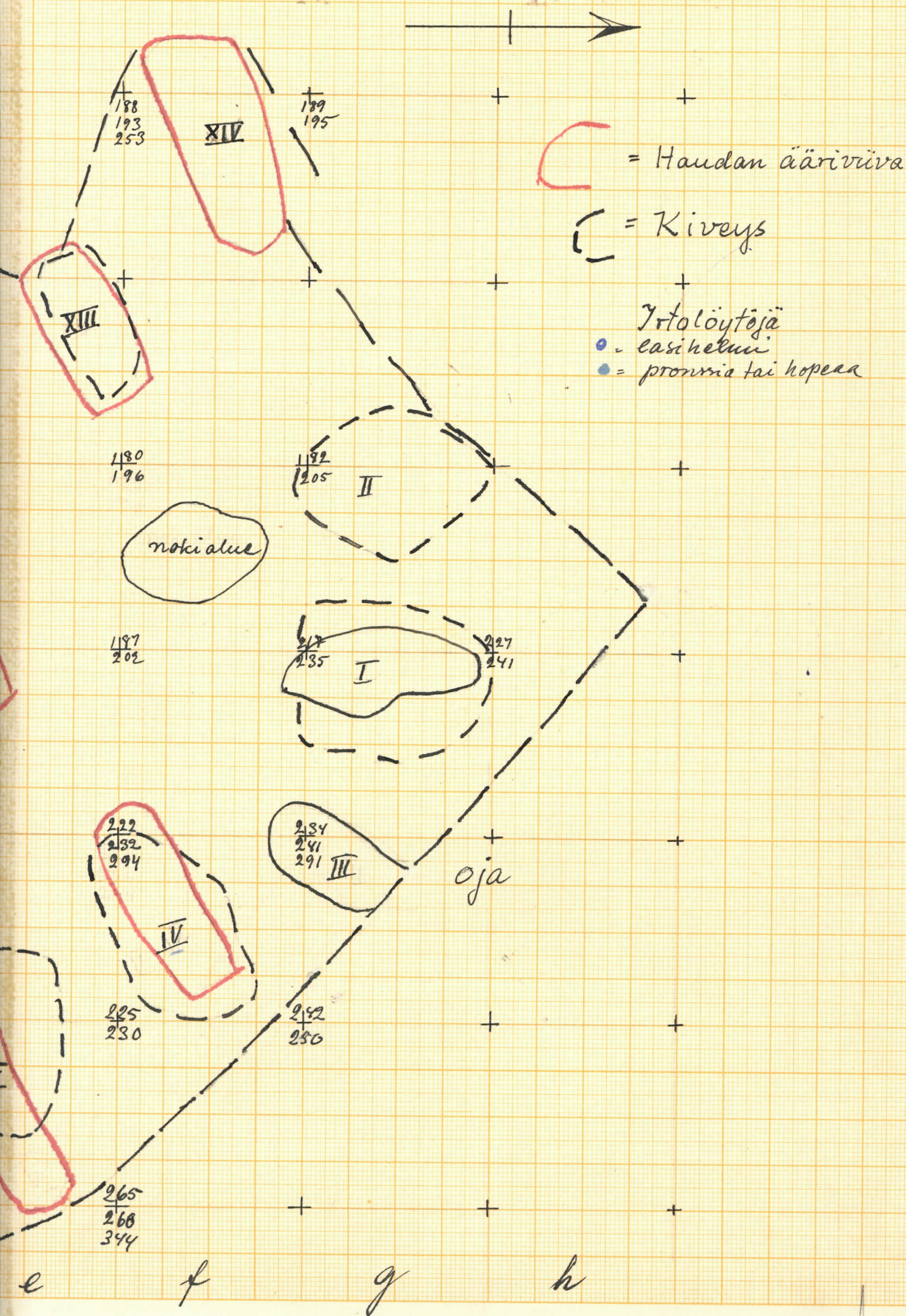
Yläne, Anivehmaanmäki

Yleiskartta

+ piirt. L. Räsänen - Huovari - 55 +

1:50

Anivehmaanmäki

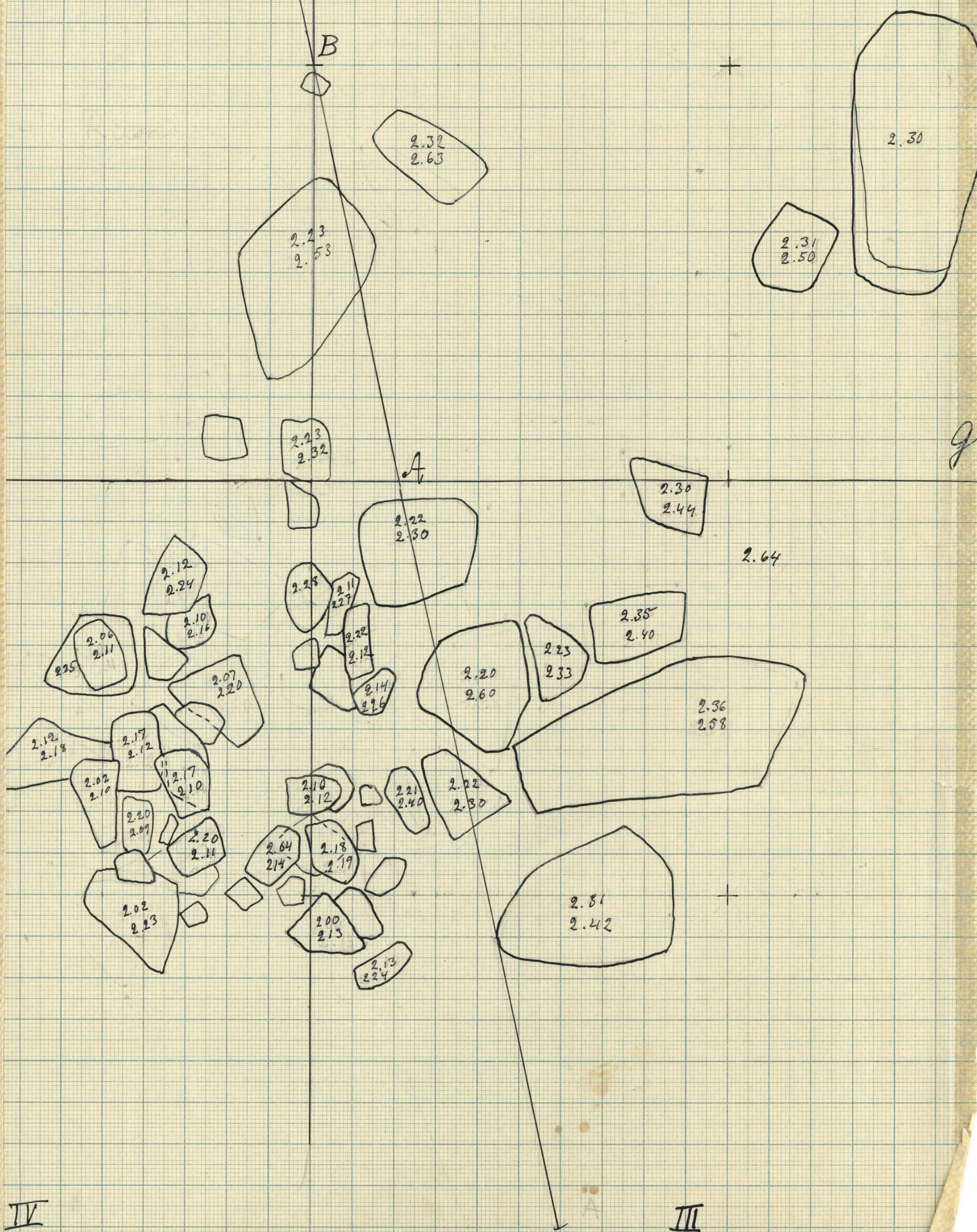
Kartta lute 3.

Hauta I:1

tirviluoto - 55

 $1:10$

L-J Räsänen

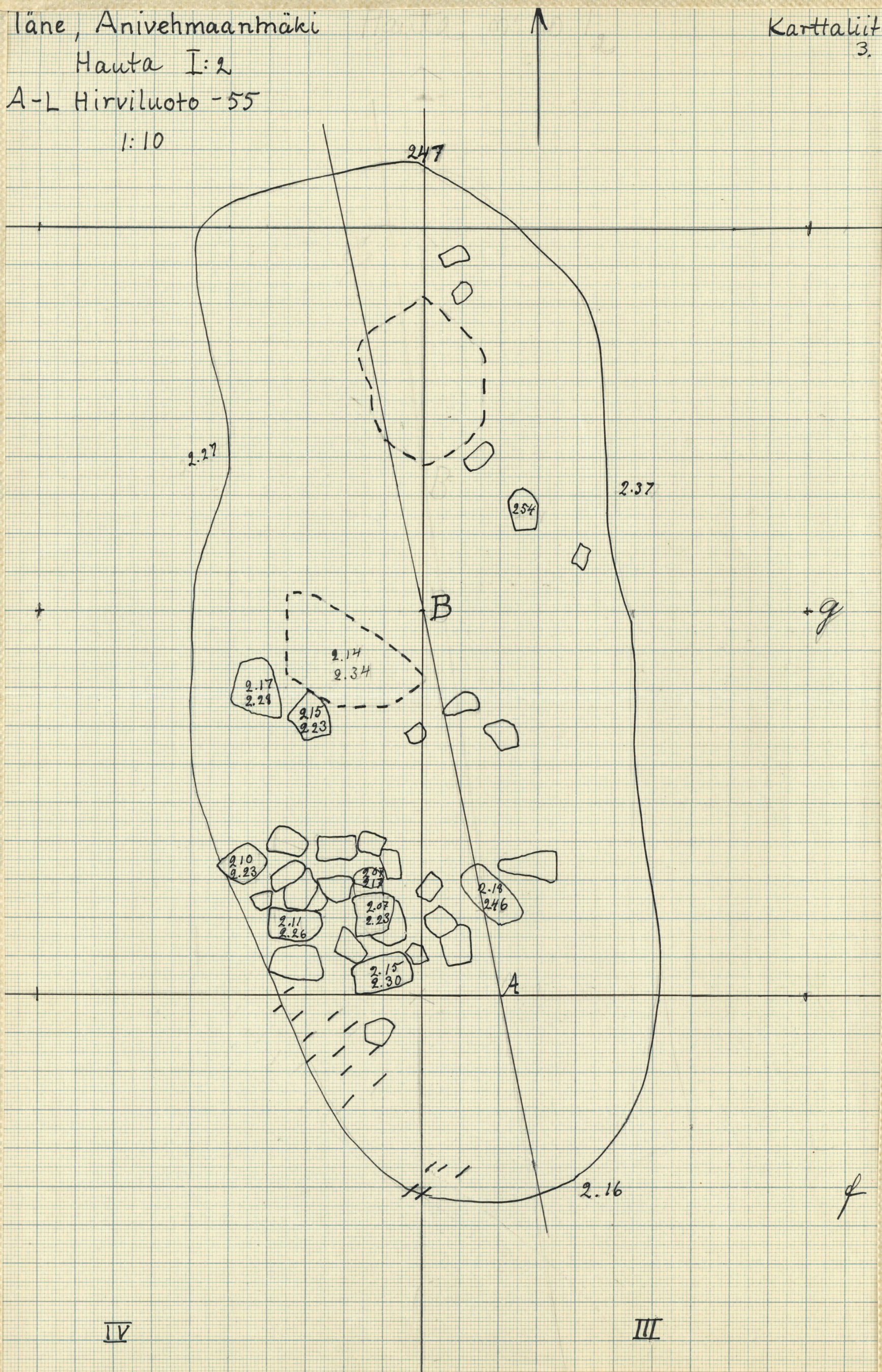
länne, Anivehmaanmäki

Hauta I:2

A-L Hirviluoto -55

1:10

Karttaliite
3.

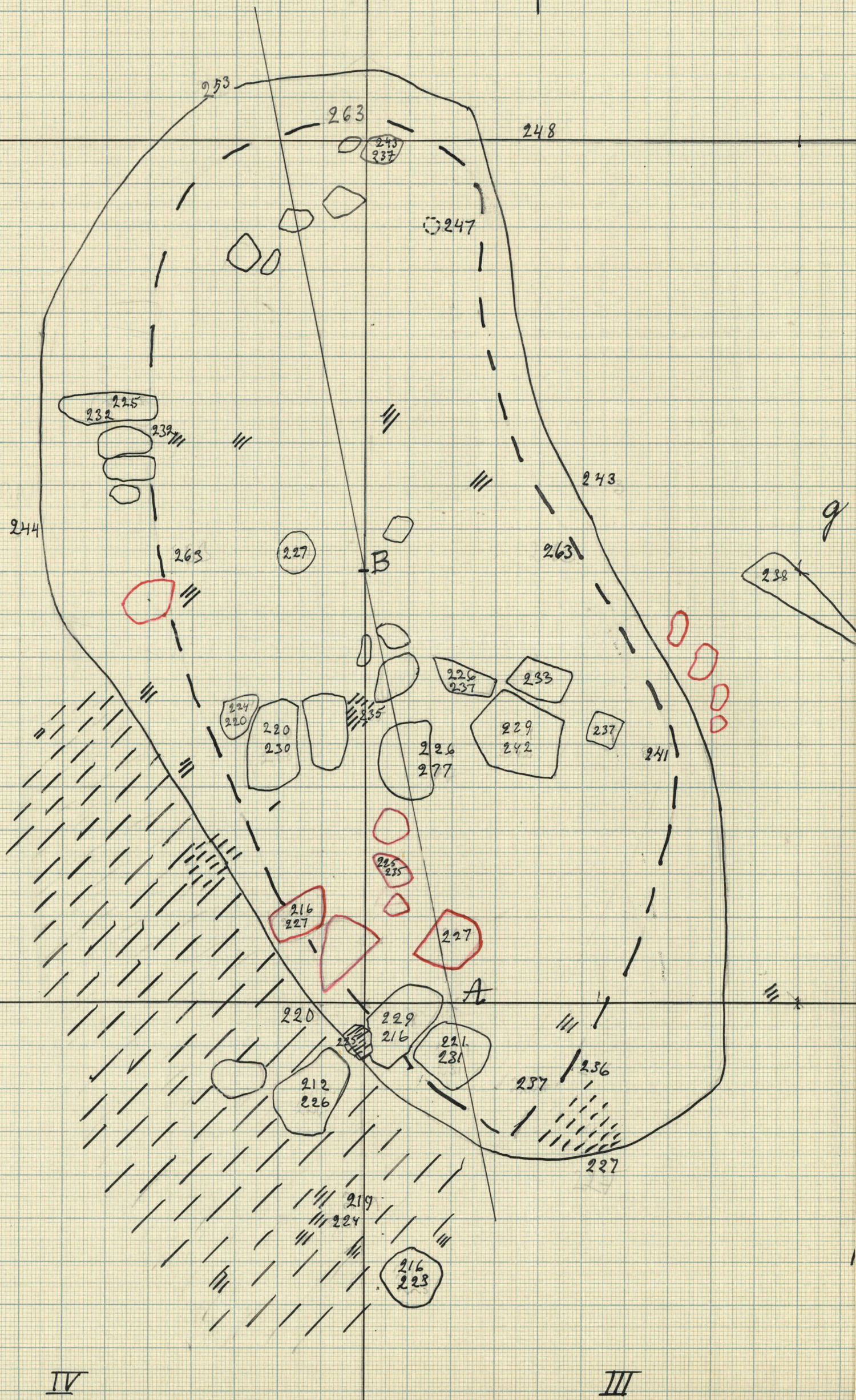
ne, Anivehmaanmaki

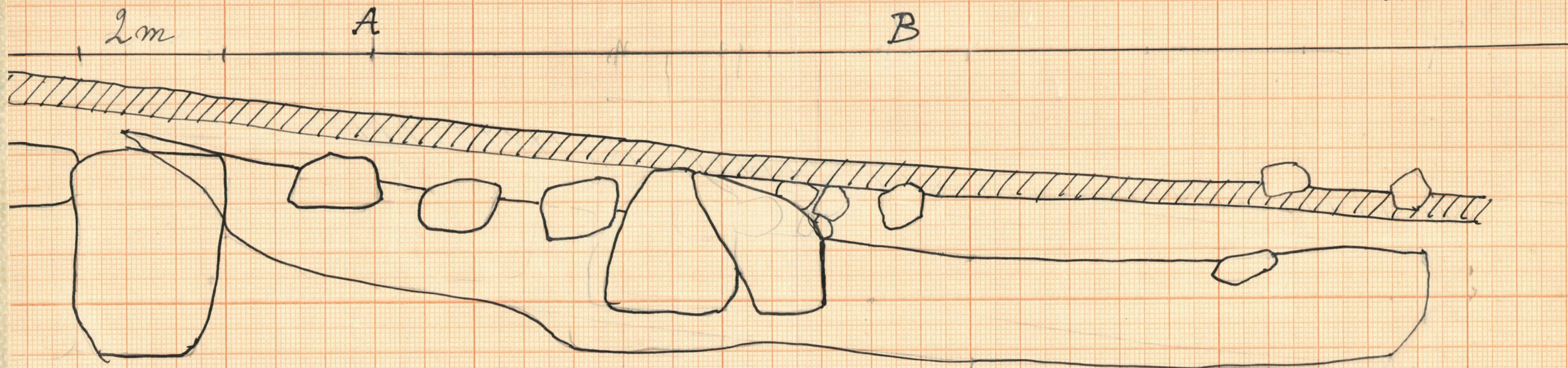
Kartta I. S.

Hauta 1 : 8

Hirviluoto - 55

1:10

Yläne, Anivehmaanmäki

Hauta I:n profiili.

A-L Hirviluoto - 55

1:10

//// turve

Kaluste H.

Yläne, Anivehmaanmä

Hauta II:1?

pöytä. L-J Räsänen -53

1:10

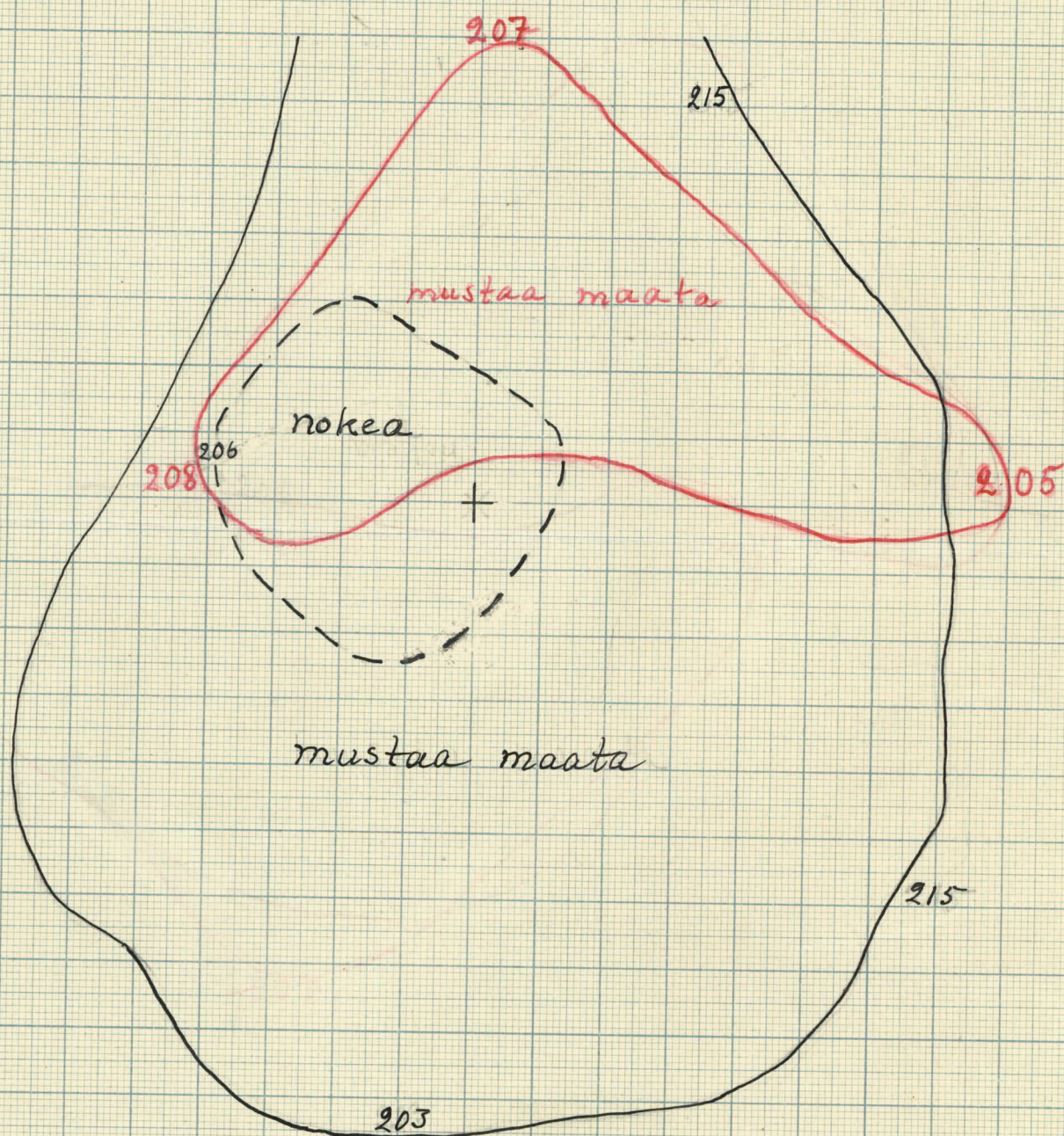

Yläne, Anivehmaanmäki

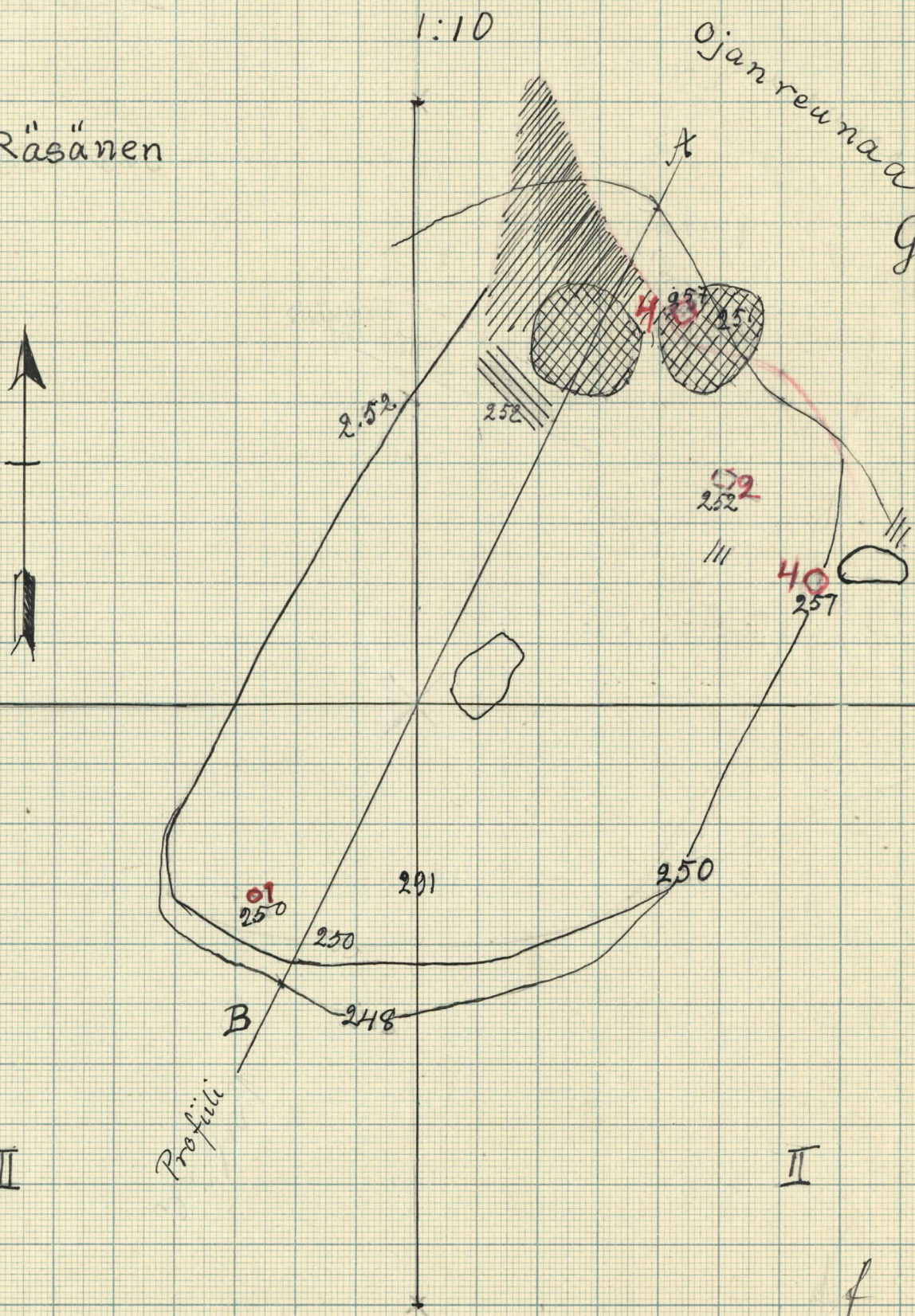
Hauta II:2

piirt L-J Räsänen

1:10

piir. L-J Räsänen

Yläne, Anivehmaanmäki

Karttal. 5.

A. L. Hirviluoto -55

Hauta III:2

 $1:10$

Ojan reunna

268

262

259

259

257

261

259

25/3

1274

98.3

248

β

Profile

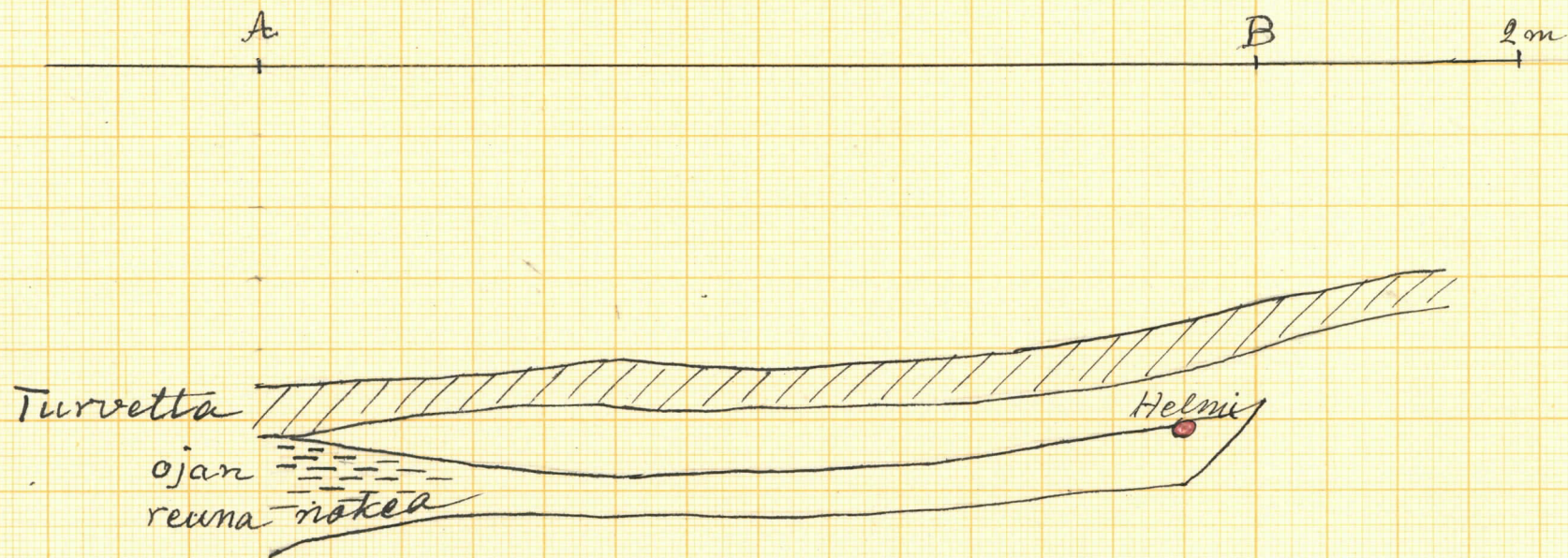
三

二

Yläne, Anivehmaanmäki

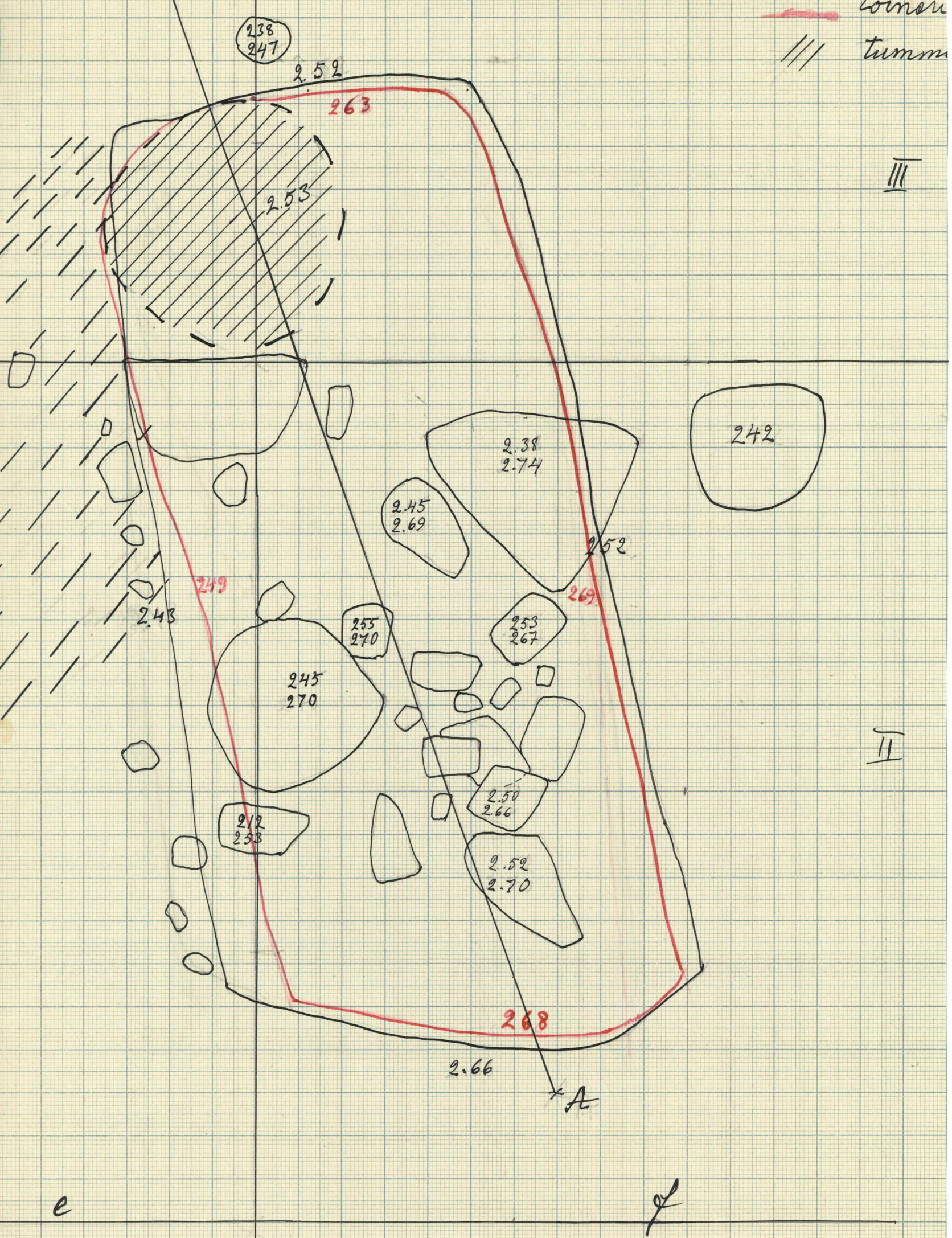
A-L Hirvihuoto -55

Hauta III: profiili

Karhal, b

— ens.
— toinen
/// tumma

Yläne, Anivehmarky
Hauta IV:2
A-L Hirviluoto -56

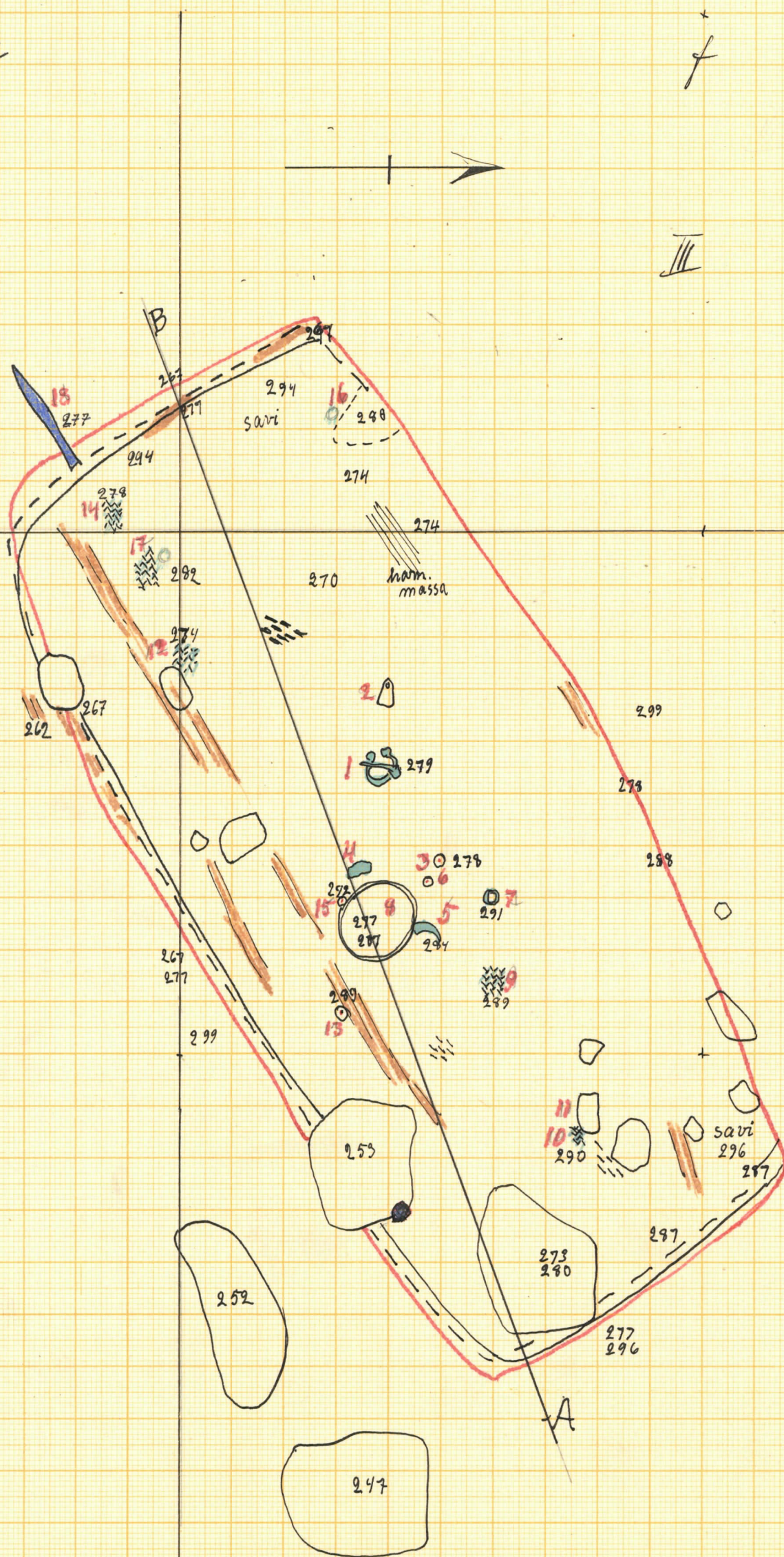
Karttal. 6

Haute IV:3

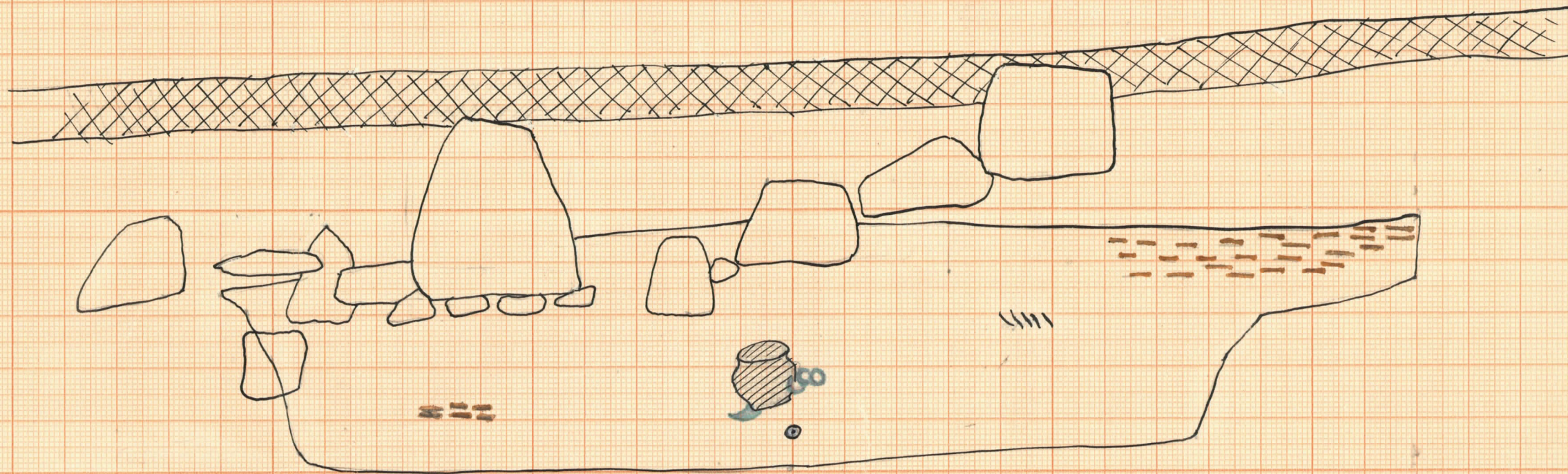
A-L Hirviluoto - 55

1:10

- 1 pronssi solki
- 2 meripihka riipuu
(olehdittava paine)
- 3 helmi
- 4 pronssi kierukka
- 5 pronssi/pela
- 6 helmi
- 7 ~~pronssi~~ soomus
- 8 saviastia
- 9 tekstiiliä
- 10 tekstiiliä
- 11 - " - (ei tallassa)
- 12 tekstiiliä
- 13 helmi
- 14 tekstiiliä
- 15 helmi
- 16 tekstiilin jään. (ei tallassa)
- 17 maalamulta tekstiiliä
- 18 keihäänkärki
- " nokia
- perun syytä
- o naulan jälki?

A

- == puun syytä
- //// saviastia
- helmi
- pronssia
- //// harmaata massaa
- XXXX turvetta

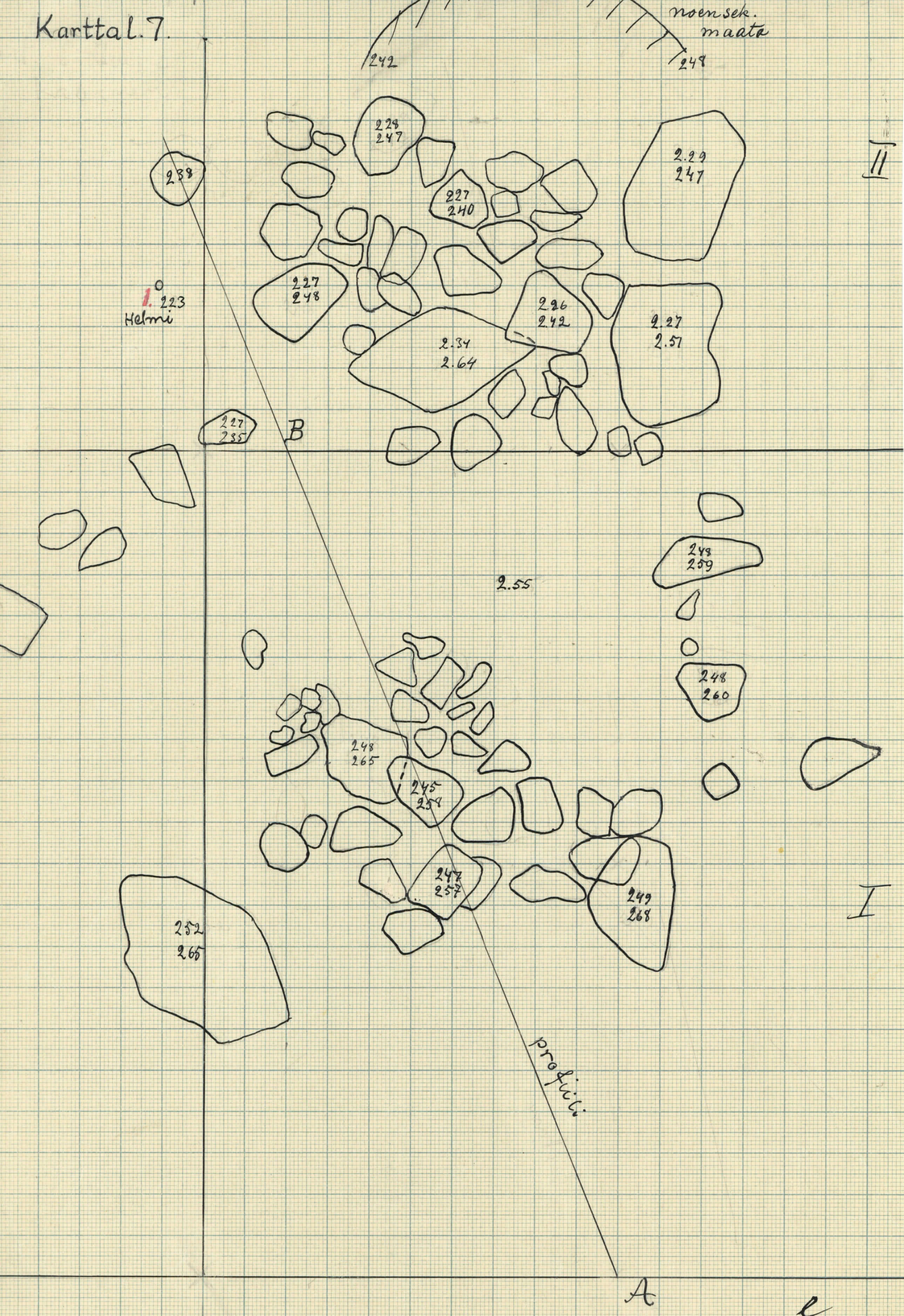
Yläne, Anivehmaanmäki

Hauta IV:n profiili

A-L Hirviluoto -55

1:10

Kartta l. 7.

Yläne, Anivehmaanmäki
Hauta V:1
piirt. L.-J Räsänen-55

Yläne, Anivehmaanmäki

Hauta V:2

A-L Hirviluoto-55

1:10

Karttal. 7

 $1:10$

Heb.
m mähd. tōy
tōpaikka

artua. r.

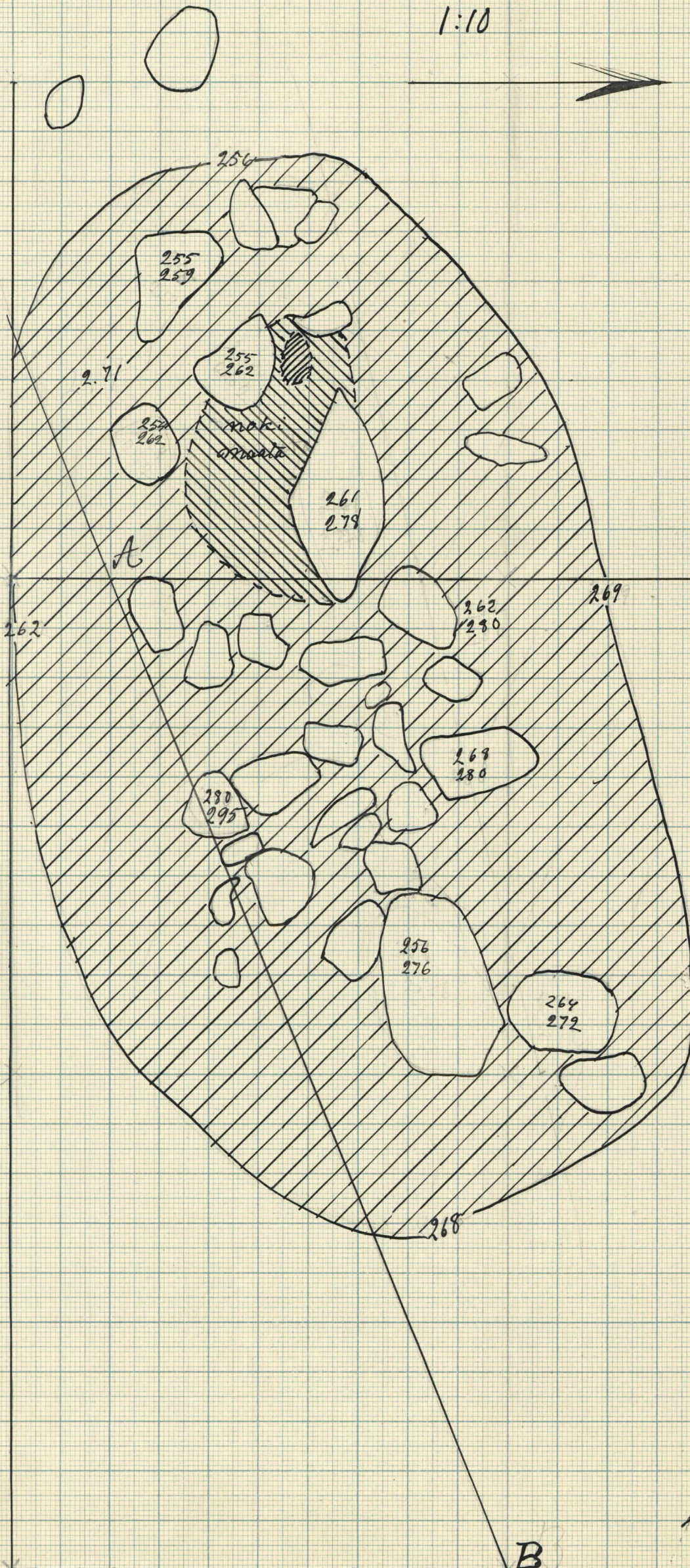
Yläne, Anivehmaanmäki

Hauta V: 4

A-L Hirvikuoto -55

1:10

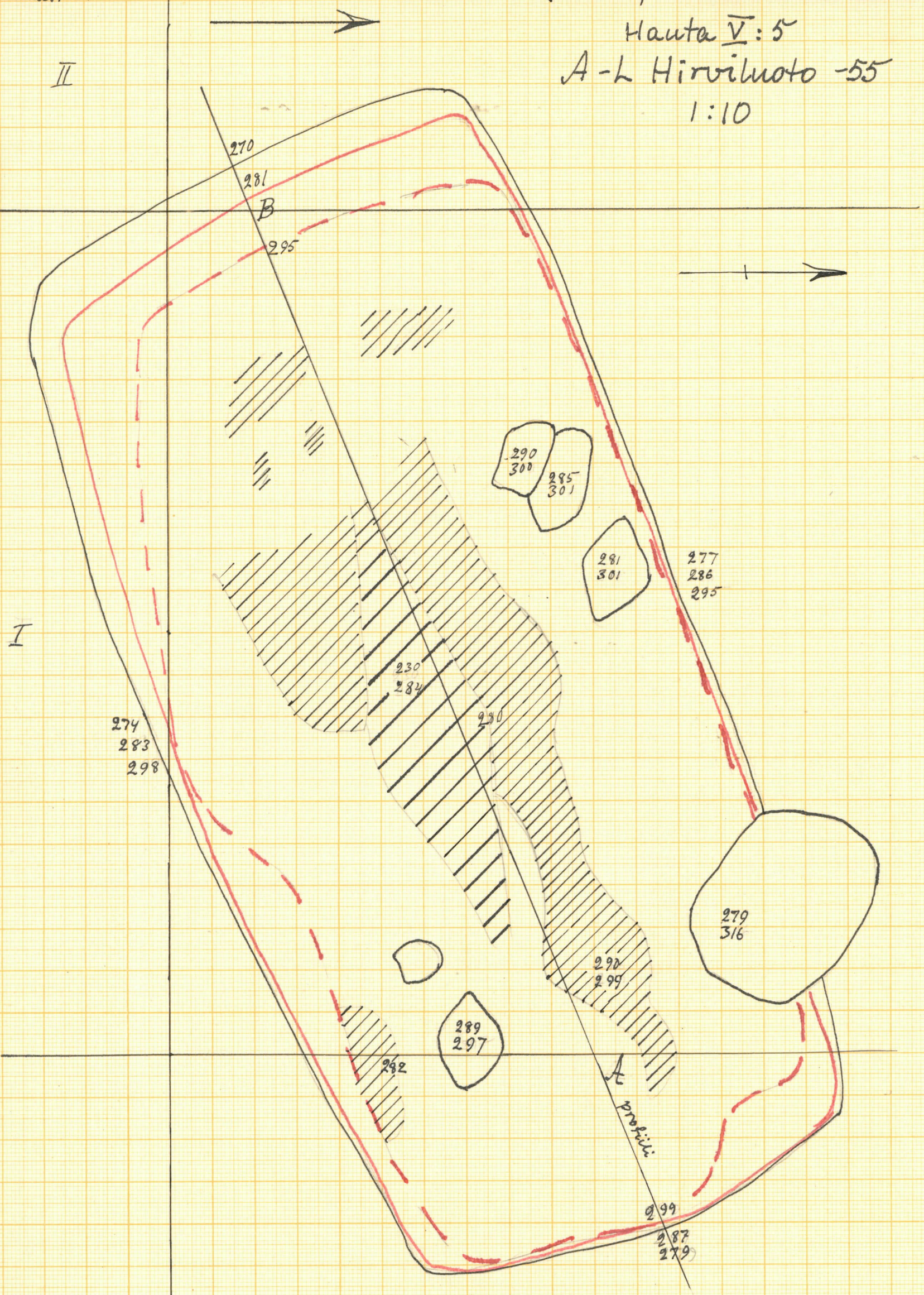
 keltais
 noens
maata
 moki

Hauta V: 5

A-L Hirviluoto -55

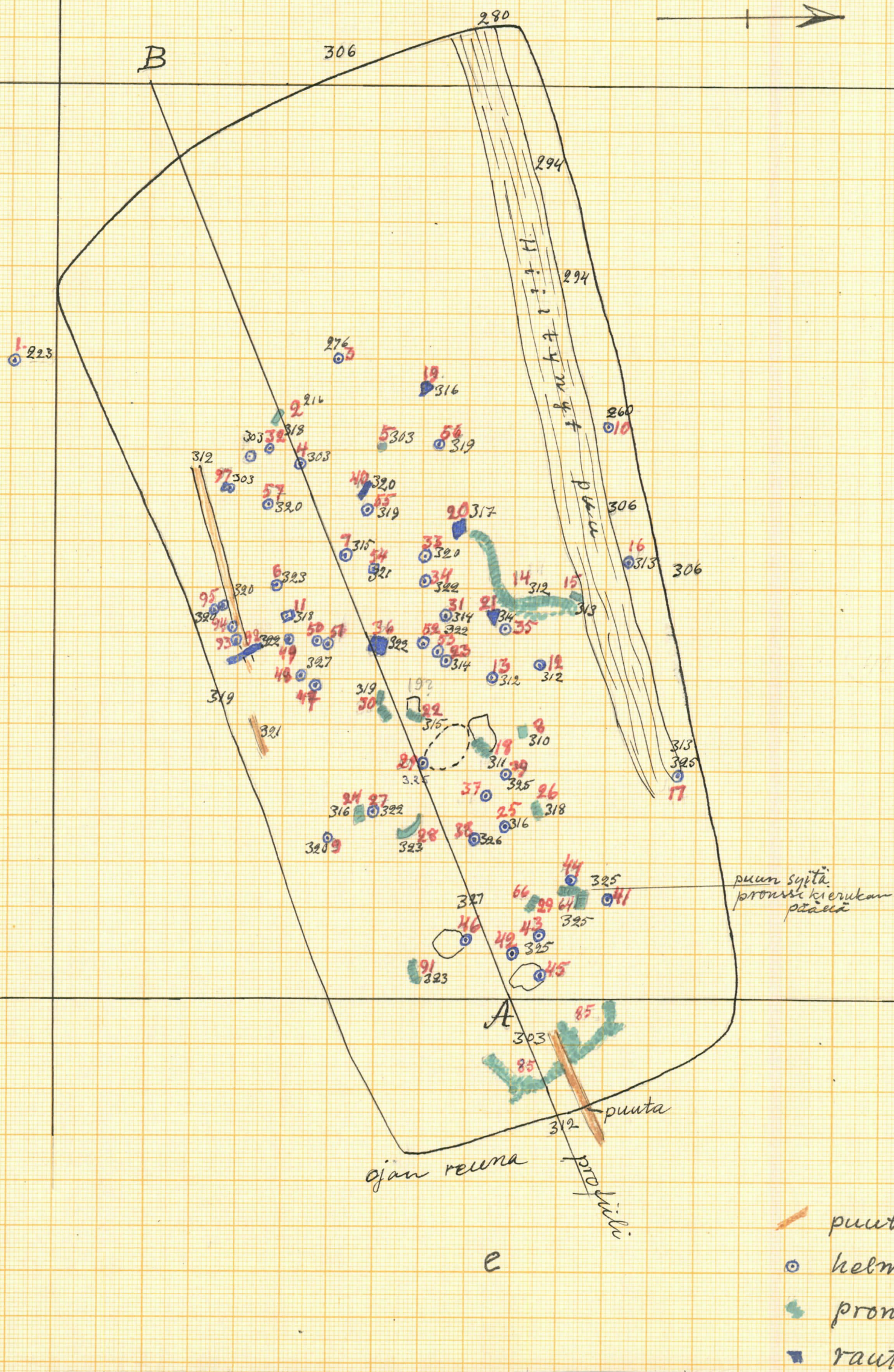
1:10

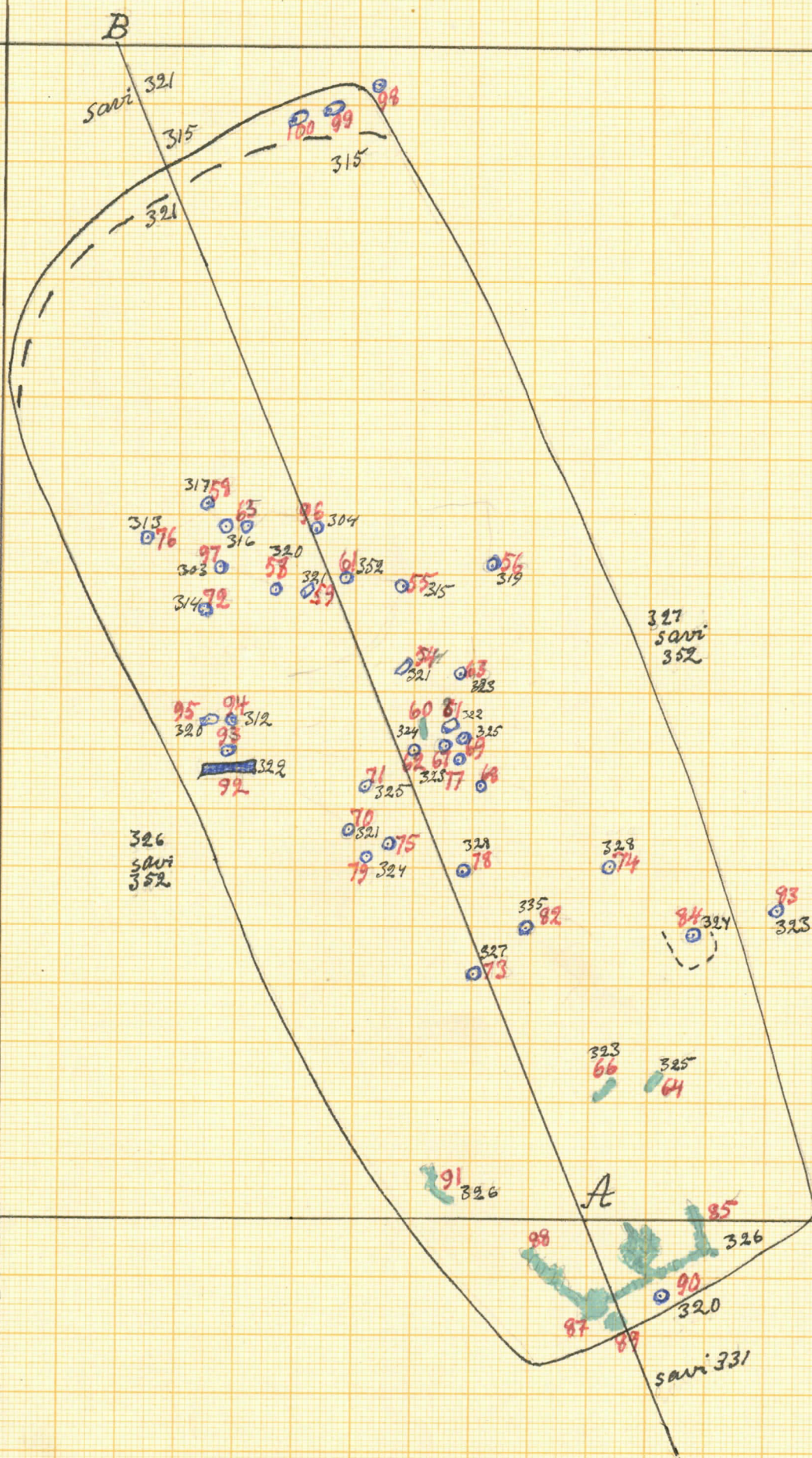
nokea
tummaa maata

I kerros
II "
III "

1:10

I

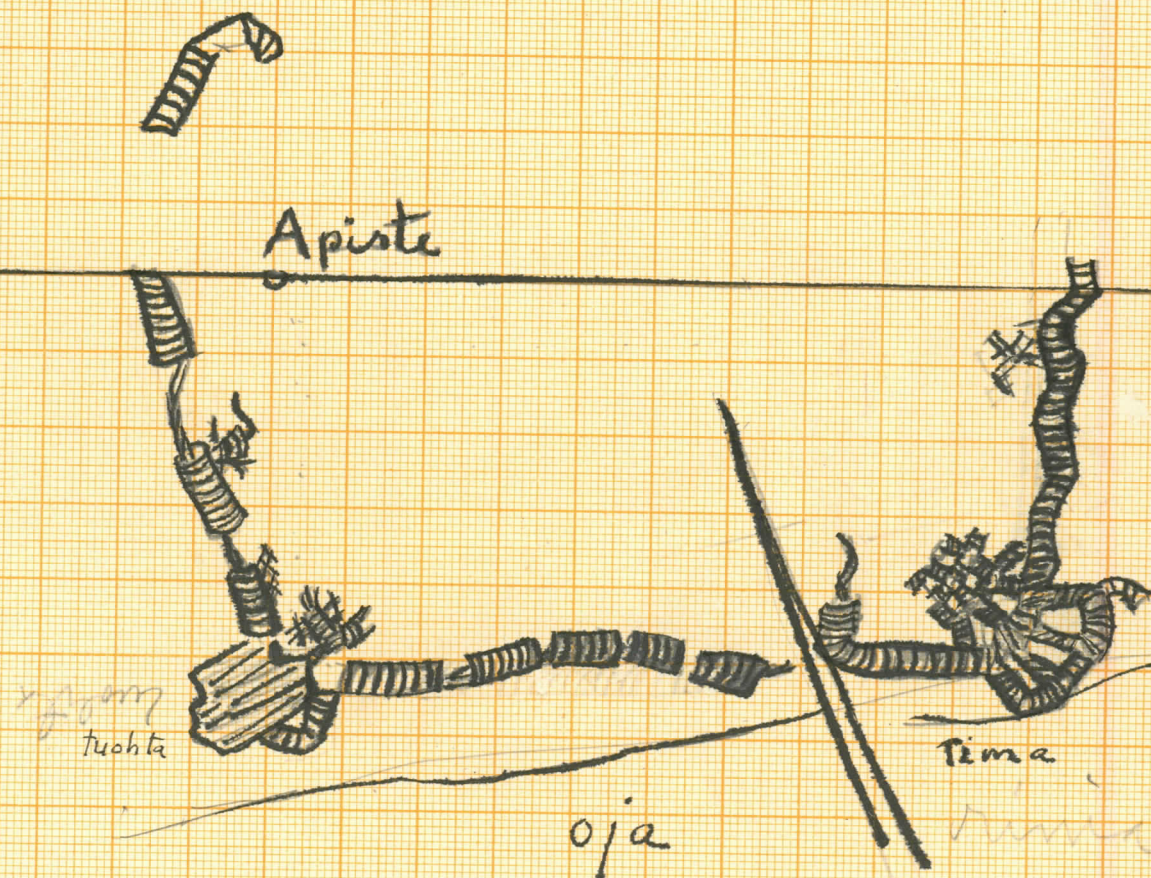

e

Yläne, Anivehmaanmäki
Hauta V löytö n:o 85 eril. kartta
A. L. Hirviluoto -55

1:2

I

Yläne, Anivehmaankylä

Hauta V:n profiili

A-L. Hirviluoto-55

1:10

XXXX turvetta

— nokea

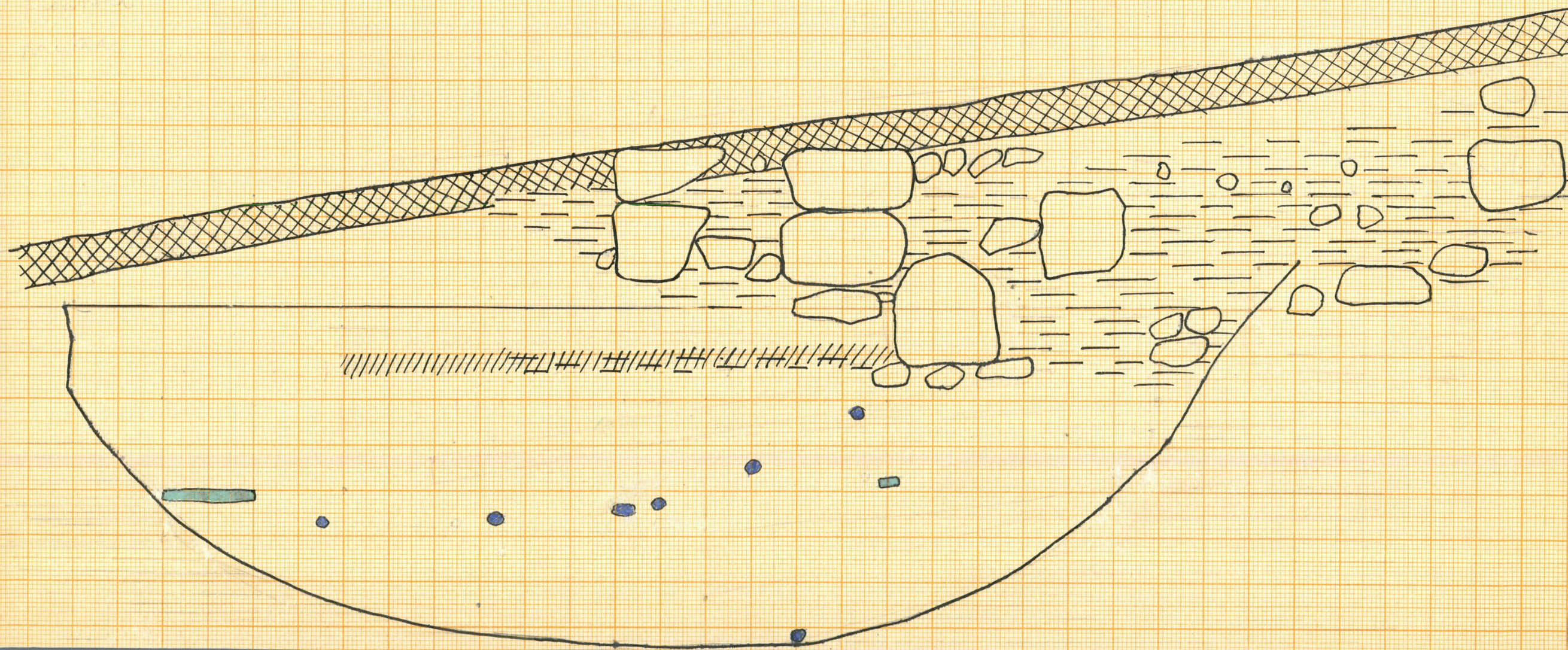
||||| punertavaa maata

• helmi

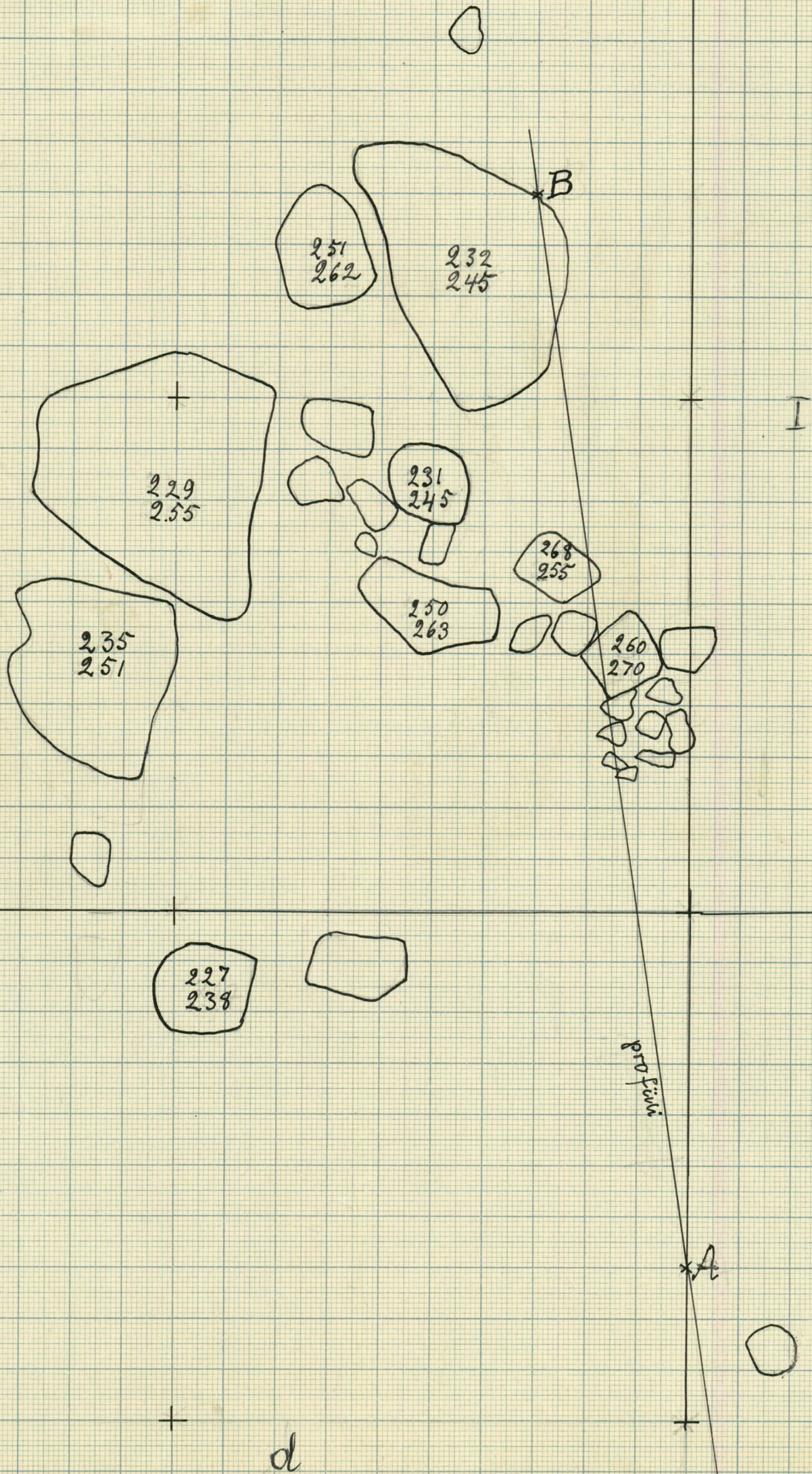
■ pronssia A

B

2 m

A-L Hirviluoto -55

 $1:10$

Yläne, Anivehmaanmäki

Hauta VI: 2

A-L Hirviluoto -55

1:10

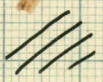

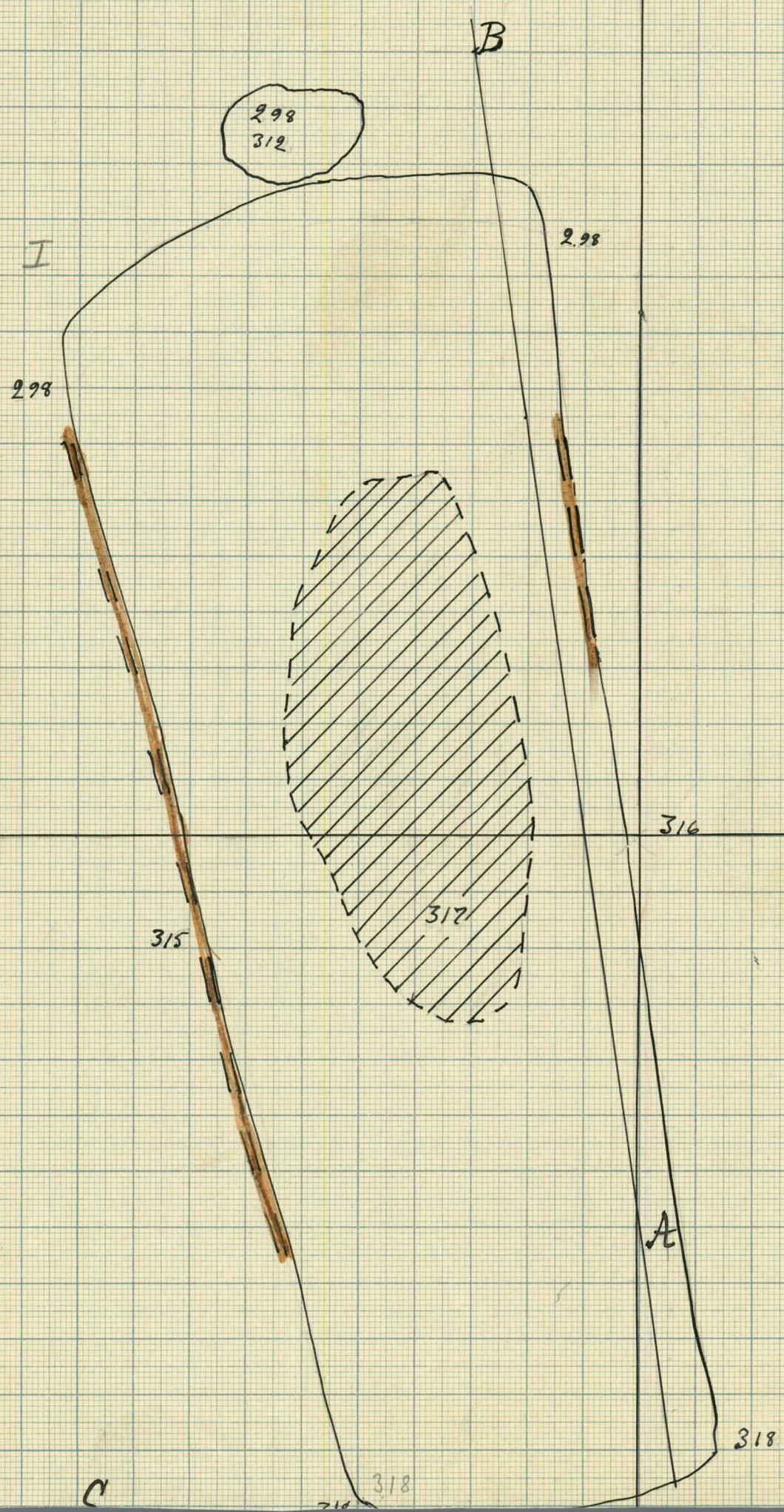
länne, Anivehmaanmäki

II Hauta VI : 5

A-L Hirsiluoto -55

1:10

 puun syytä
 hummaa maa

Yläne, Anivehmaankylä

Hauta II:6

A-L Hirviluoto -55

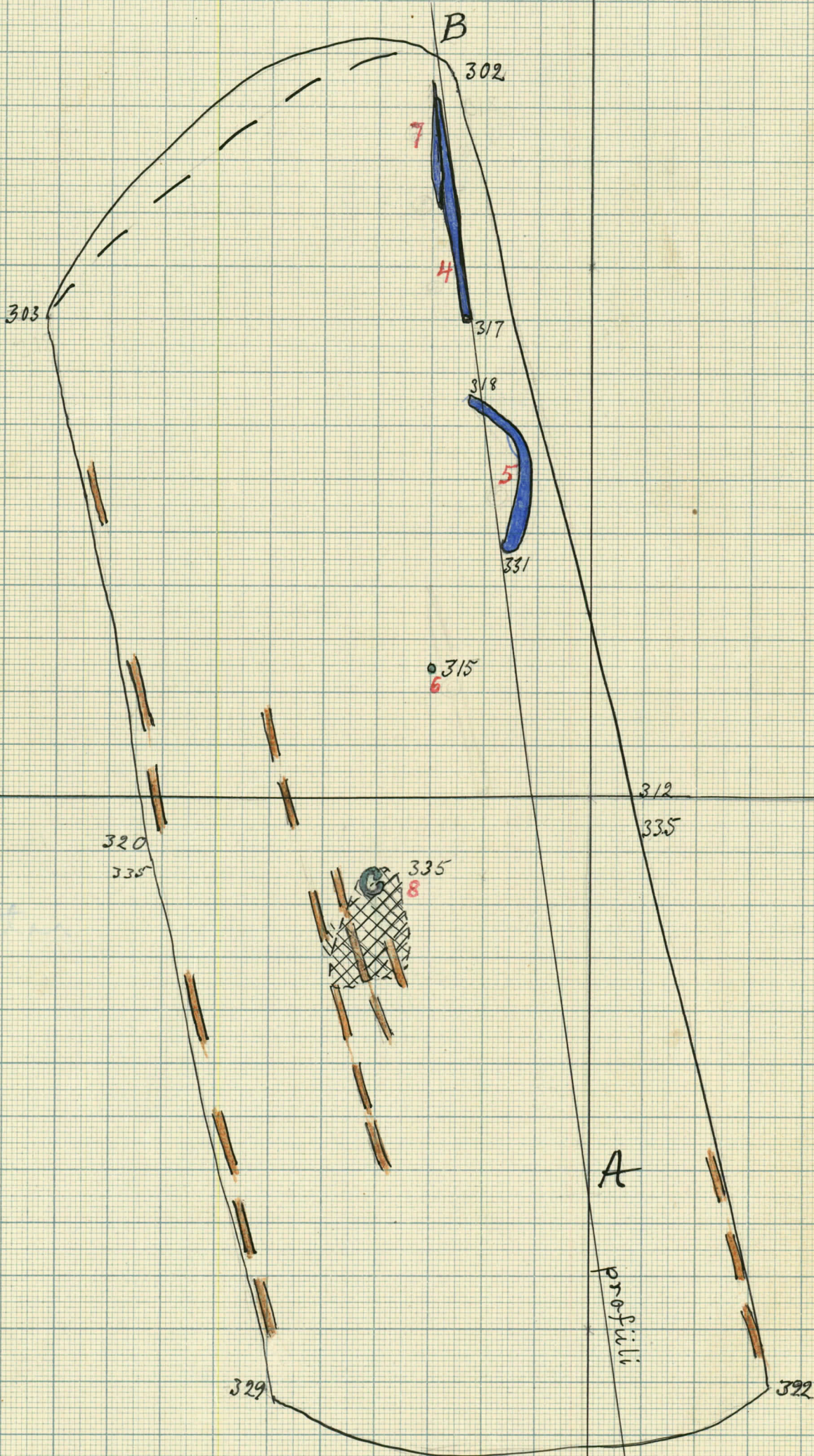
1:10

Kartta 8.

- 4 keihäänkärki
- 5 viikate
- 6 pronssia
- 7 keihäänkärki
- 8 pronssisolki

- rautaa
- pronssia

I

/// turvetta

= = rokea

— tautaa

Yläne, Anivehmaanmäki

Hauta VI:n profiili

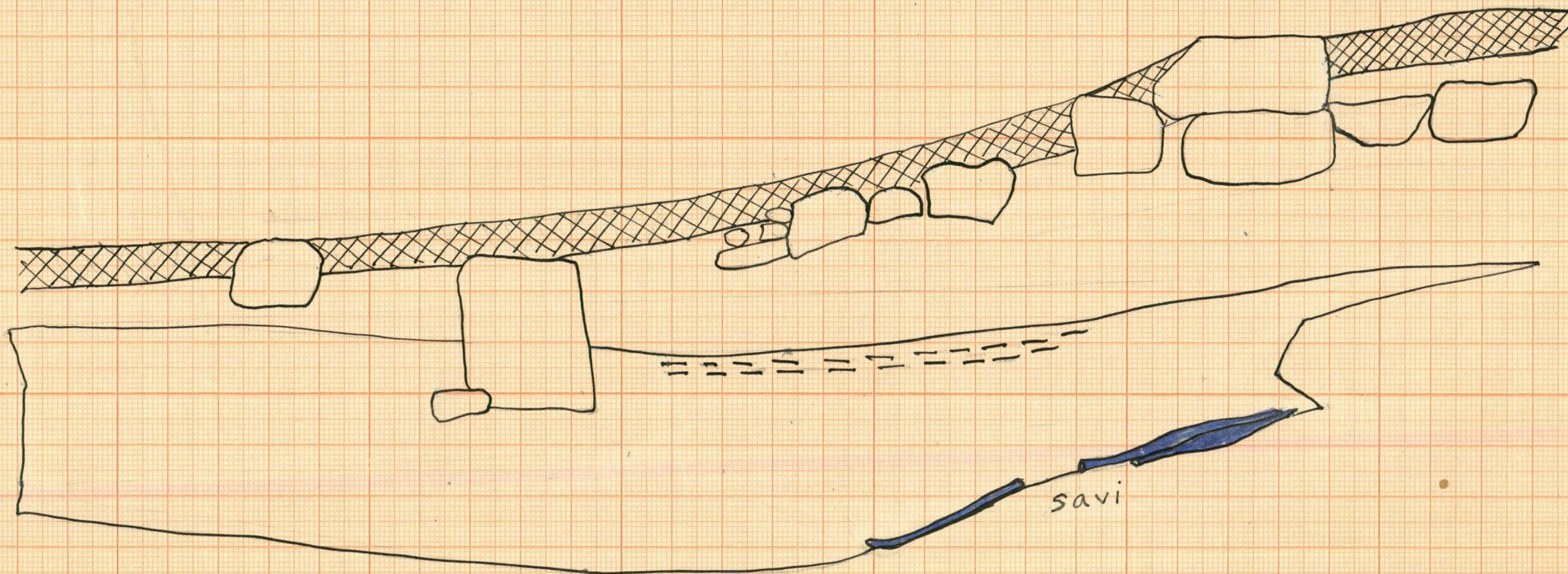
A-L Hirviluoto -55

1:10

A

B

2m

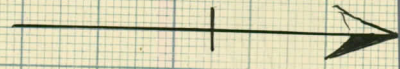

Yläne, Anivehmaanmäki

Hauta VII: 2

A-L Hirviluoto -55

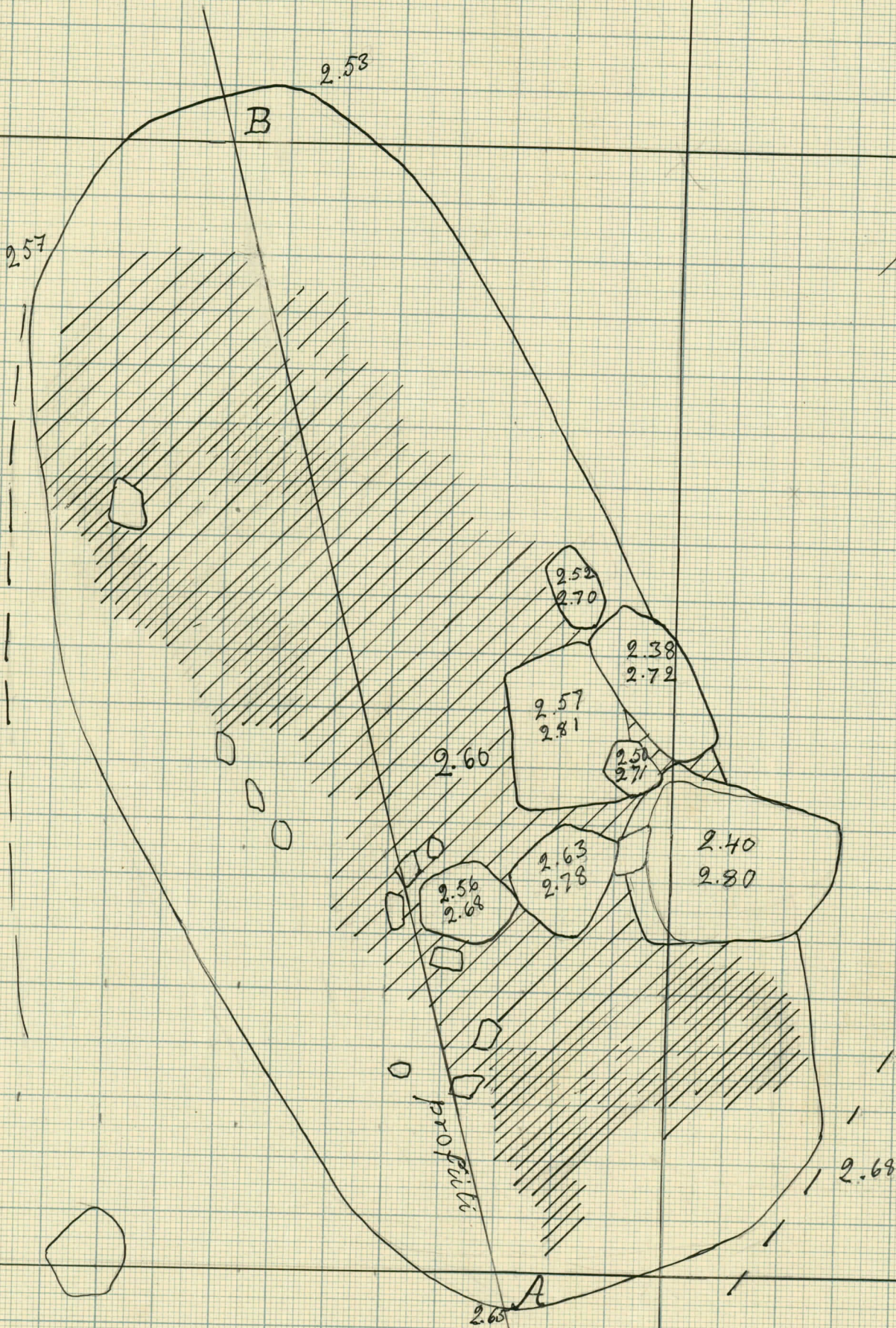
1:10

III

////// tummaa

II

e

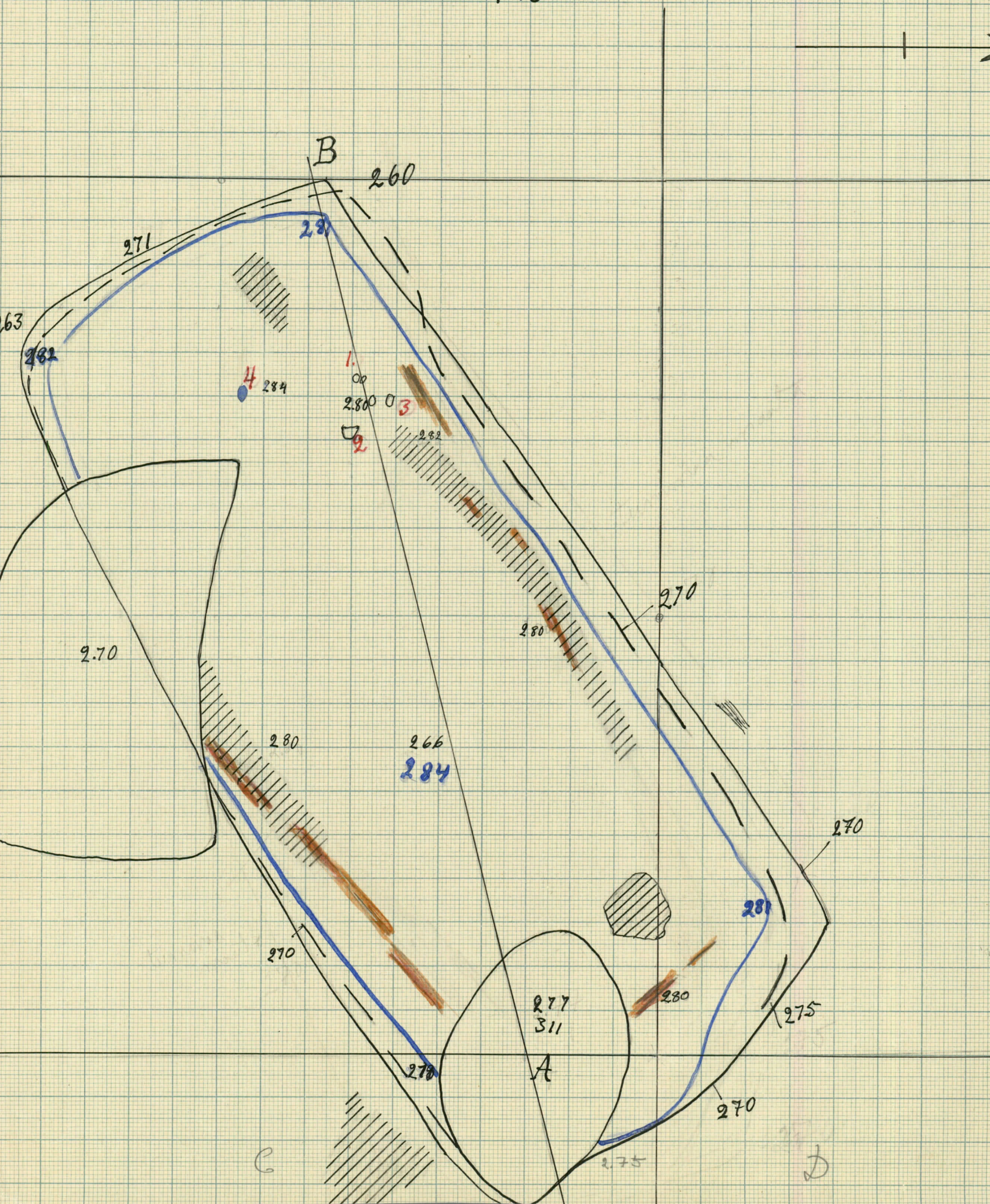
d

4 ra
/// no
~~pu~~ pu
I I h
I II k
I III k
1, 3, save
pl.

1, 2, 3, save
pl.

pl.

pl.

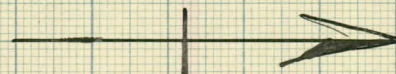
III

Yläne Anivehmaanmäki

Hauta VII: 4

A-L Hirviluoto -55

1:10

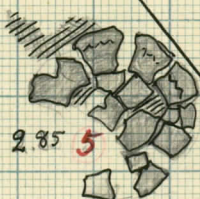
5 kerami

B

2.78
2.98 savi

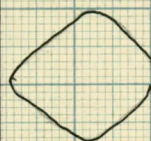
2.95 savi
2.86

II

2.85 5

2.77
2.98 savi

2.82
2.95 savi

2.92

2.96 savi

2.78

A

G

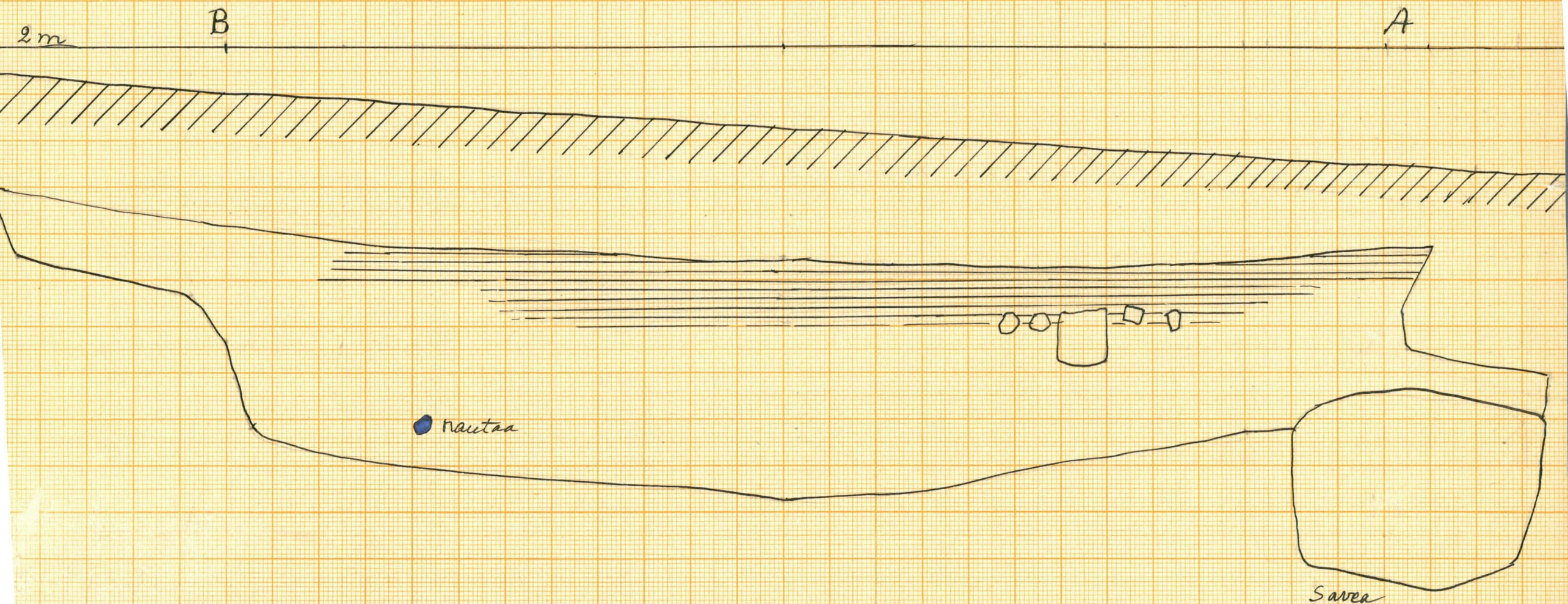
d

Yläne, Anivehmaanmäki

Hauta VII:n profiili

A L Hirviluoto -55

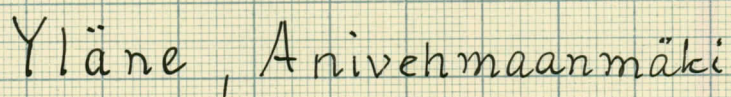
1:10

~~xxx~~ kiiltä

⇒ paan syytä

fennia

Hauta VIII : 1

A-L Hirvikuoto 1955

1:10

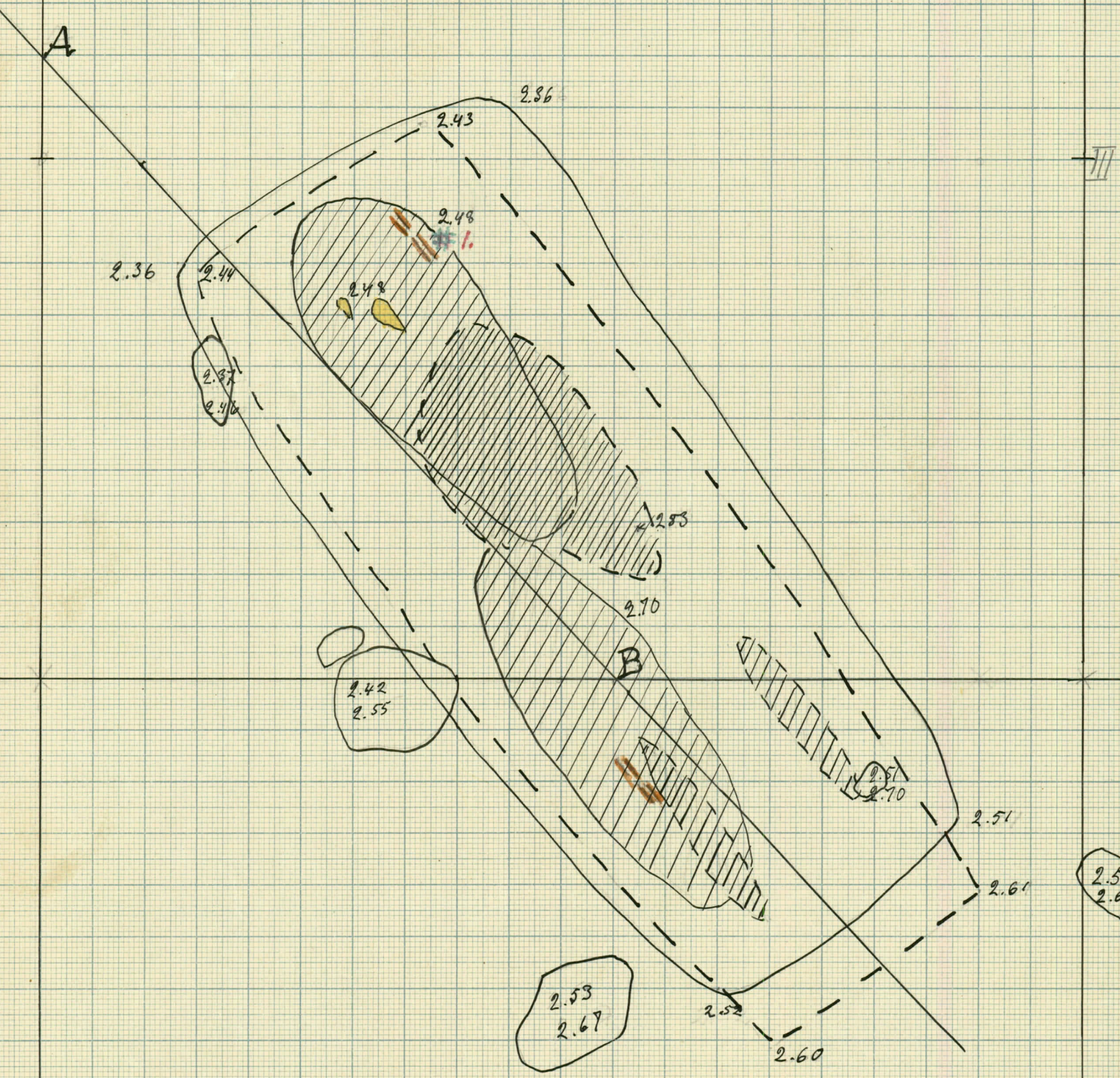
Piint. Paavo Huovari

lane, Anilvenmaamaki
 Hauta VIII:2
 A-L Hirviluoto -55
 1:10

- 1. pronssispiraali
- puun sija
- luumassaa
- uusi raja

d

Kartta 10.

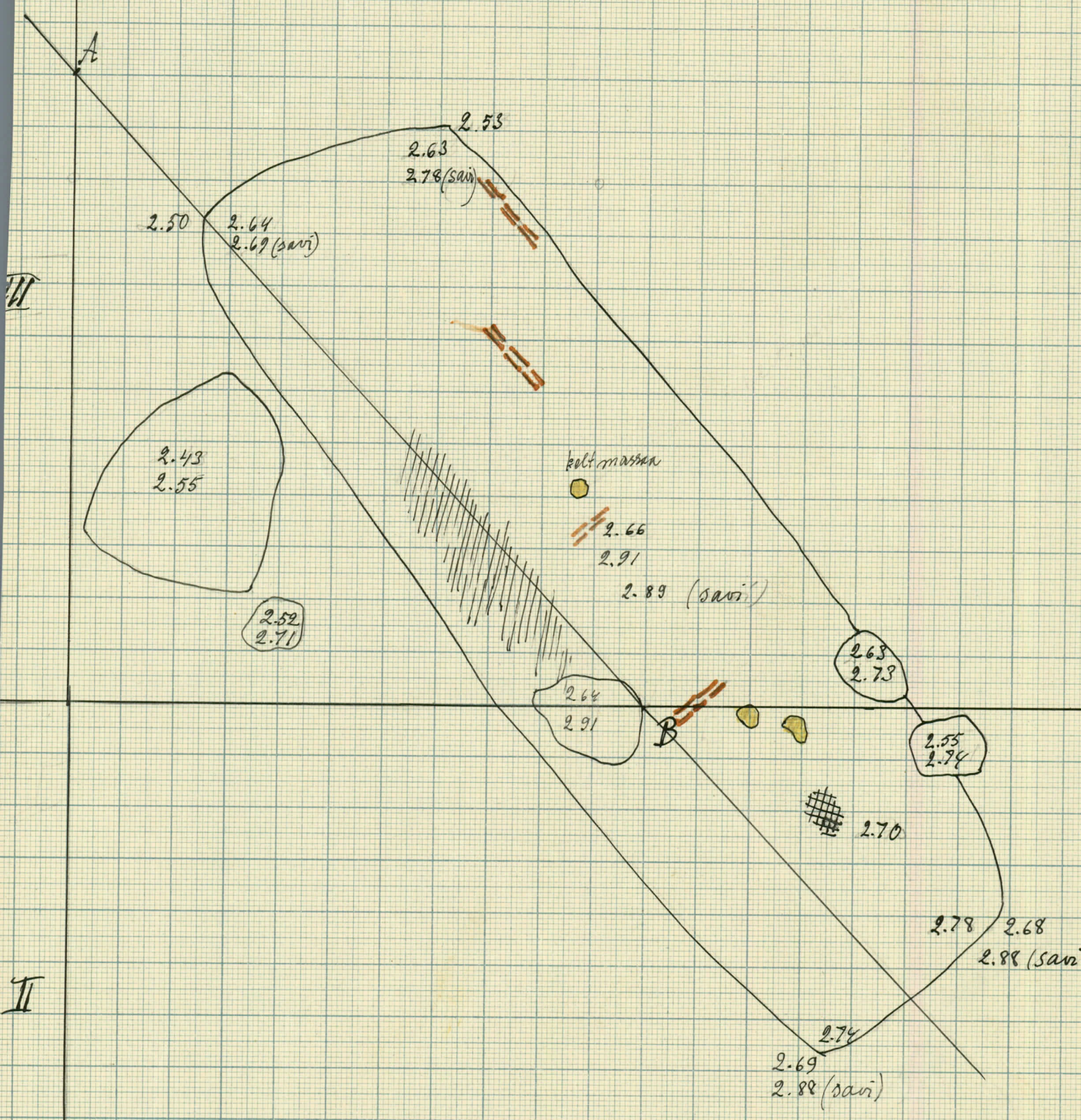

Hauta VIII:3
4-L Hirviluoto-55

1:10

d

- kelt massa
- == puun sygä
- /// hiltä

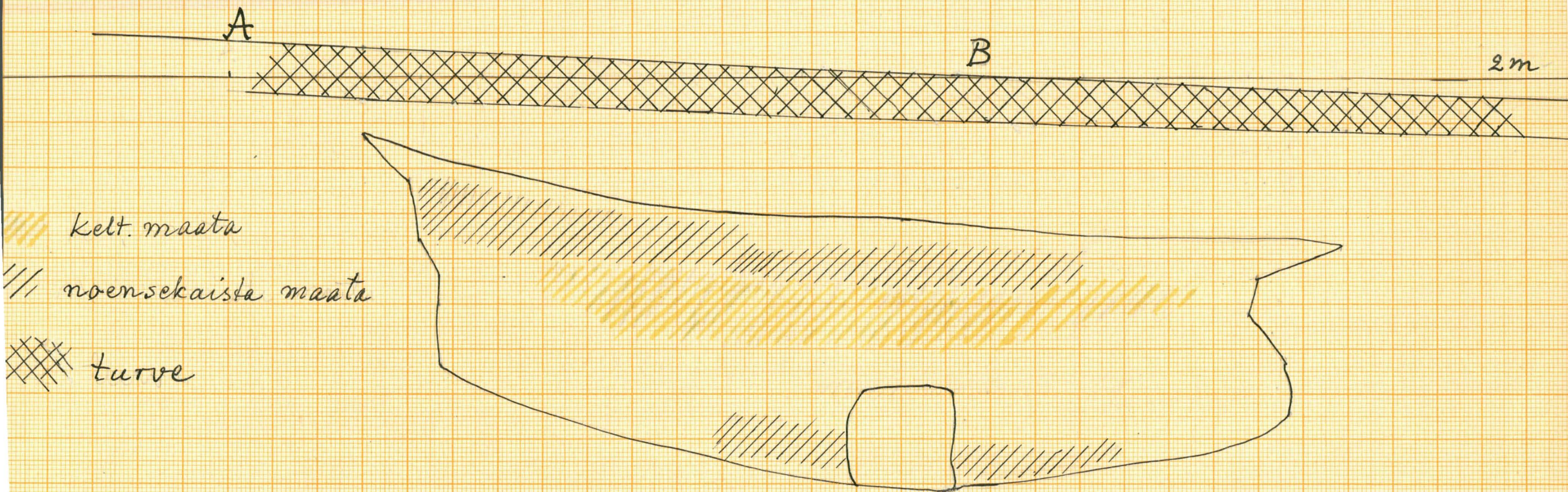

Karttal. 10

Yläne, Anivehmaanmäki

Hauta VIII:n profiili

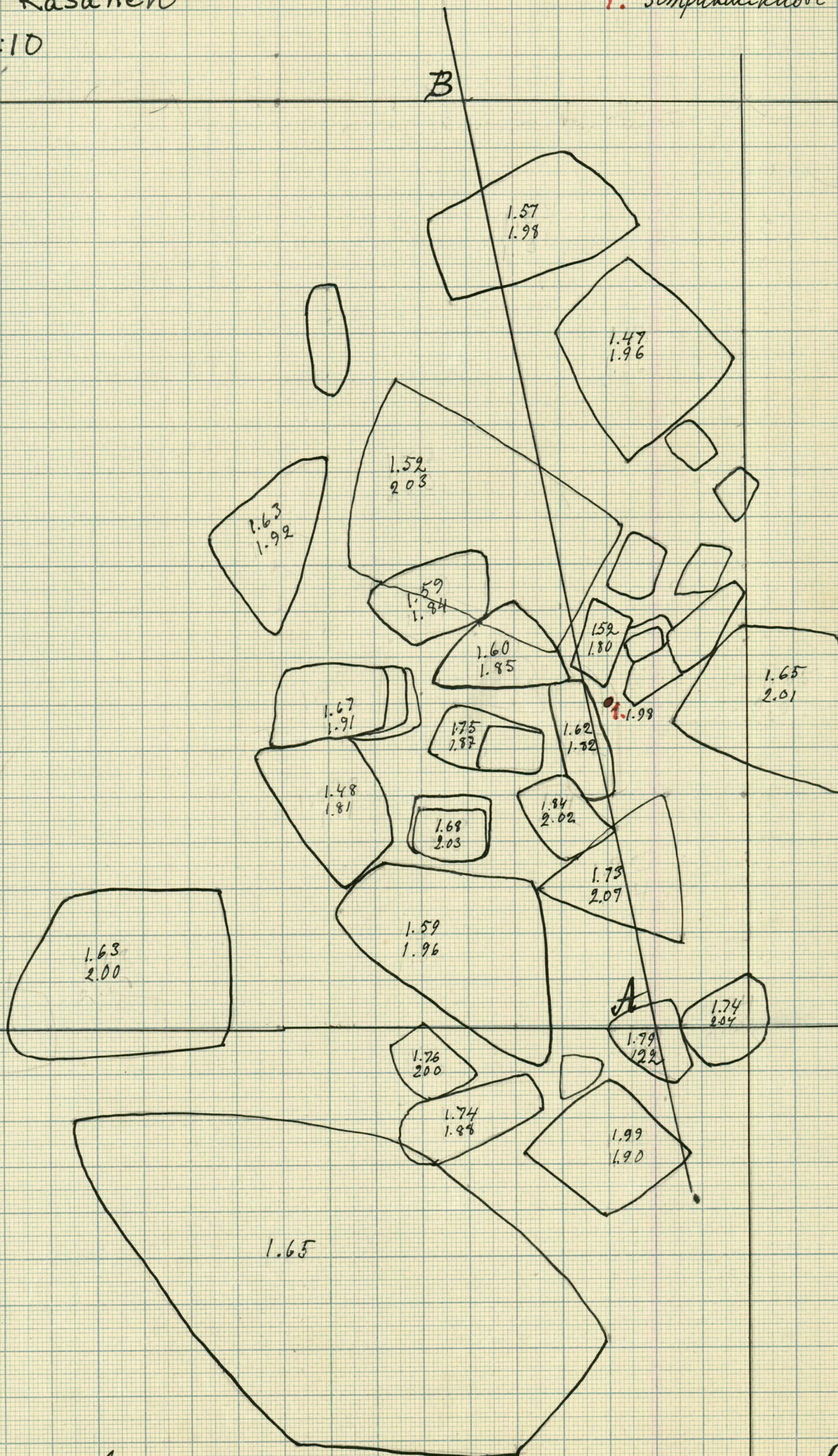
A-L Hirviluoto 1955 1:10

Hauta IX:1
piirt L-J Räsänen

1:10

1. simpukankuori

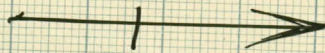
Yläne, Anivehmaanmäki

Kartta 11.

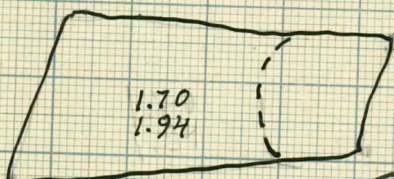
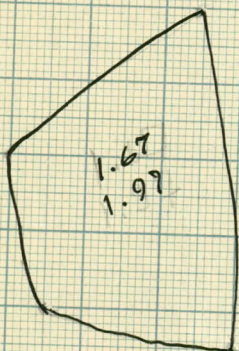
Hauta IX:1a

Piirt. R-J Räsänen

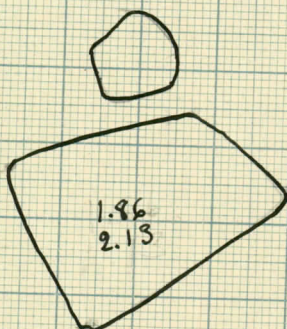
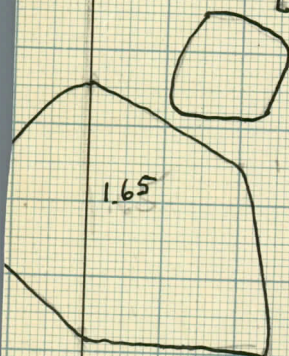
1:10

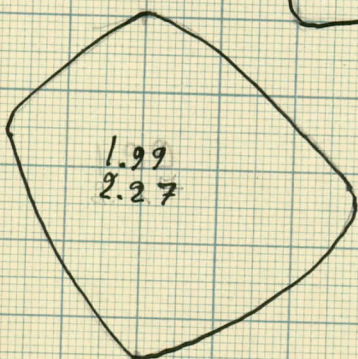
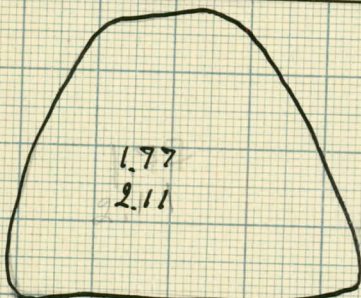
1. ruukunsiru

IV

2.10
1. ei

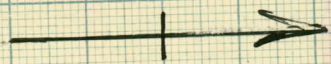
7

Yläne, Anivehmaanmäki

Hauta IX: 2

Piirt. Paavo Huovari

Kartat, II.

- 2. riipus
- 3. naula
- 4. rautakuu
- 5. rautaa

1:10

1.87

1.86

3

B

1.65
1.88

1.87

5. 176

1.74
1.91

1.66
1.92

4. 193

1.79
1.98

1.89
2.01

1.89
2.31

1.95
2.11

1.87
2.02

2.03

0.1

2. 1.98

IV

A
profiili

1.13

III

2.00

Hauta IX:3

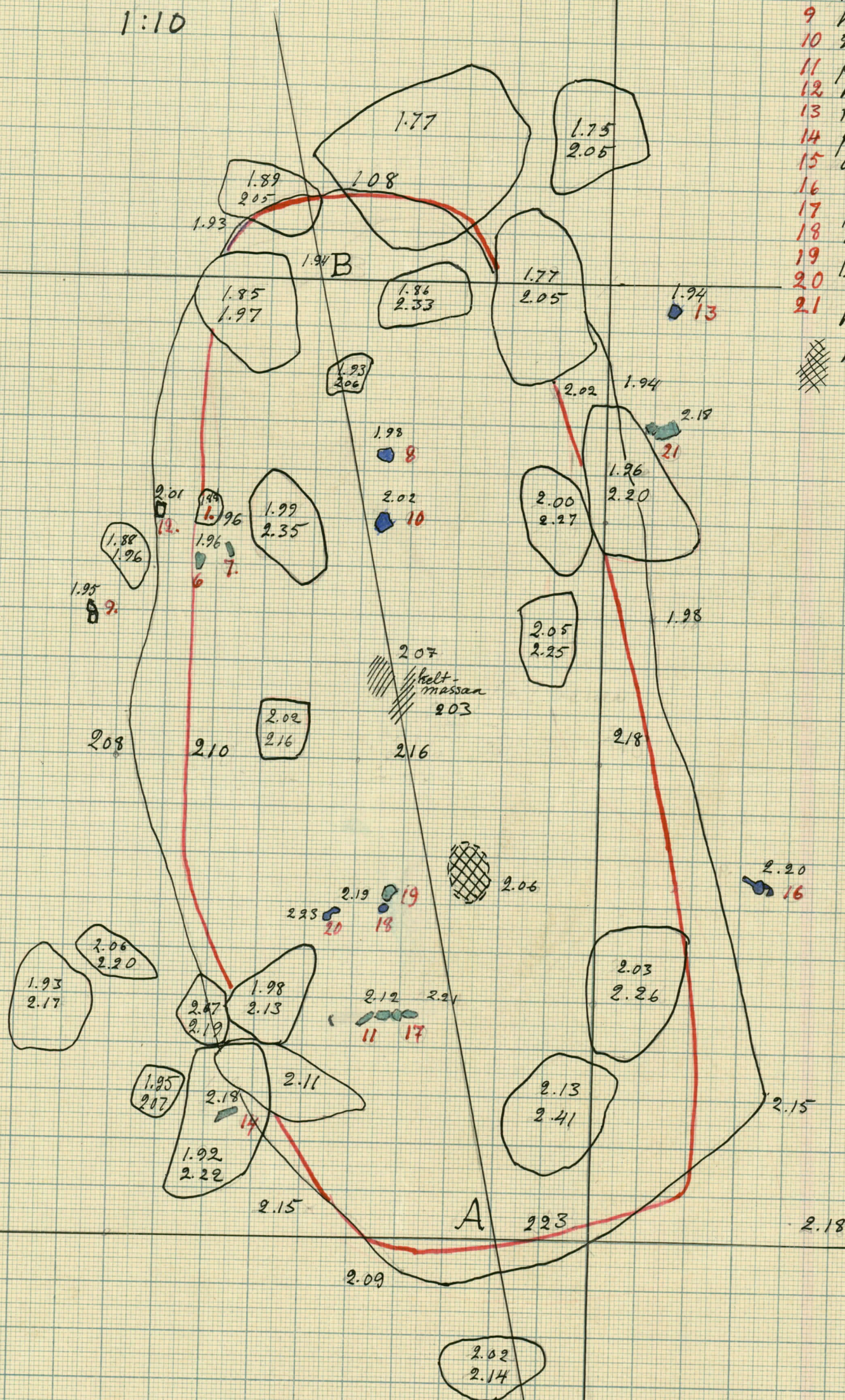
1:10

Kartta 11.

- 6 pronssia
- 7 "
- 8 rautaa
- 9 keramiikkaa
- 10 rautaa
- 11 pronssia
- 12 keramiikkaa
- 13 rautaa
- 14 pronssia
- 15 arkun naula
- 16 — " —
- 17 pronssia
- 18 rautakuula
- 19 pronssia
- 20 rautaa
- 21 pronssia

hiiltä

IV

III

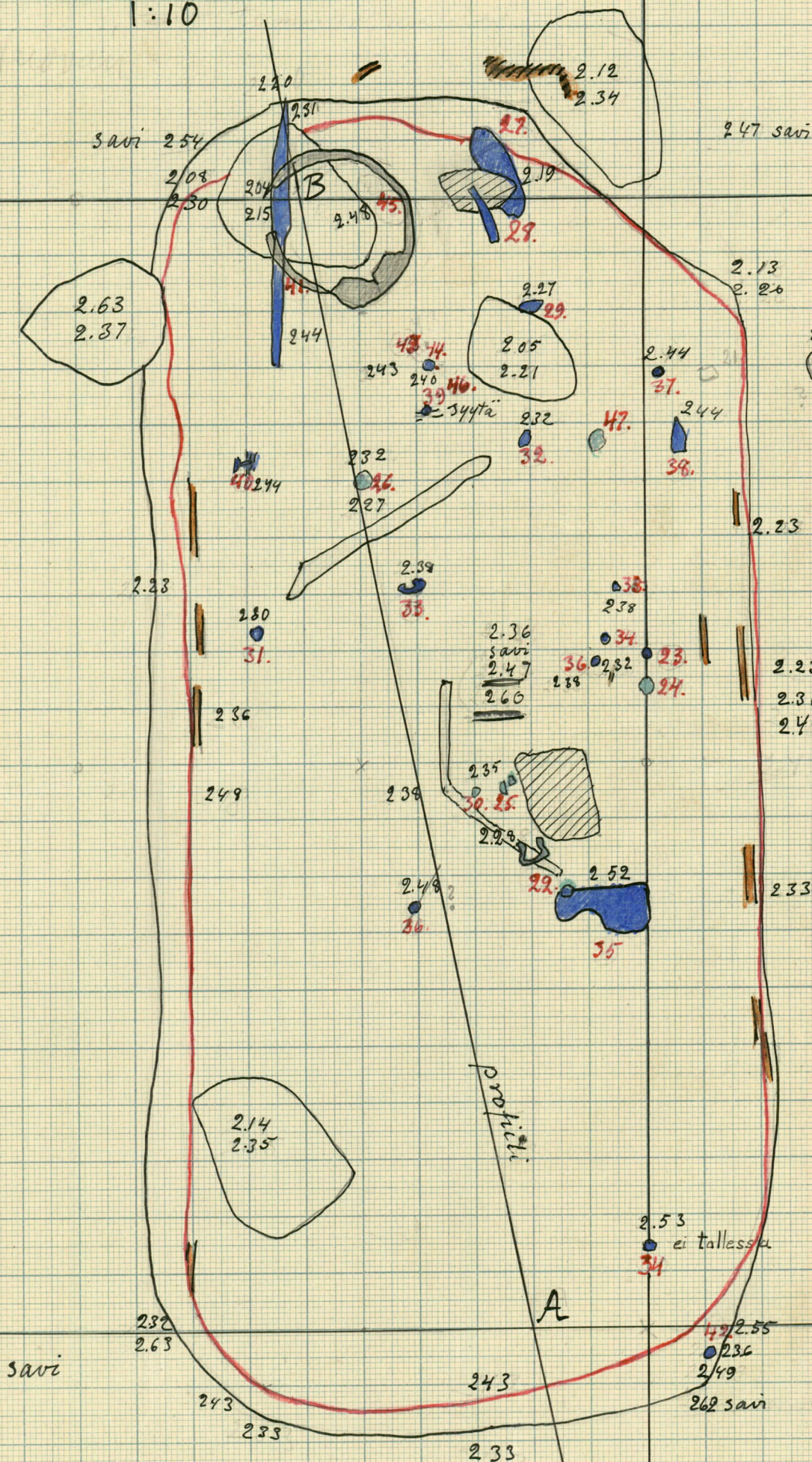
Yläne Anivehmaanmäki

Hauta IX:4

piirt. Paavo Huovari 1955

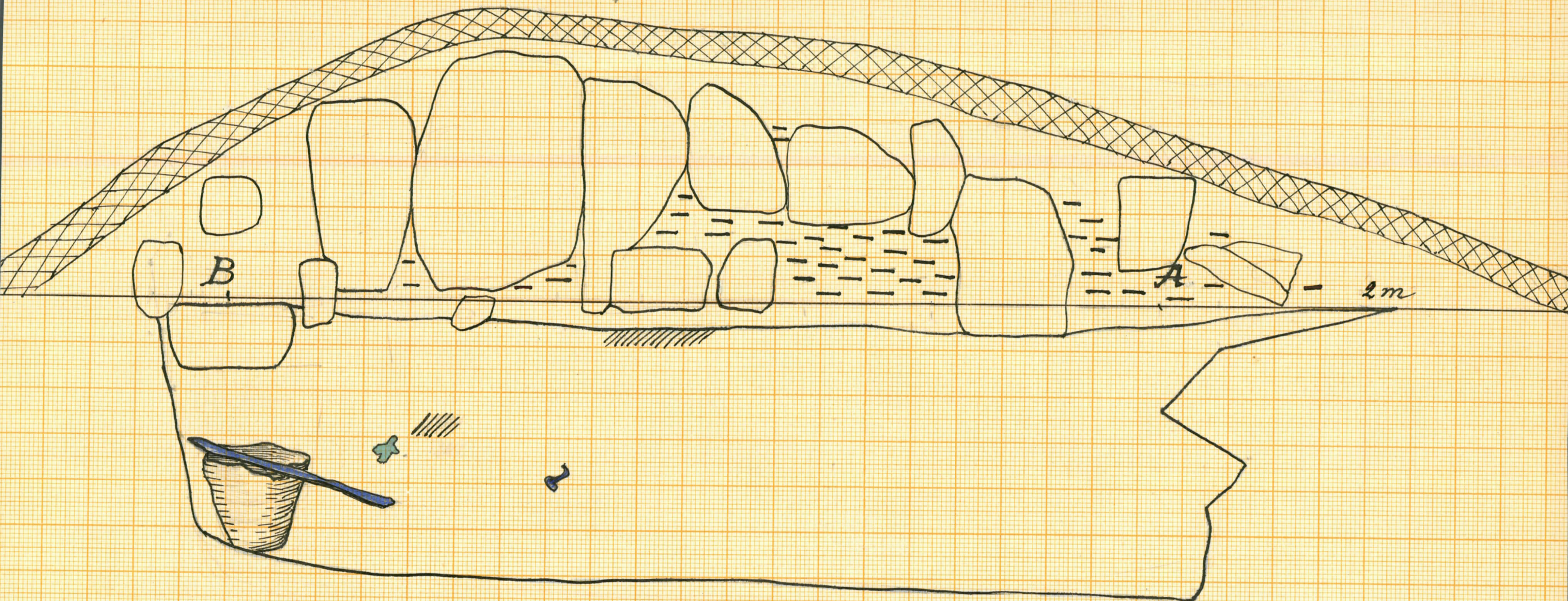
1:10

Kartta 11.

- 22 pronssisolki
- 23 rautaa
- 24 pronssia (ristikk)
- 25 pronssia
- 26 pronssia (ristikk)
- 27 rautaa
- 28 rautaa
- 29 rautaa
- 30 pronssisiruja (ei tallella)
- 31 rautanappi (nurun pain)
- 32 rautaa
- 33 rautaa
- 34 naula
- 35 kirves
- 36 naula
- 37 naula
- 38 puukon terä
- 39 naula
- 40 naula
- 41 keinäänkärki
- 42 naula
- 43 tekstiiliä
- 44 naula
- 45 saviast. pal.
- 46 rautaa
- 47 tekst. ruskea maa

- I kerros
- II - " -
- tummaa m
- puun syy

Yläne, Anivehmaanmäki

Hauta IX:n profiili

A-L Hirviluoto 1955

1:10

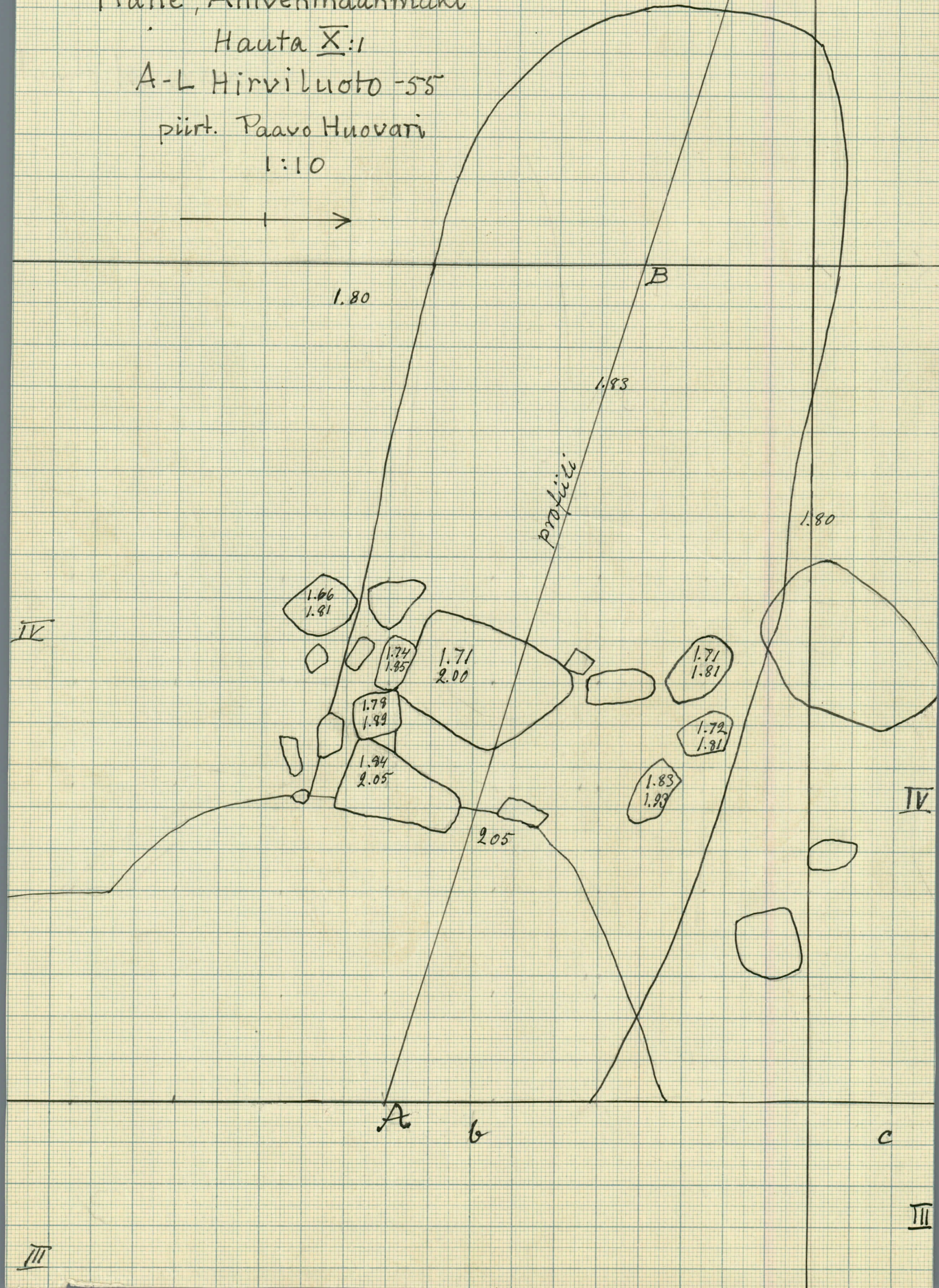
rautaa

pronssia

1.68 Karttal. 12

A-L Hirviluoto -55

piirt. Paavo Huovari

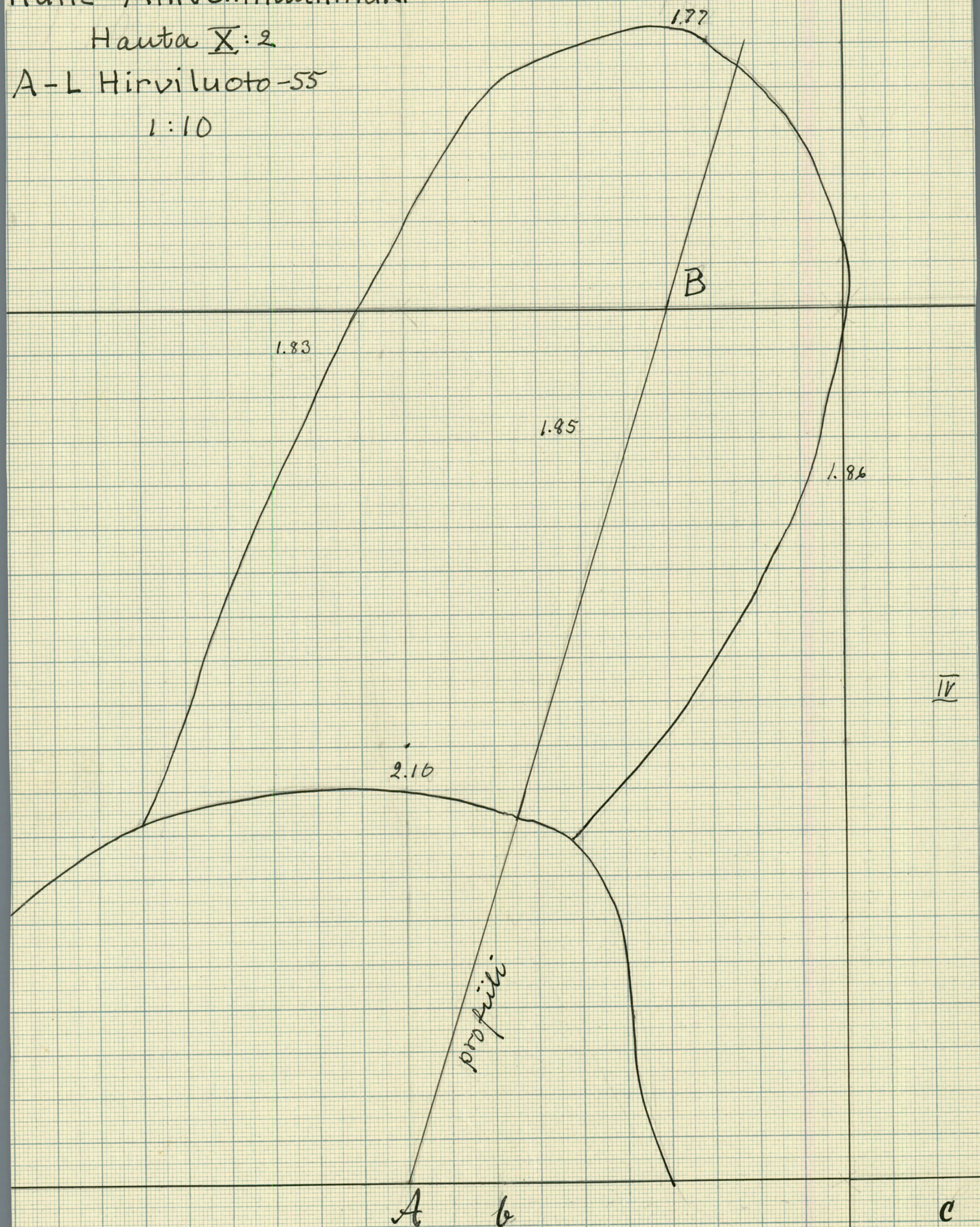
 $1:10$

Yläne Anivehmaanmäki

Hauta X:2

A-L Hirviluoto-55

1:10

I ääriivi

II - " -

1. Keramiikkaa

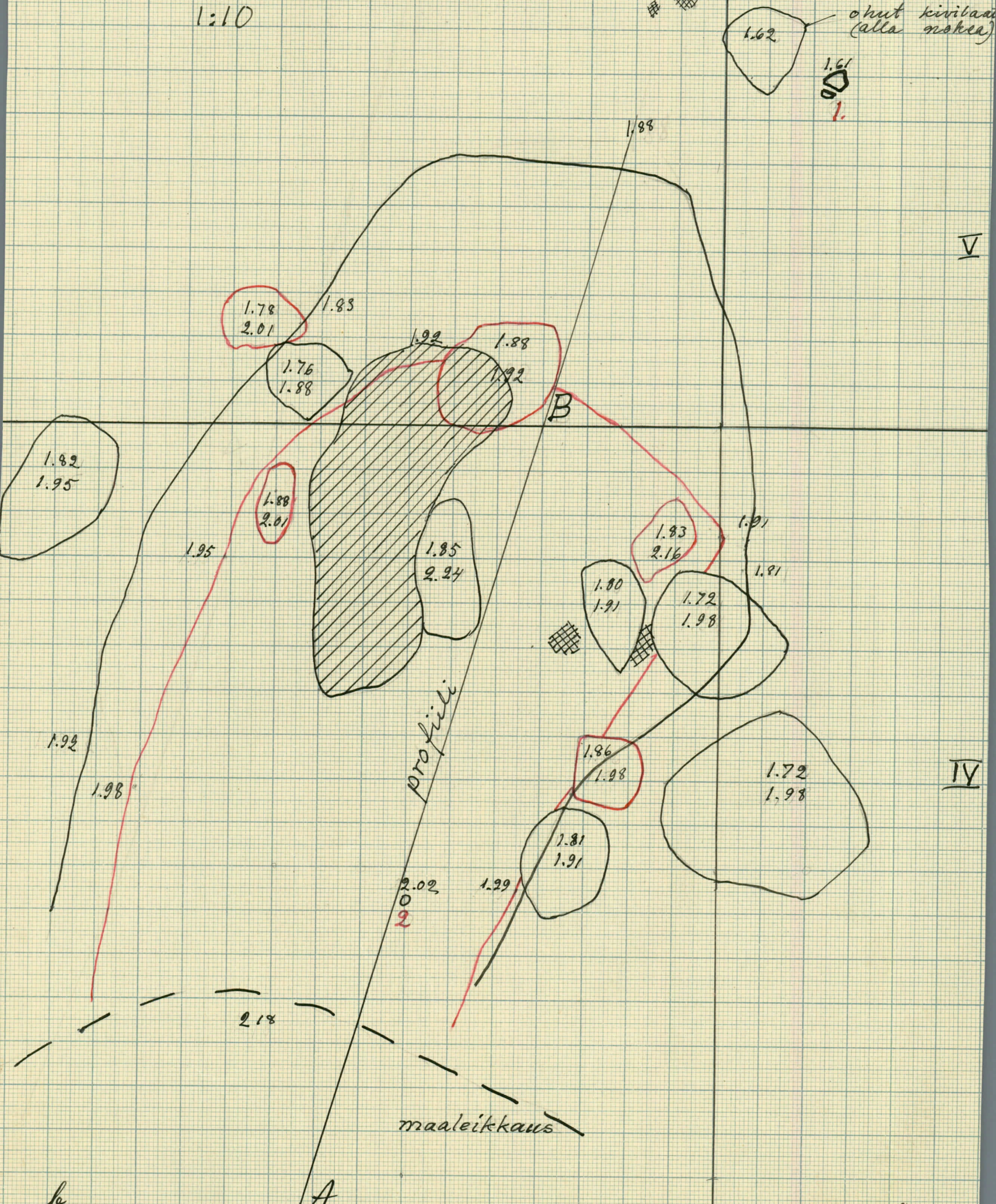
2. Hopeaa

Yläne Anivehmaankylä

Hauta X:3

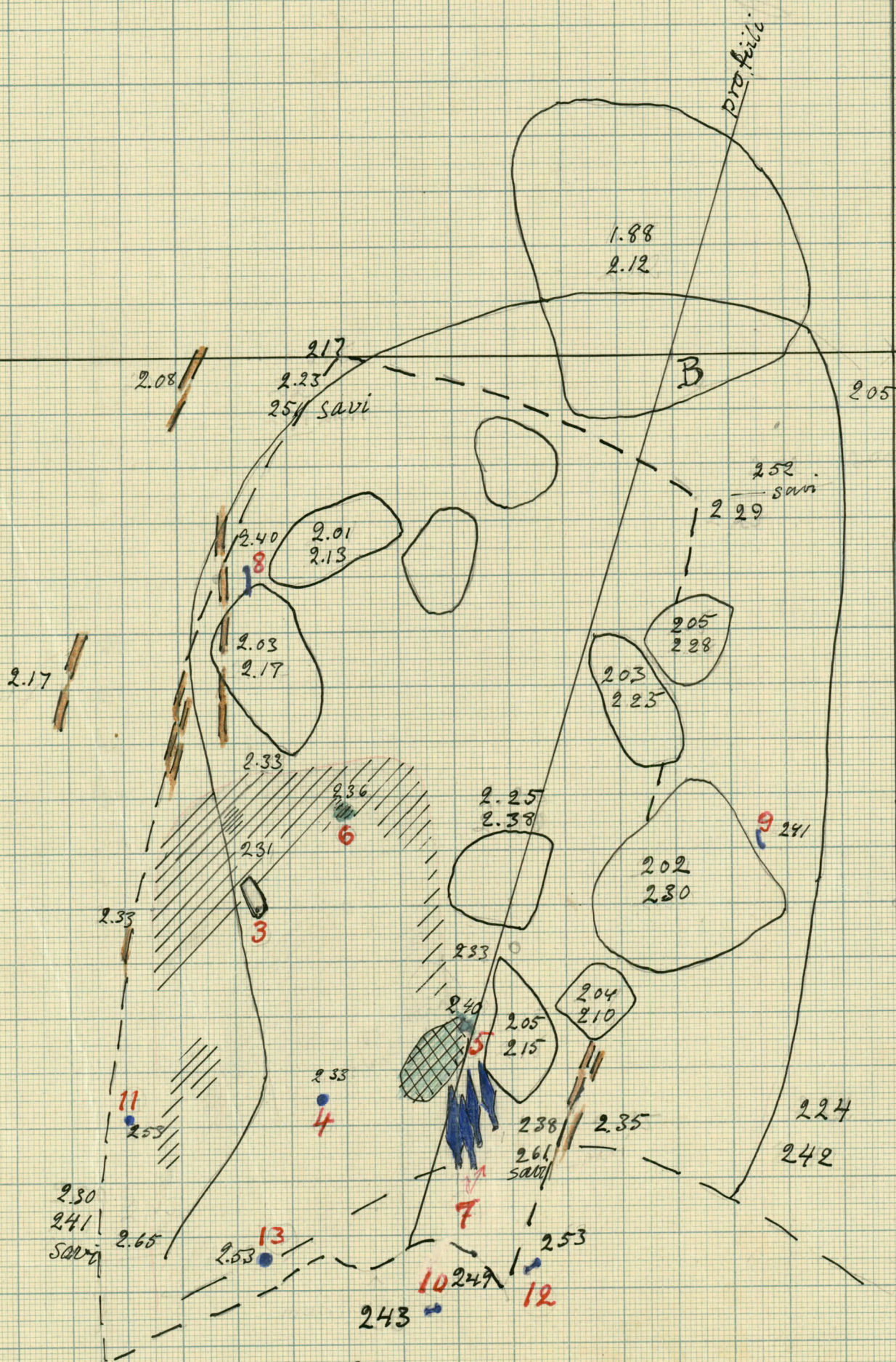
A-L Hirviluoto -55

1:10

$1:10$

V

Yläne, Anivehmaanmäki

Hauta X:3 -n profiili

A-L Hirviluoto -55

1:10

A

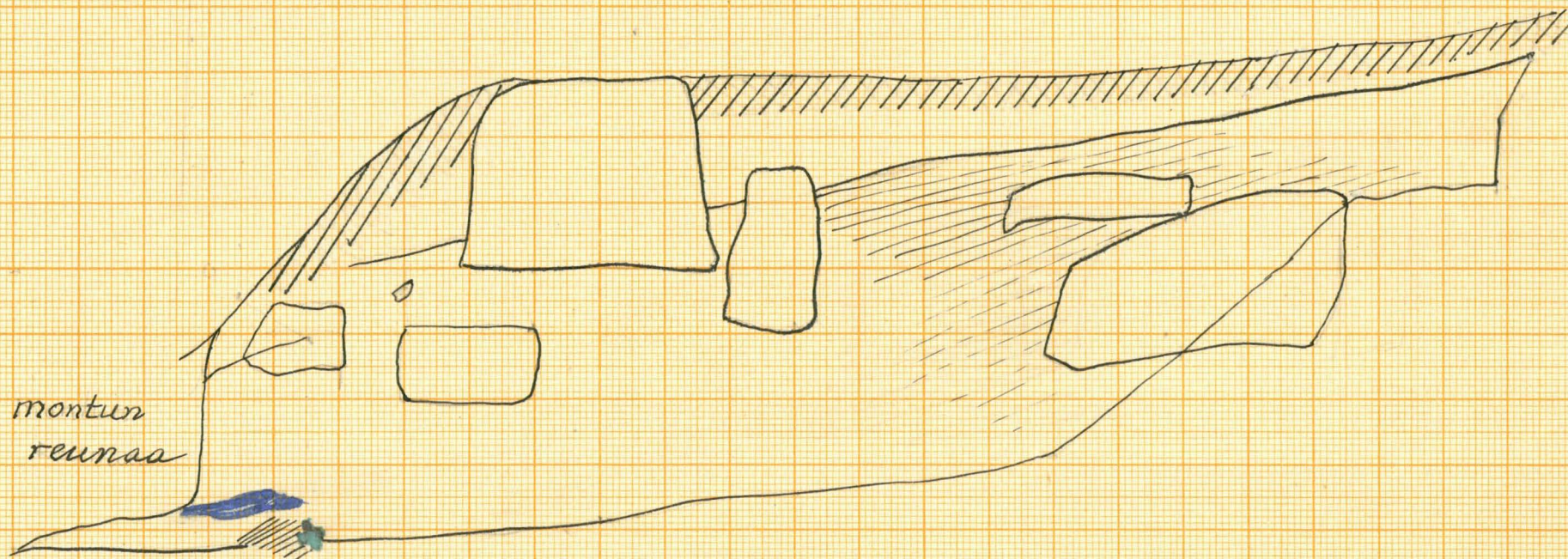
B

1 m

//// turvetta

■ rautaa

✕ pronssia

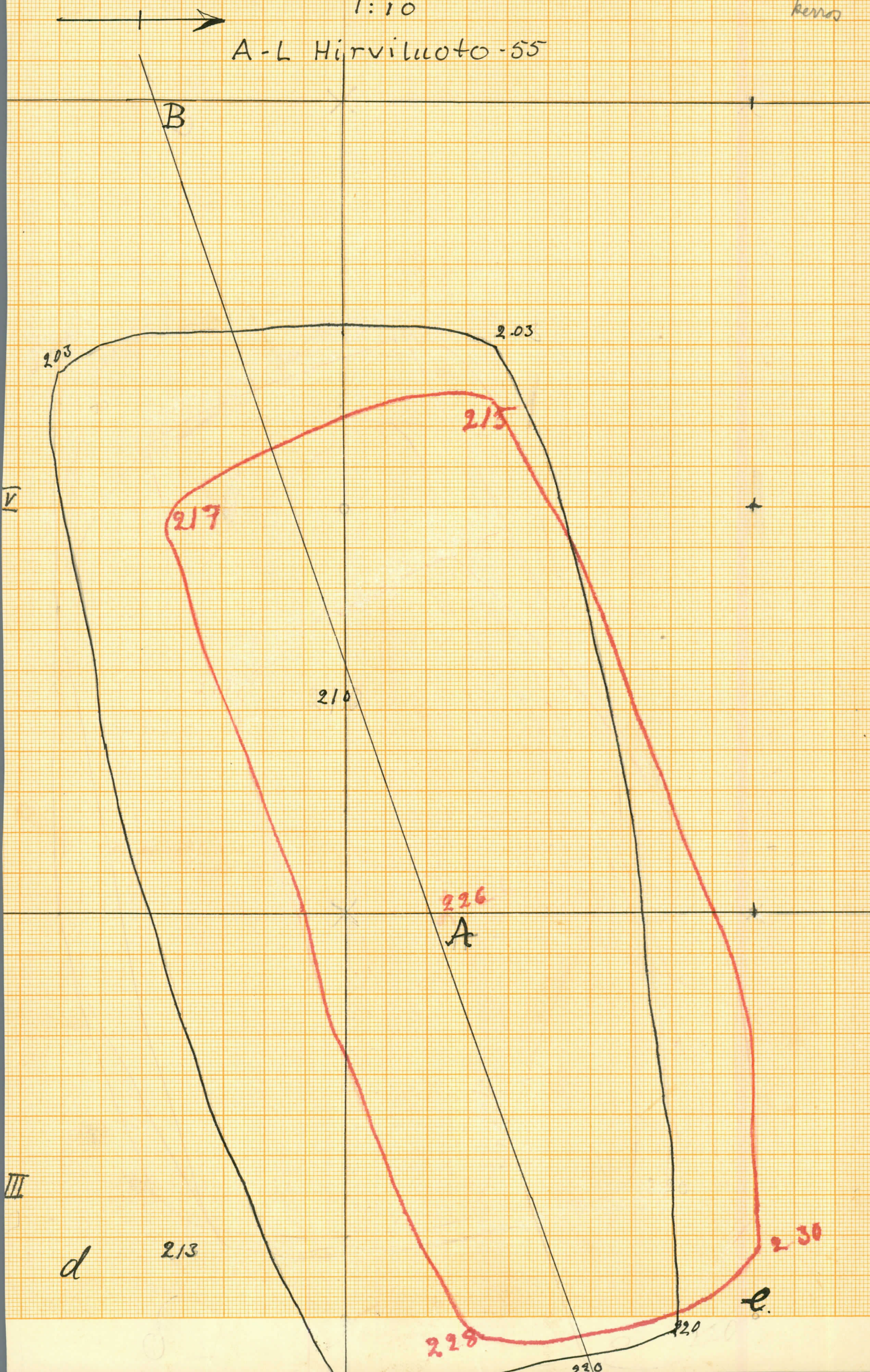
yläne Arivehmarimäki
Hauta XI:1

piirt. P. Huovari-55

1:10

A-L Hirviluoto-55

I
m kerro
kerro II

$1:10$

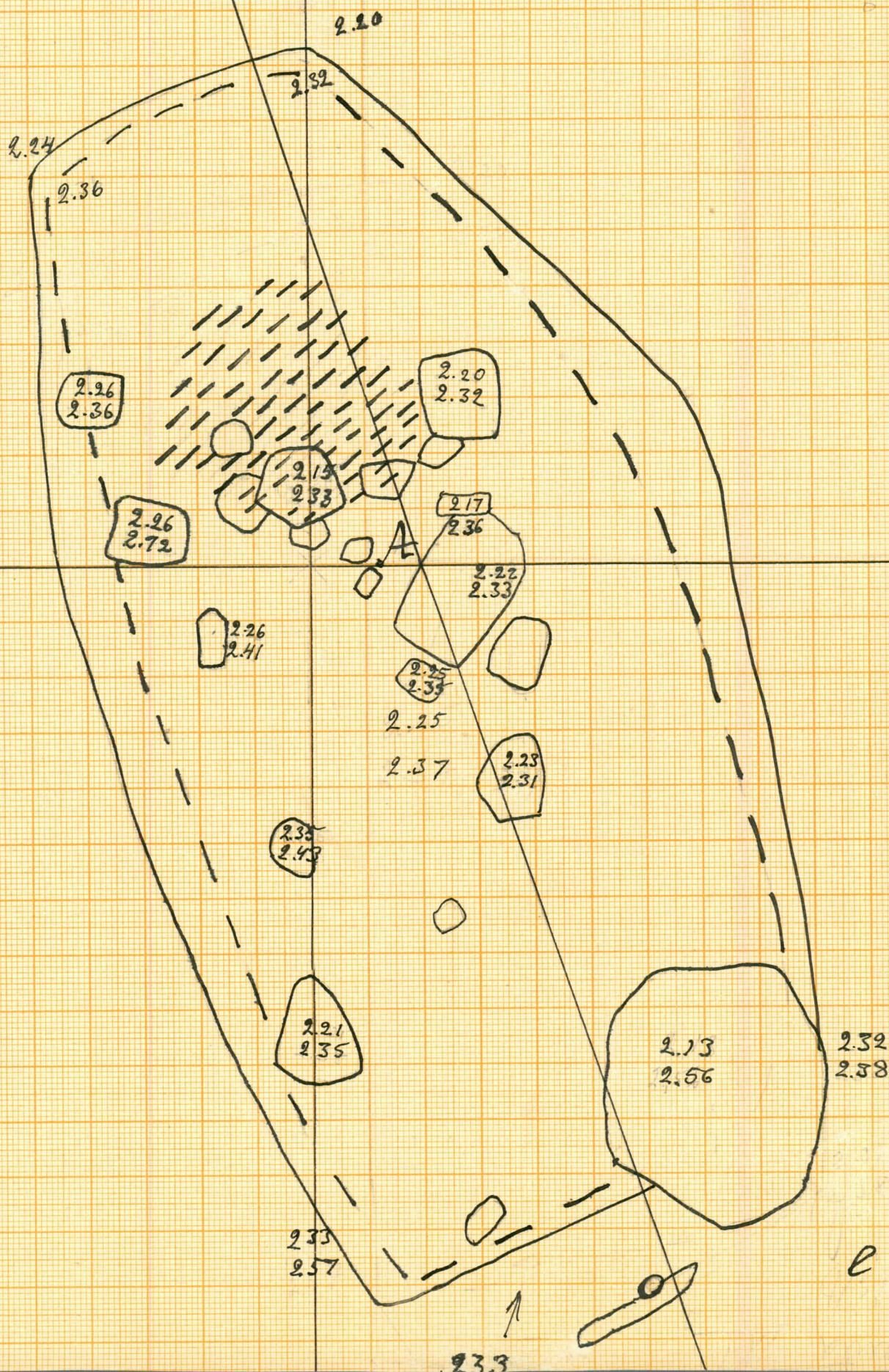
ража 44

IV

IV

d

e

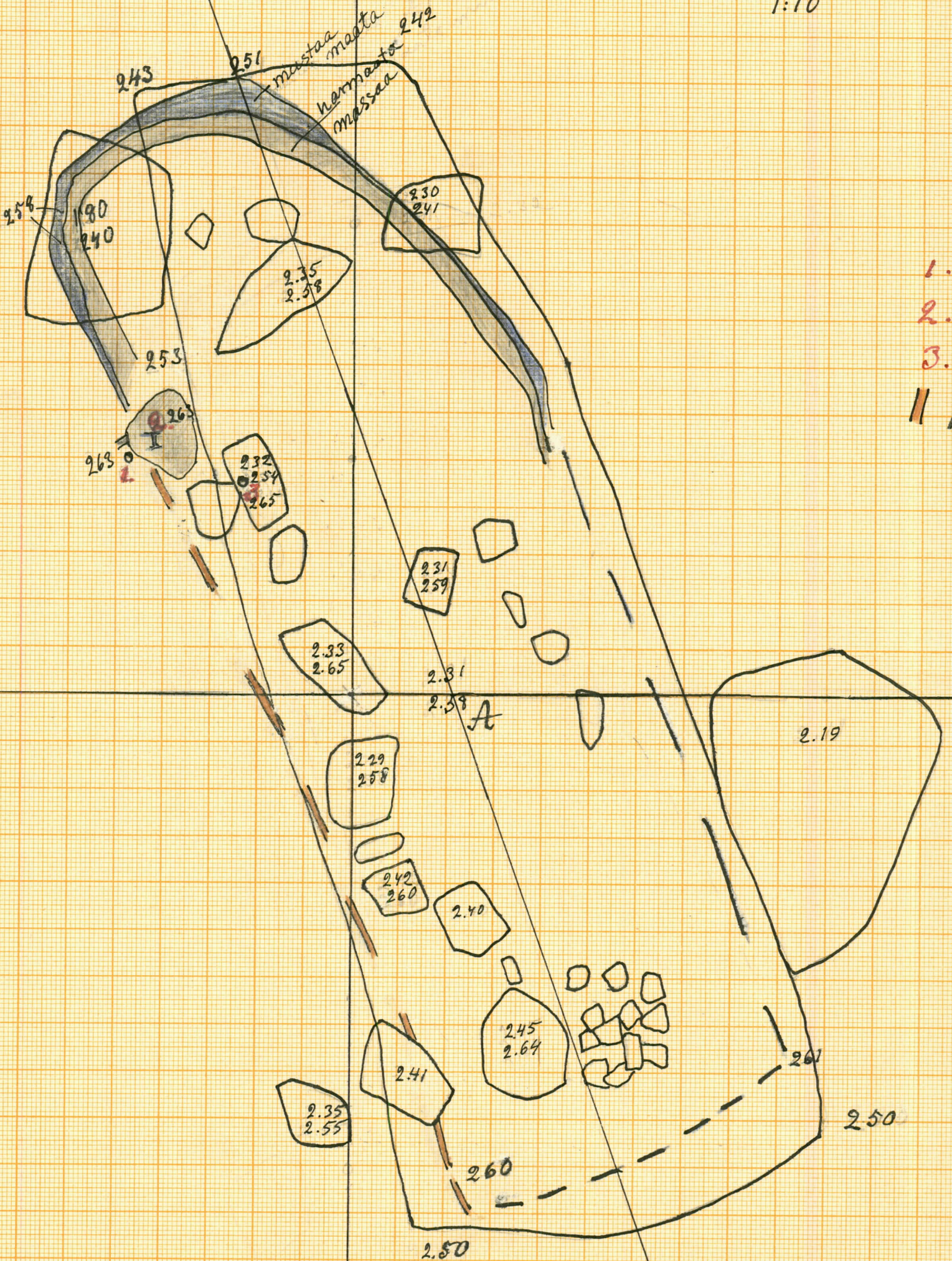

Yläne, Anivehman m

Hauta XI: 3

A - L Hirviliuto - 55

1:10

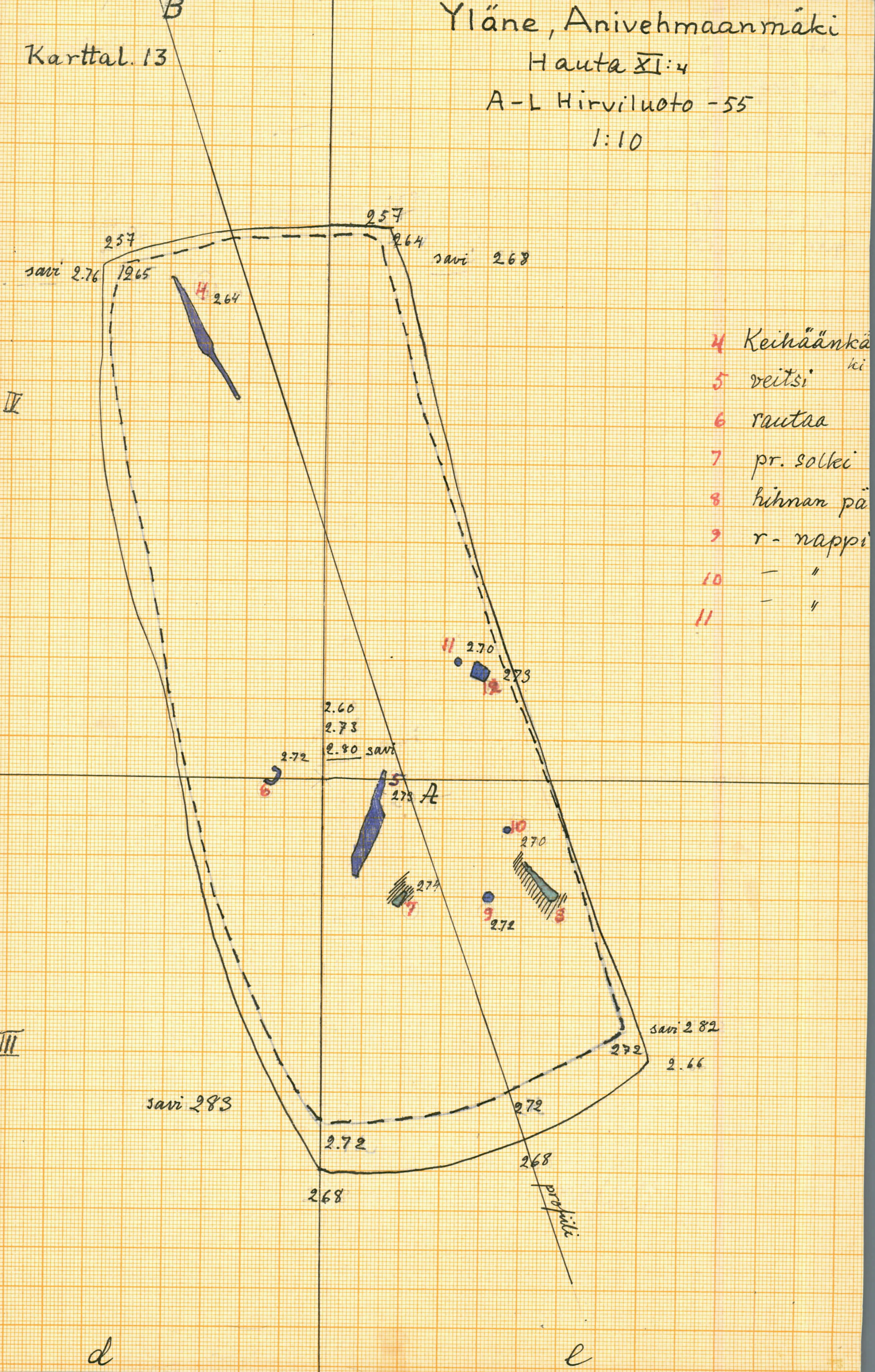
1. m

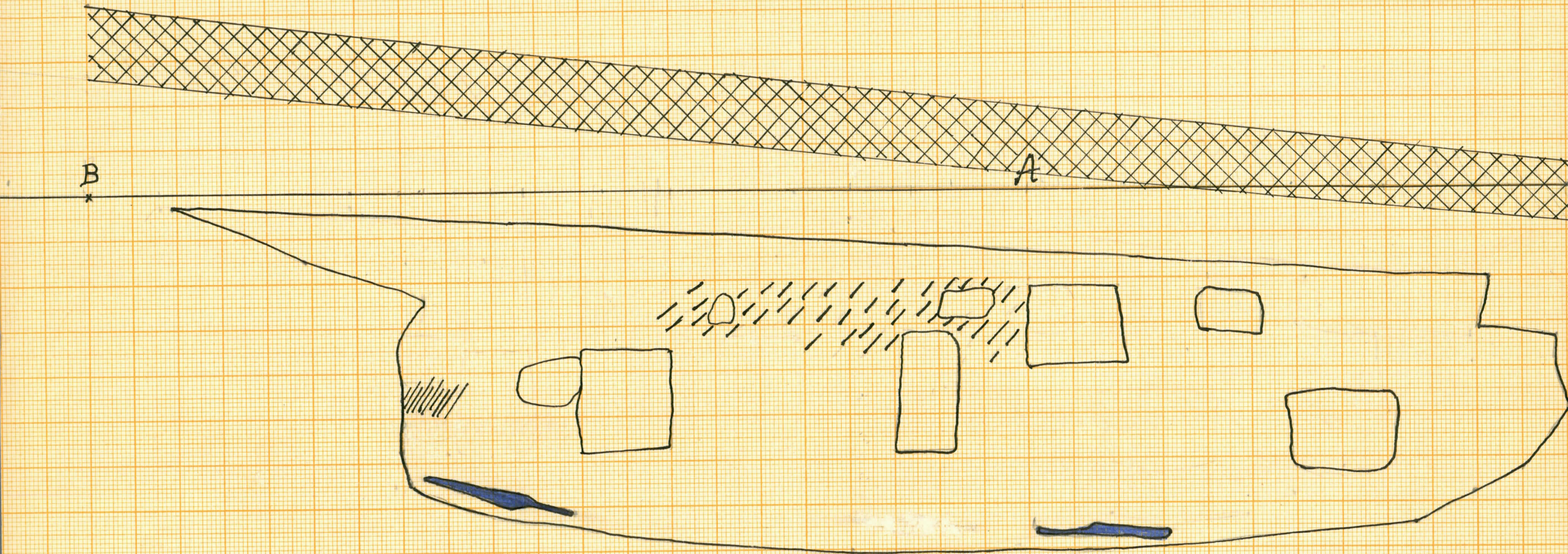
2. ra

3. ra

|| pu

1:10

Yläne, Anivehmaanmäki

Hauta XI:n profiili

A-L Hirvikuoto - 55

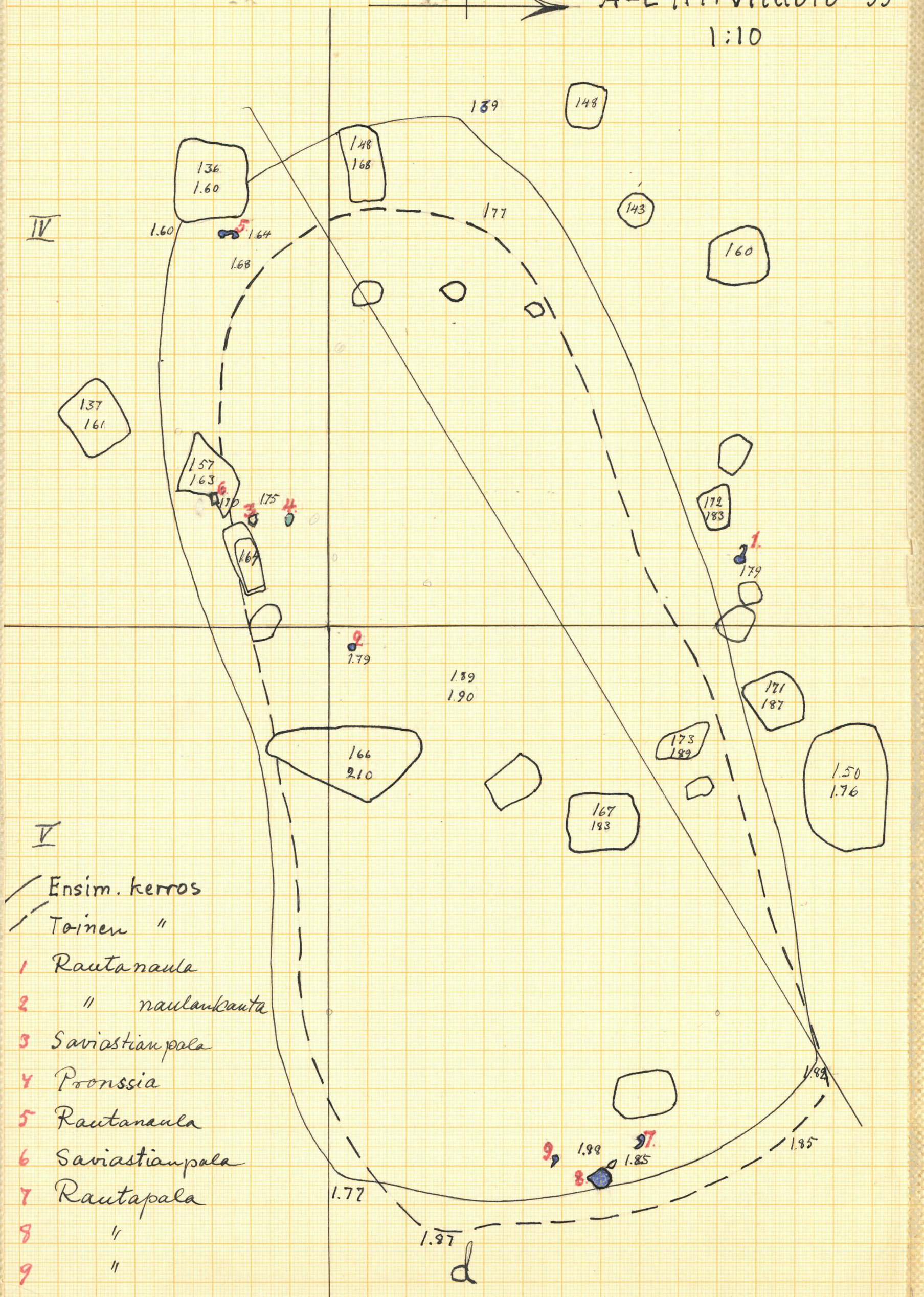
1:10

rautaa

nokea

turvetta

13839: 306

4

13839: 323-

Yläne, Anivehmaanmäki

Hauta XII:2

A-L Hirviluoto -55

1:10

Karttal. 14.

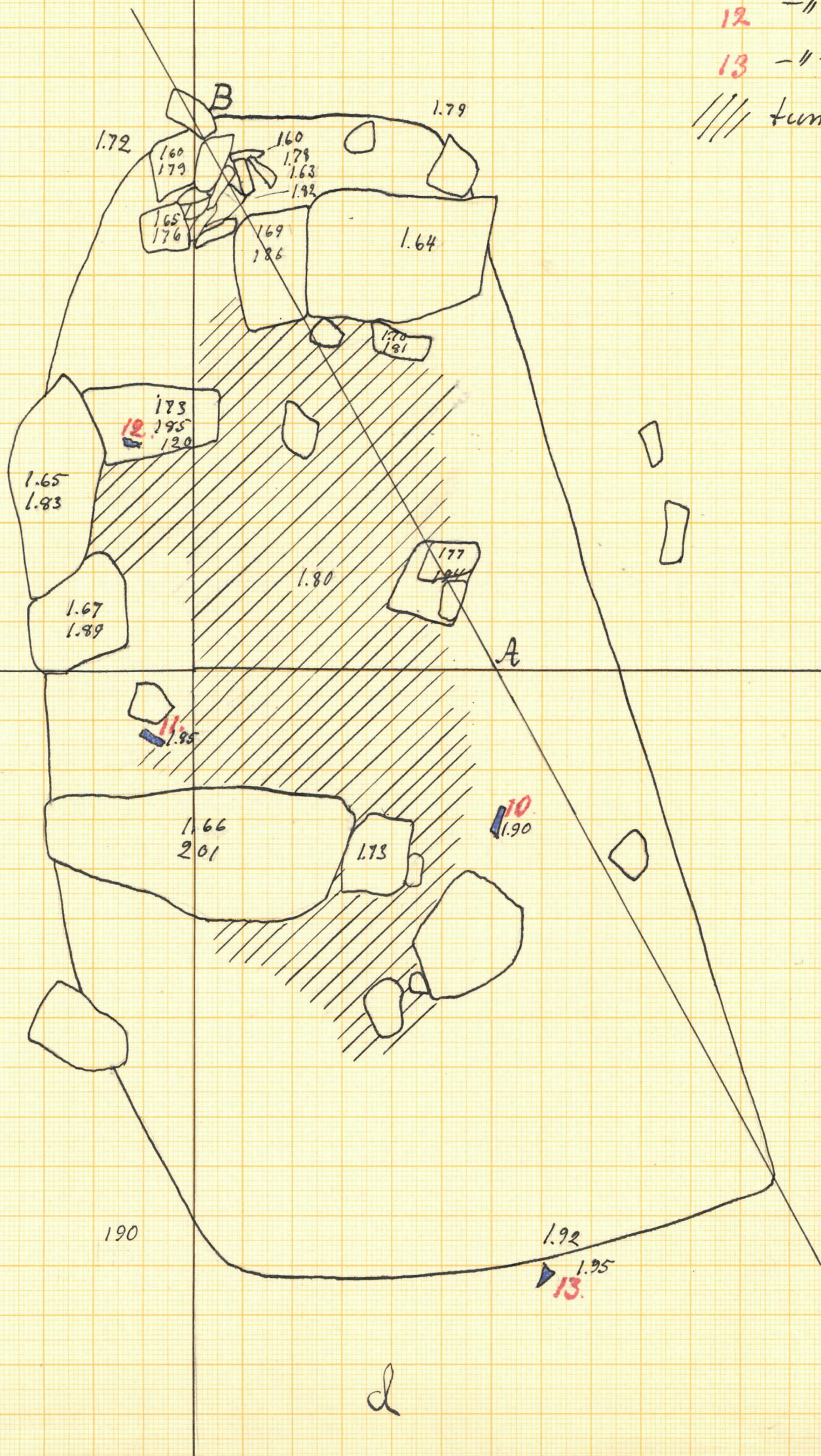
10 Rautanauk.

11 rautaa

12 -"-

13 -"-

//// tummaa

Karttal. 14.

Yläne, Anivehmaanmäki

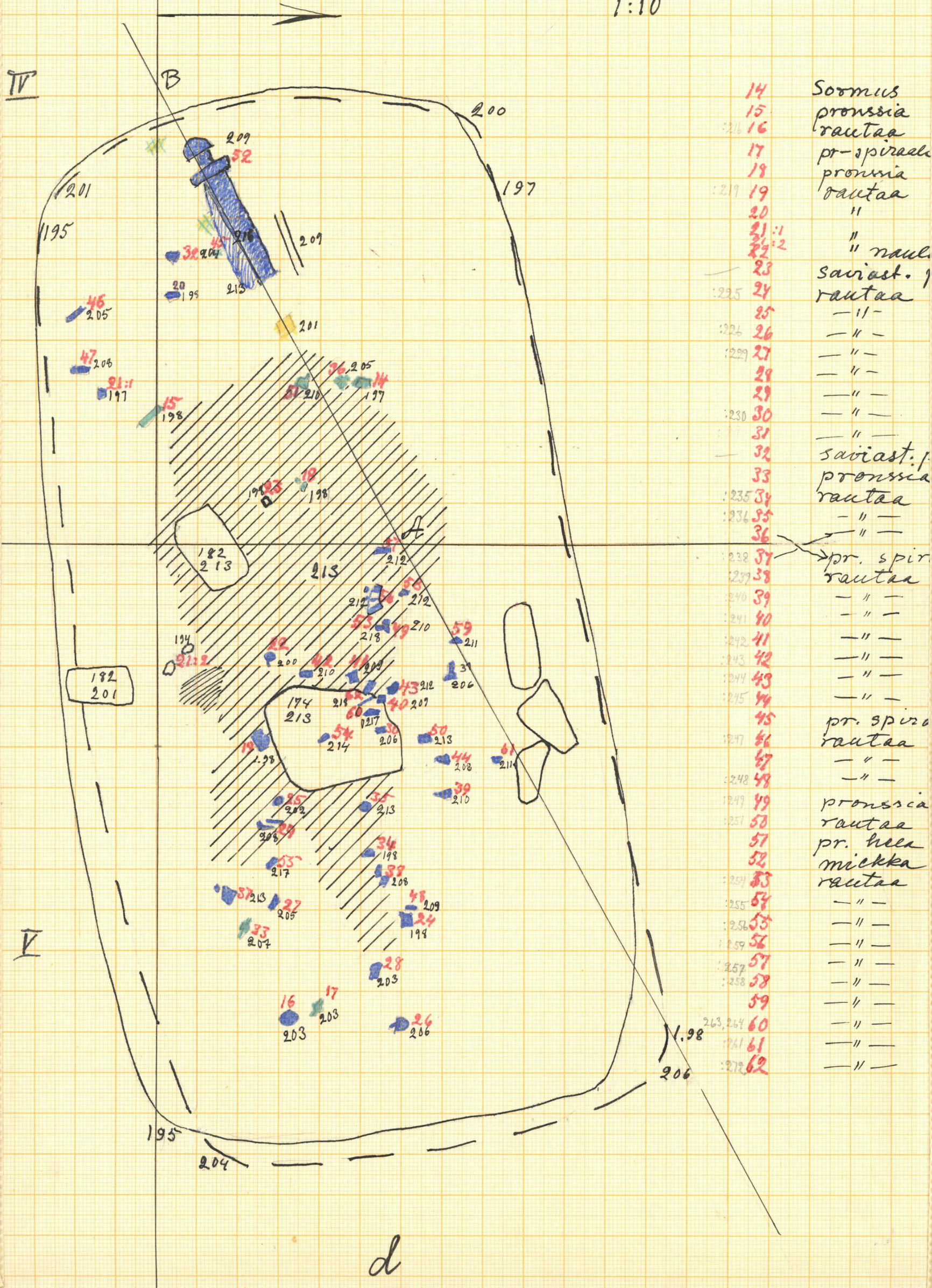
Hauta XII: 3

A-L Hirviluoto - 55

1:10

IV

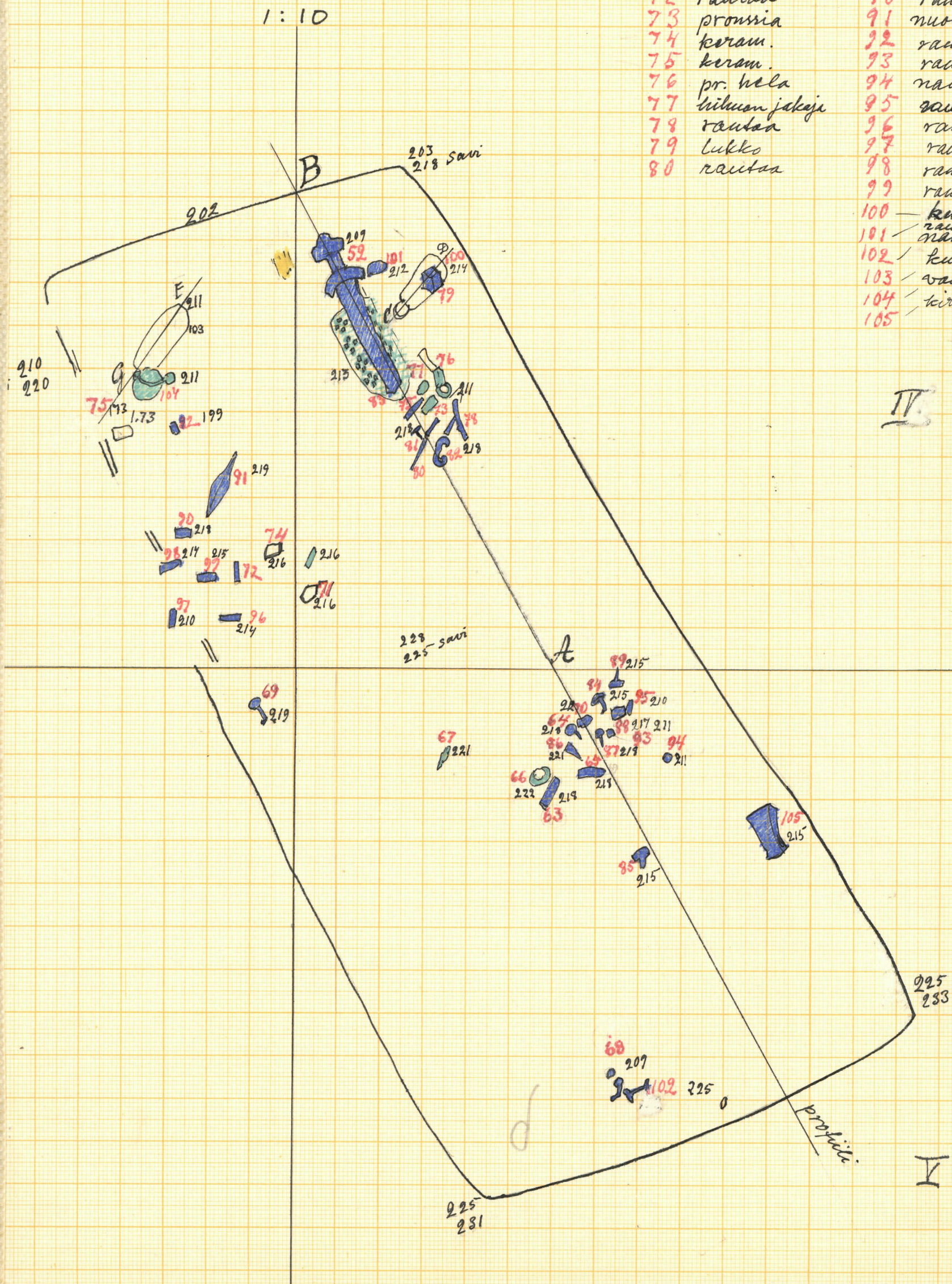
B

14	Sormus
15	pronssia
16	rautaa
17	pr. spiraal.
18	pronssia
19	rautaa
20	"
21	"
22	" naula
23	saviast. p
24	rautaa
25	"
26	"
27	"
28	"
29	"
30	"
31	"
32	saviast. p
33	pronssia
34	rautaa
35	"
36	"
37	pr. spir.
38	rautaa
39	"
40	"
41	"
42	"
43	"
44	"
45	pr. spir.
46	rautaa
47	"
48	"
49	pronssia
50	rautaa
51	pr. hea
52	mickka
53	rautaa
54	"
55	"
56	"
57	"
58	"
59	"
60	"
61	"
62	"

d

1:10

1265	63	Kaulaa	81	naula
	64	Kulkinen	82	tulusk
1267	65	rautaa	83	teksti
	66	sormus	84	rautaa
	67	pronssia	85	rautaa
	68	naula	86	rautaa
	69	naula	87	rautaa
	70	rautaa	88	rautaa
	71	keram.	89	rautaa
	72	rautaa	90	rautaa
	73	pronssia	91	nuolous
	74	keram.	92	rautaa
	75	keram.	93	rautaa
	76	pr. hella	94	naula
	77	hiukan jokeja	95	rautaa
	78	rautaa	96	rautaa
	79	lukko	97	rautaa
	80	rautaa	98	rautaa
			99	rautaa
			100	— kukko
			101	— rauta
			102	— naula
			103	— kukko
			104	— vaak
			105	— kirves

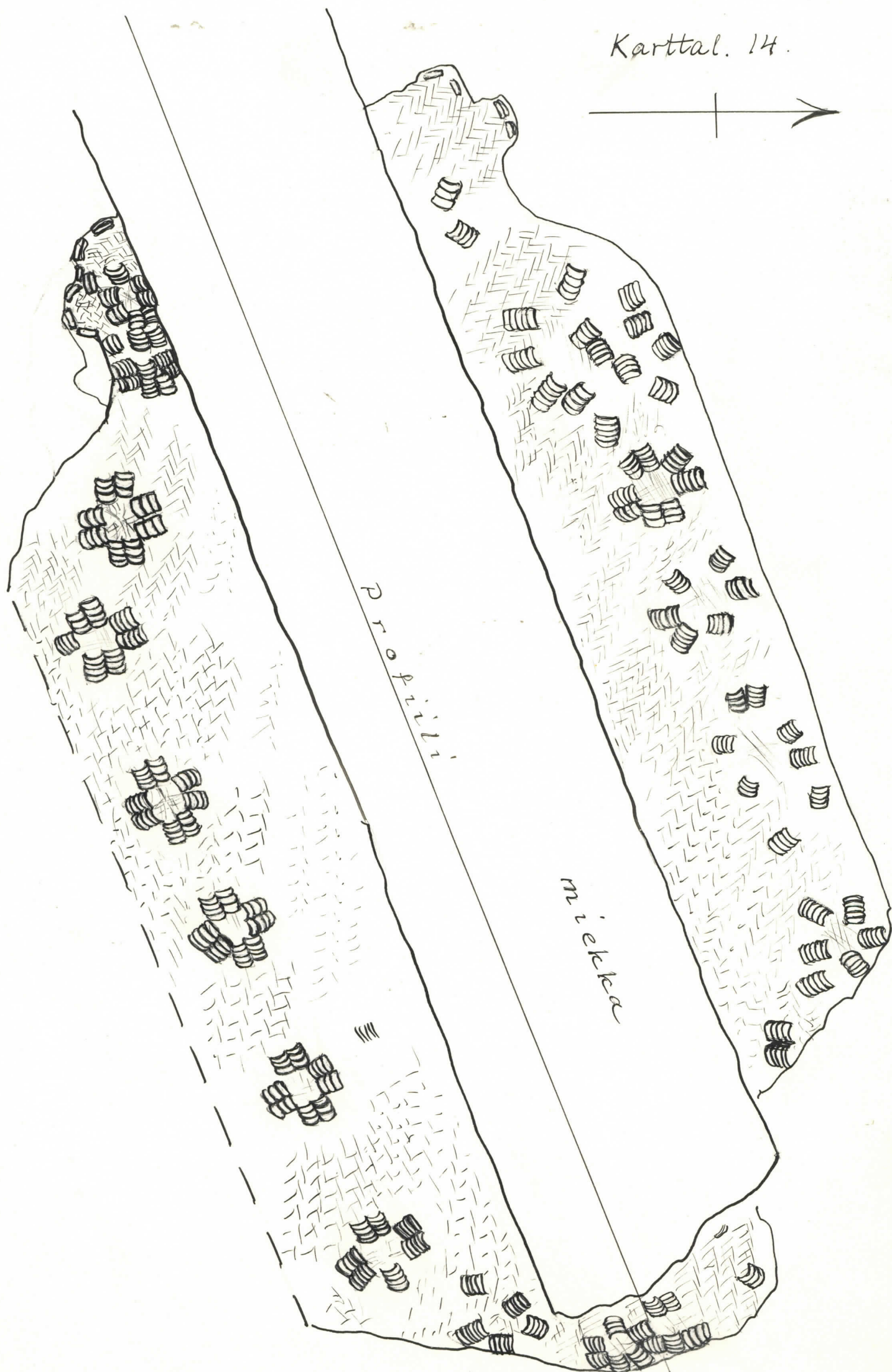
IV.

五

Karttal. 14.

VI

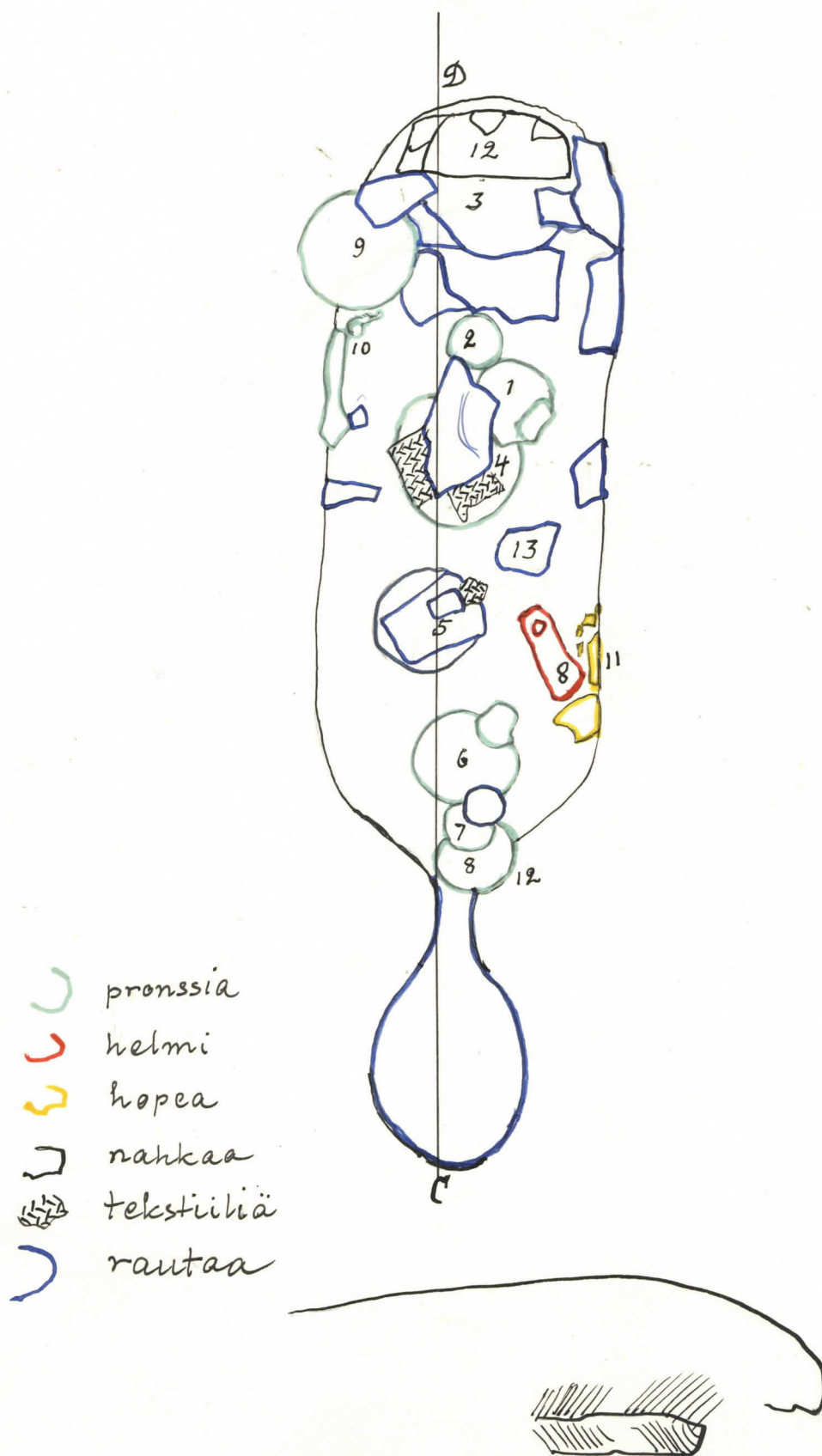

miekka

Yläne, Anivehmaanmäki
A-L Hirviluoto -55
Hauta XII:n löytö 83
piirt. Huovari 1/1

Yläne, Anivehmaanmäki
H. XII:n löytö 100:n detailipöytä
A-L Hirviluoto - 55

1

Ylane, Anivehmaanmaki

Hauta xii:n profiili

A-L Hirviluoto-55

1:10

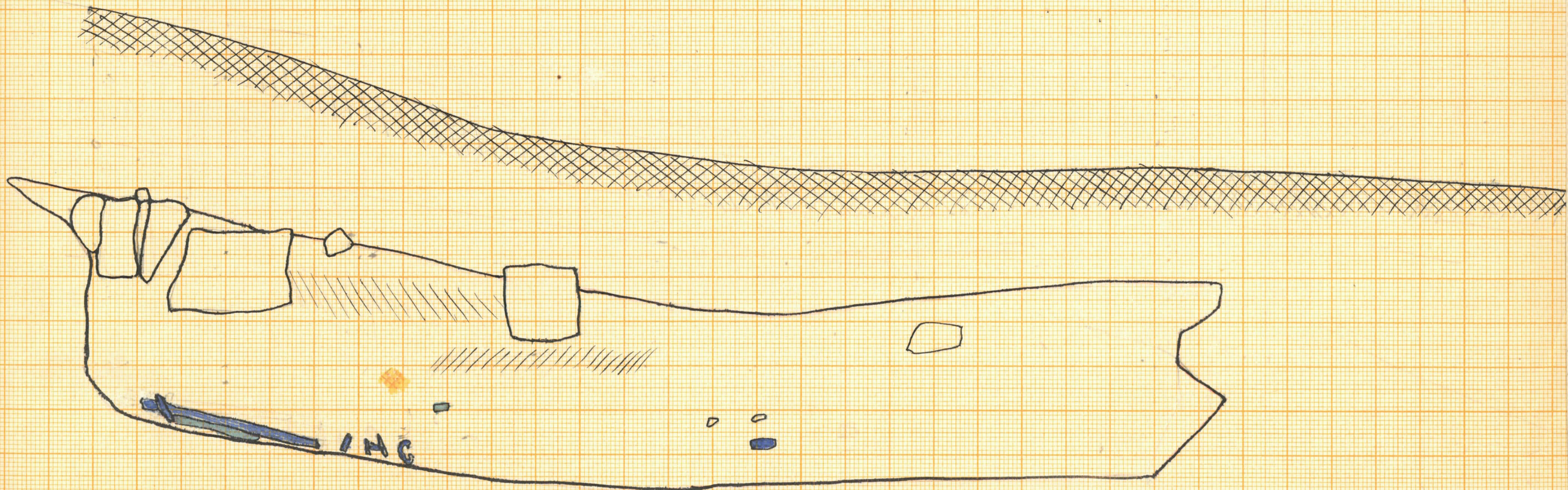
Karttal. 14.

/// turve
■ rautaa
■ pronssia
■ luumassaa

1 m.

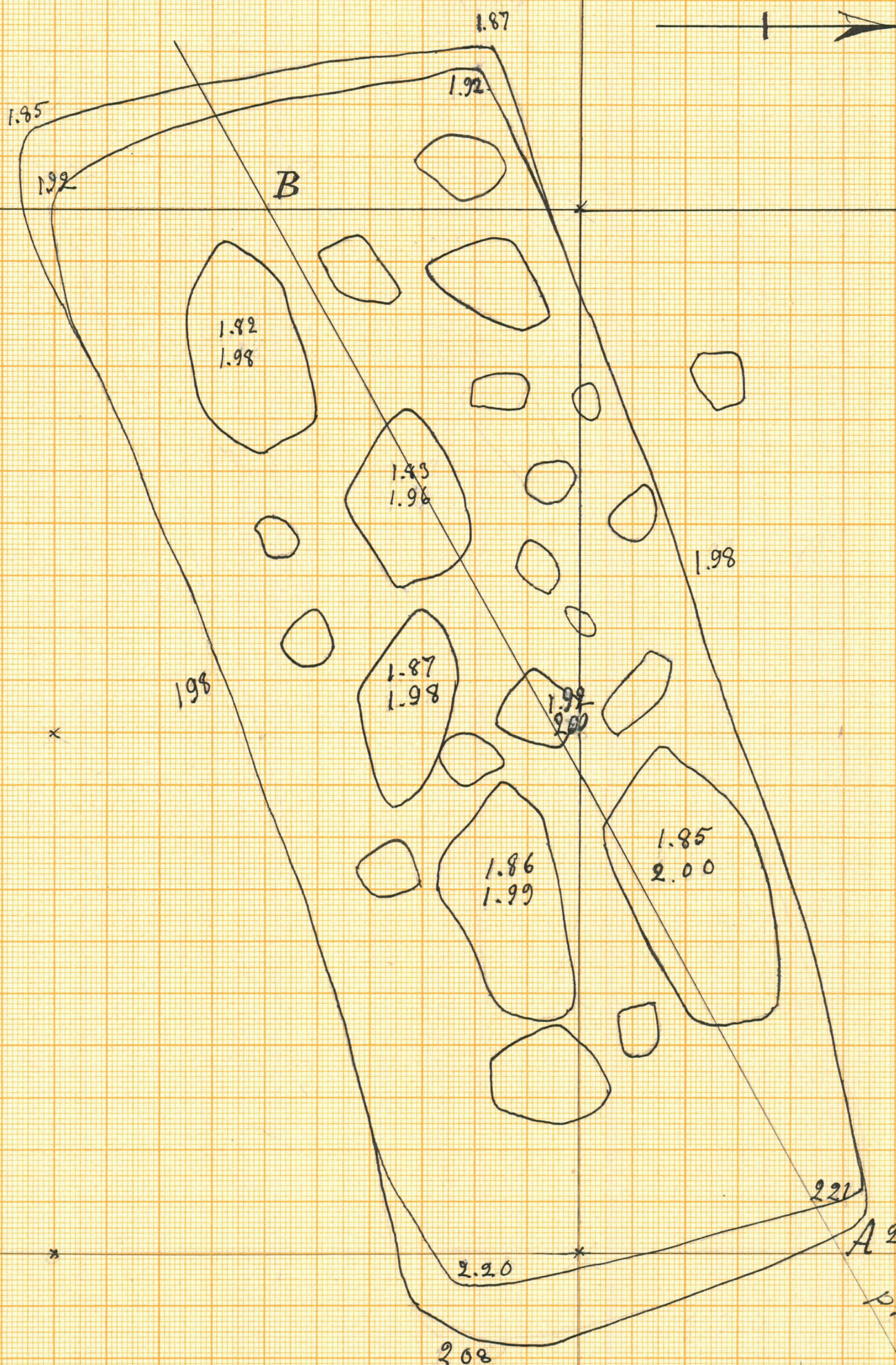
B

A

Karttel 15.

Наута XIII:1

 $1:10$ VI

V

五

c

Yläne, Anivehmaankylä

Haut XIII: 2

A-L Hirviluoto - 55

$$\overline{VI}$$

214

1:10

B

2.23
2.21 -
same

210
233
savi

210

226

294/

2

22.5

9.31

2/9

9 34

221

 2.3^0

238) Sari

9.33

9.38 Sari

2.33

profil

A

IV

IV

C

Eriotes nudipes - common
in autumn.

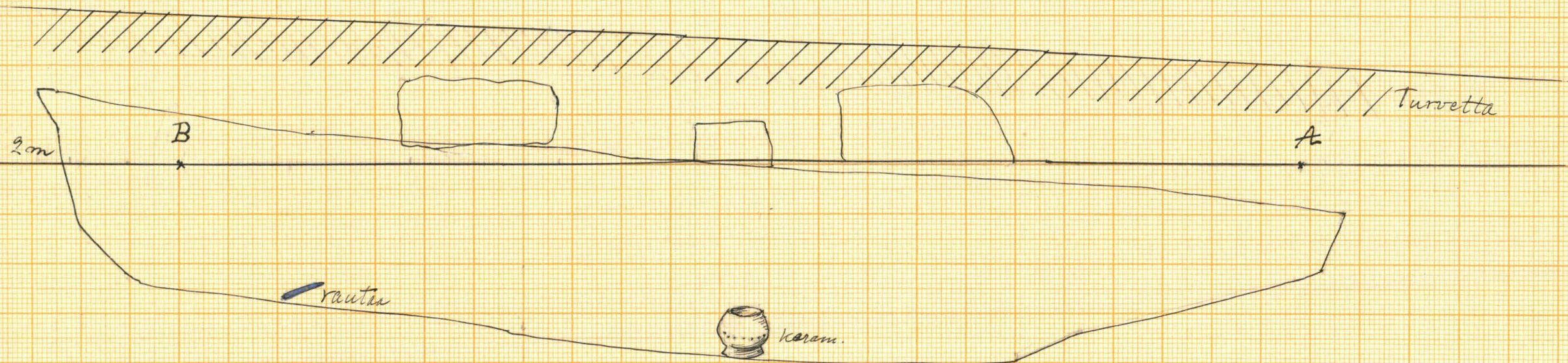
Yläne, Anivehman kylä

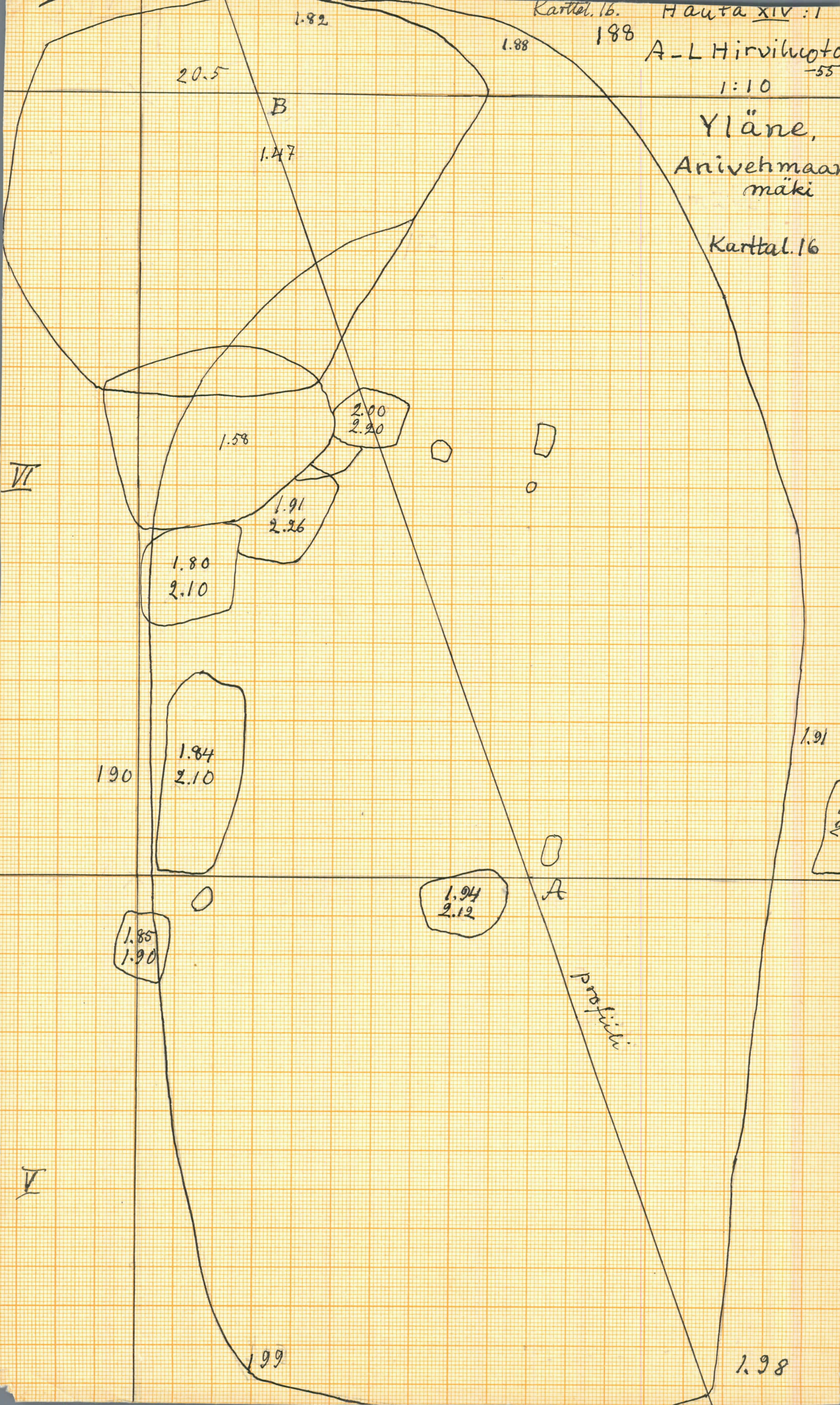
Karttal. 15

Hauta XIII:n profiili

A-L. Hirsiluoto -55

1:10

Kartta 16

Yläne. Anivehmaanmäki

Hauta XIV:2

A-L Hirviluoto -55

1:10

VI

V

204

204

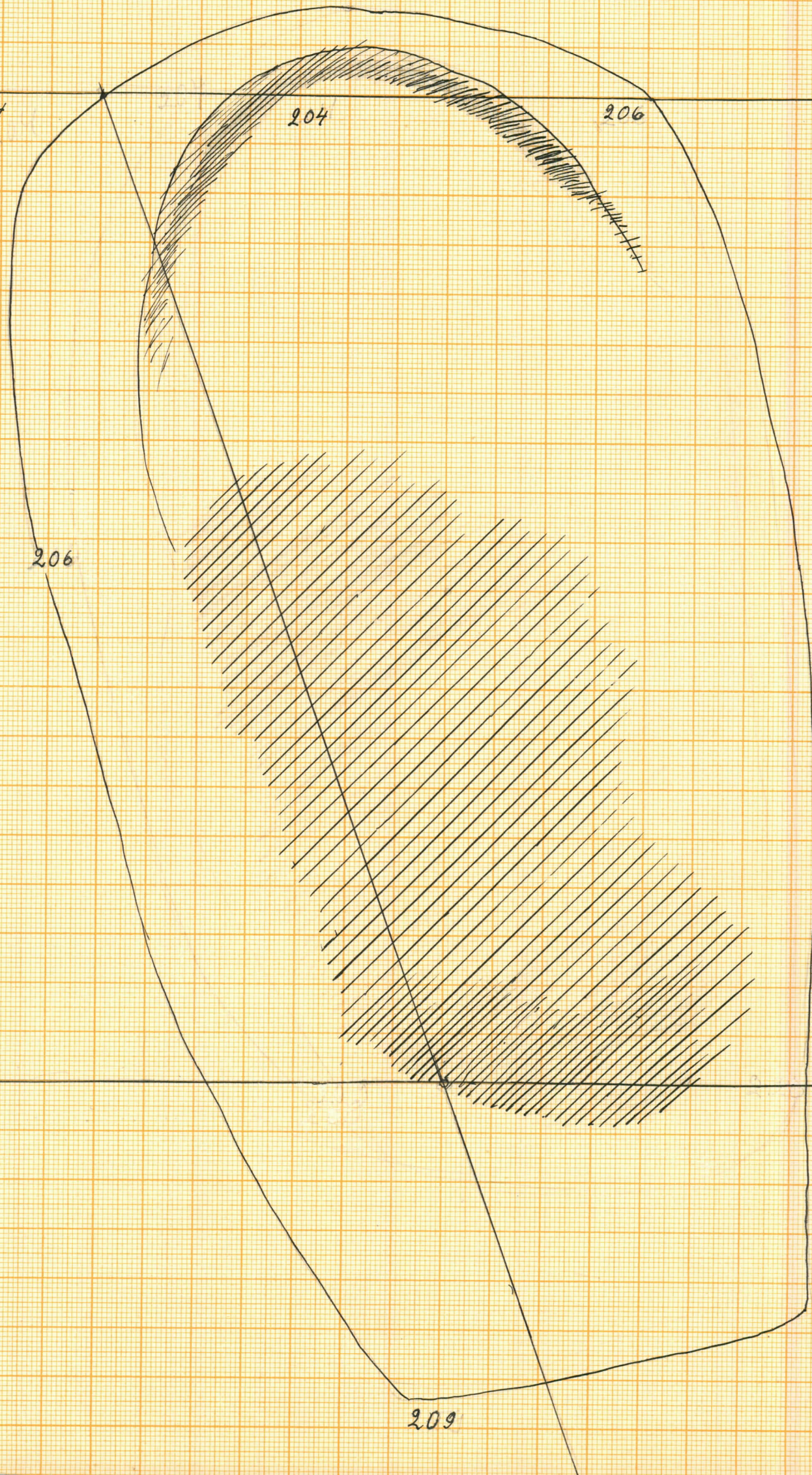
206

206

206

209

209

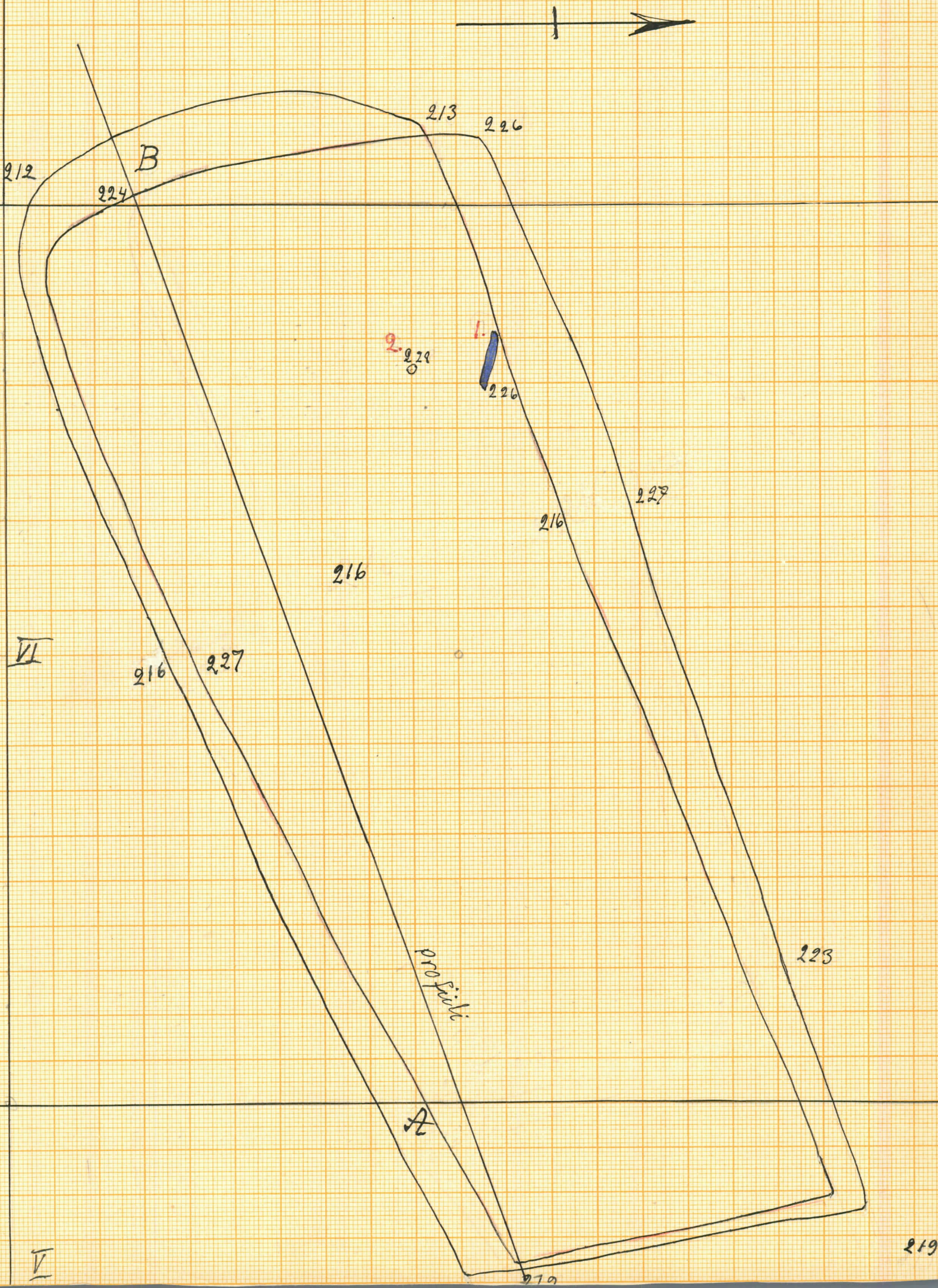
Hauta XIV: 3

A-L Hirviluoto -55

1:10

1. Rautaa

2. hopeaa

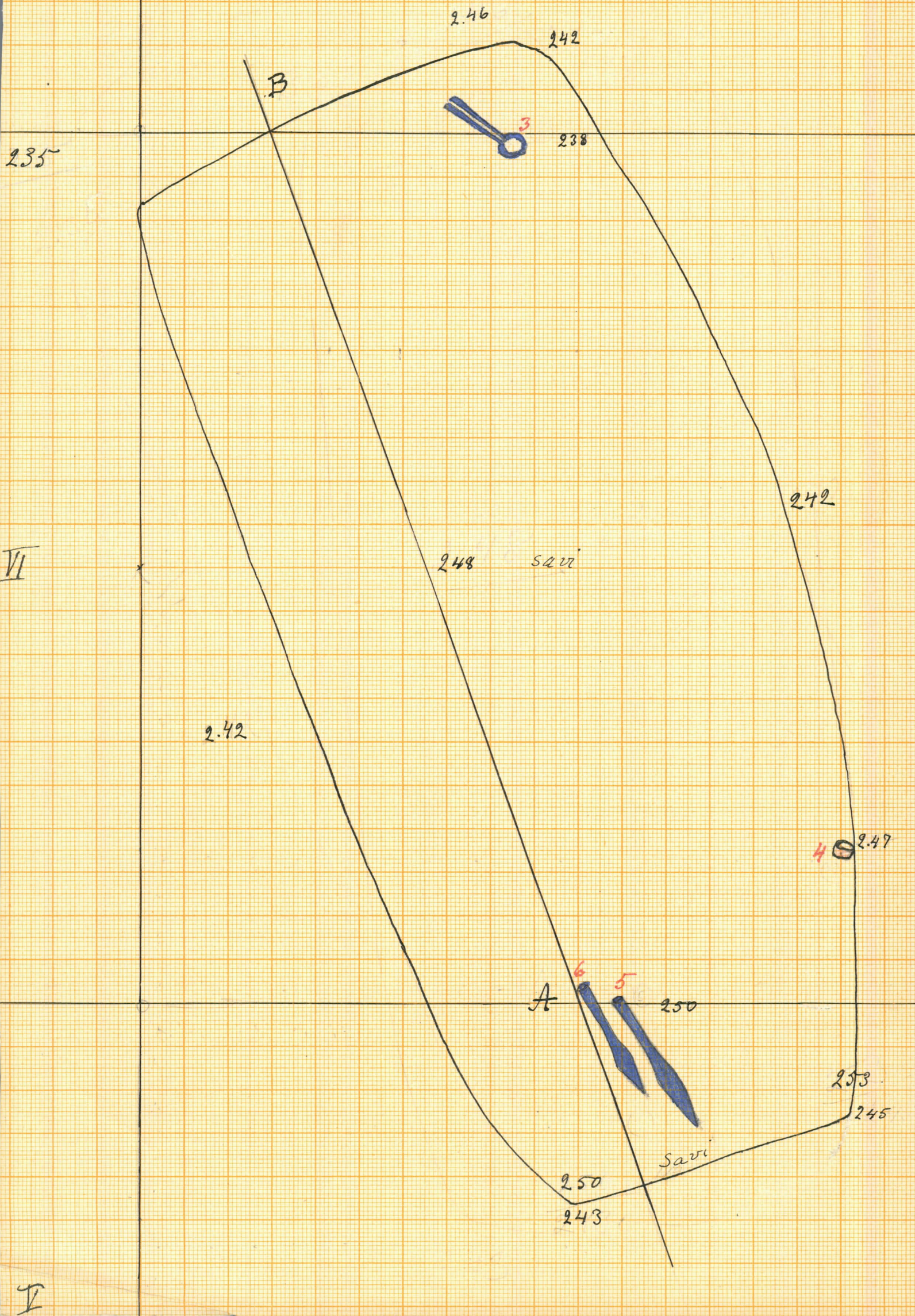
Yläne, Anivehmaanmäki

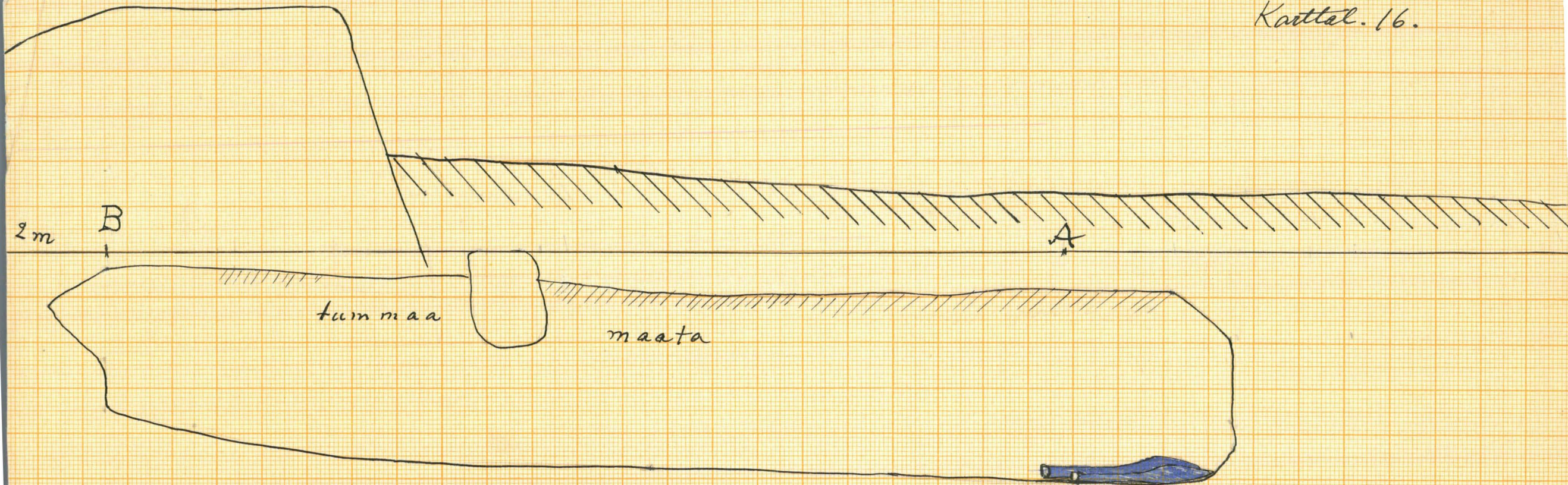
Karttal. 16.

Hauta XIV: 4

A-L Hirviluoto -55

1:10

Yläne, Anivehmaankylä

Hauta XIV: profiili

A-L Hirviluoto-55

1:10